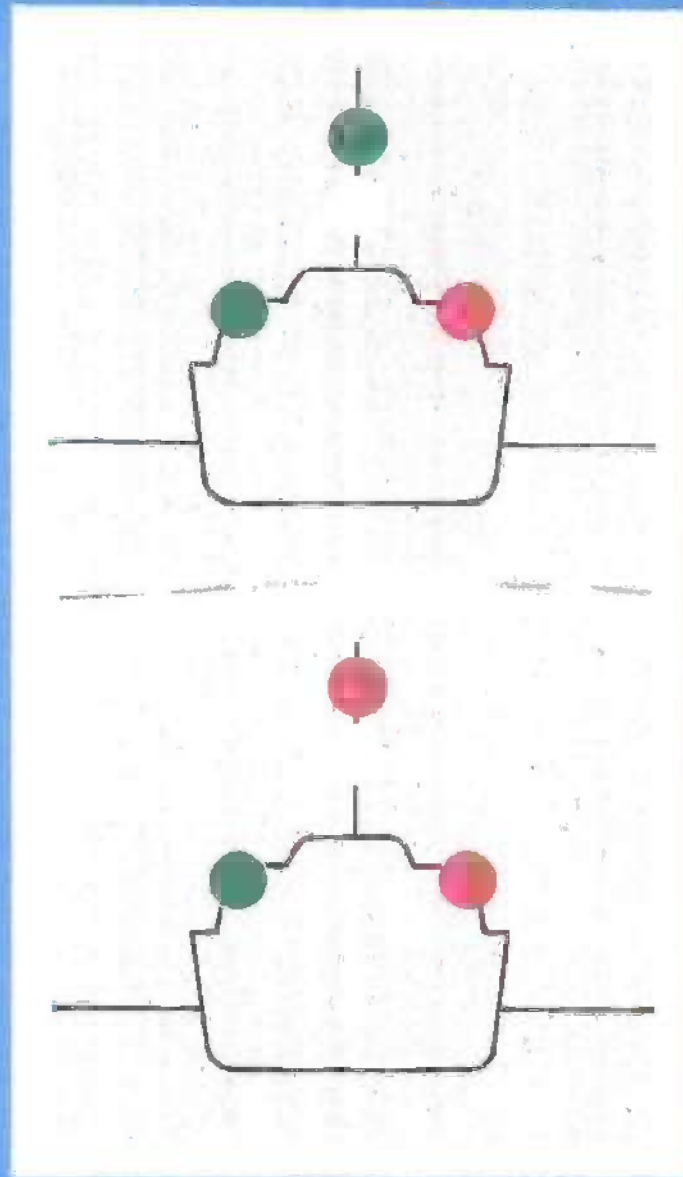

මුහුදු යාත්‍රා ගැටීම් වැළැක්වීමේ අත්තර් ජාතික නියෝග

(1981 සංශෝධනය)

ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ, පුහුණු හා අධ්‍යාපන අංශයේ,
ධීවර ව්‍යාප්ති සේවා ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රකාශනයකි.

1991

UNDP/FAO/SRL/87/003

මුහුදු යාත්‍රා ගැටිම් වැළැක්වීමේ අන්තර් ජාතික නියෝග
(1981 සංශෝධනය)

පරිවර්තනය සහ සංස්කරණය
කේ. බී. එස්. විජයරත්න

සැලකිය යුතුයි

මේ කෘතිය ප්‍රකාශනයේදී ඉතා සුපරීක්ෂාකාරීව කටයුතු කළද, මෙහි එන දෝශ ඇතොත් ඒවා පිළිබඳව වගකීමක් ප්‍රකාශකයන් විසින් දරණු නොලැබේ.

ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ, බෙංගාල බොක්ක වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ධීවර ව්‍යාපෘතියේ සේවා ව්‍යාපෘතිය (UNDP/FAO/SRL 87/003) මගින් ප්‍රකාශිත මේ පොතෙහි ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශය හෝ කිසිදු සංවිධානයක අදහස් පිළිබිඹු නොකරන බව සැලකුව මනාය.

හැඳින්වීම

මහත් ආලේඛිත සඳහා මුහුදු යන අපේ ධීවර කාර්මිකයෝ දැන් දැන් ගැඹුරු මුහුදට ක්‍රමයෙන් අවතීර්ණ වීම අරඹා ඇත. බහු දින යාත්‍රා හඳුන්වා දීම ආරම්භයේ මේ ප්‍රවණතාව තවත් තීව්‍ර වනු නිසැක ය. අපේ රටේ ඇතැම් මාළු බිම් පිහිටා ඇත්තේ අන්තර් ජාතික නාවී ගමන් මග ආශ්‍රීතව සහ ඉන් ඔබ්බෙන්. යාත්‍රා සංඛ්‍යාව වැඩිවෙත්ම වරායවලට ඇතුළු වන හා ඉන් පිටවන යාත්‍රා සංඛ්‍යාව ද වැඩි වේ. මෙවැනි පරිසරයක මුහුදේ දී යාත්‍රා ගැටීම් ඇතිවීමට හොඳටම ඉඩකඩ ඇත.

ආපදාවලට පත් වූ විට ආධාර ඉල්ලීම. තම පන්තිය දමා තිබෙන දිශාව ක්‍රමවත්ව පෙන්වීම. තමාගේ යාත්‍රාව, කුමක් කරමින් සිටින්නේද සහ තමාගේ යාත්‍රාව කුමන තත්ත්වයේ පවතින්නක්ද යන බව වෙනත් යාත්‍රාවලට දැක්වීම. වෙනත් යාත්‍රාවලින් කෙරෙන කායභීය ඒවායේ තත්ත්වය දැනගැනීම ආදිය. සංඥා ක්‍රම මගින් දැක්වීමටත්. දැනගැනීමටත් මේ කාර්ය ප්‍රයෝජනවත් වෙනැයි අපේක්ෂා කරමි.

තමාගේ යාත්‍රාව, ආම්පන්න. කායභී මණ්ඩලය ආරක්ෂා කර ගනිමින්, වෙනත් අයගේ යාත්‍රා ආම්පන්න සහ කායභී මණ්ඩලයටද කරදරයක් නොවන පරිදි රැකියාවේ යෙදීමට අපේ ධීවර කාර්මිකයන්ට මෙවැනි කාර්යක් ප්‍රයෝජනවත් වනු නිසැකය.

මේ කාර්ය විශේෂයෙන් සකසා ඇත්තේ. කෙසේ මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක වන ධීවර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ය. කියවා අවබෝධ කරගෙන ඒවා ධීවර කාර්මිකයන්ට පහදා දීම ඔවුන්ගෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. ඔවුන්ගේ ඒ කාර්යය පහසු කිරීම සඳහා මේ කාර්යයන් උපුටා ගත් විශේෂ අත්පොතක් ධීවර කාර්මිකයන් සඳහාම මේ සමග එළි දැකී.

මේ කාර්ය ඉදිරිපත් කිරීමට මා දීර්ගත්වා එහි අත්පිටපත් කියවා වටිනා අදහස් ලබාදුන් ධීවර අමාත්‍යාංශයේ නාවික කළමනාකරු කපිතාන් එස්. කේ. එස්. ජයසිංහ මහතාට ද. අත්පිටපත් කියවා තම අත්දැකීම් තුළින් ඒවා සැකසීමට මට සහාය වූ නංගල්ල ධීවර අභ්‍යාස මධ්‍යස්ථානයේ ධීවර ආම්පන්න උපදේශක එම්. එම්. පියසේන මහතාටද, කැපිටේ මාරු යාත්‍රාවේ එවකට යාත්‍රාපතිව සිටි ඇක්මන් සිල්වා මහතාටද මගේ ස්තූතිය මෙයින් පිරිනැමේ.

ධීවර කාර්මිකයන්ට අමතරව විශාල යාත්‍රාවල සේවය කරන්නන්ටද. යාත්‍රාවල සේවයට බැඳී ප්‍රවීණතා සහතික ලබාගැනීමට බලාපොරොත්තු වන්නන්ටද මේ කාර්ය බෙහෙවින් ඵලදායී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රථම වරට එළි දැකින මෙවන් කාර්යක ඇති අඩුපාඩු පෙන්වාදිය හැක්කේ ප්‍රායෝගික වශයෙන් මුහුදු යන්නන් සහ එවැනි අත්දැකීම් ඇති අය විසිනි. මෙහි තිබිය හැකි එවන් අඩුපාඩු දැක්වීම අගය කොට සලකමි.

කේ. බී. එස්. විජයරත්න,
ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ,
UNDP / FAO / SRL / 87 / 003 / ව්‍යාපෘතිය

1991.01.01
පුහුණු හා අධ්‍යාපන අංශය,
ධීවර හා ජලජ සම්පත්
අමාත්‍යාංශය,
කොළඹ 10.

පටුන

පෙරවදන

මුහුදු යාත්‍රා ගැටිම් වැලැක්වීමේ අන්තර් ජාතික නියෝග, 1981 සංශෝධනයට අනුව.

"අ" කොටස

පිටුව

පොදු රීති

1 - 3

රීතිය 1 අදාලවීම	1
රීතිය 2 වගකීම්	1
රීතිය 3 පොදුඅර්ථ කථන	2

"ආ" කොටස

පැදවීමෙන් සහ රුවලෙන්
යාත්‍රා කිරීමේ රීති

i. වගන්තිය

කවර හෝ දෘශ්‍ය තත්ත්වයකදී යාත්‍රා හැසිරවීම	3
රීති 4 - 10	
රීතිය 4 අදාලවීම	3
රීතිය 5 සෝදිසිය	3
රීතිය 6 සුරැකි වේගය	3
රීතිය 7 ගැටිම් ඇතිවීමේ අවදානම	4
රීතිය 8 ගැටිම් වැලැක්වීමට ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග	4
රීතිය 9 පවු අල මඟ	5
රීතිය 10 වාහන මඟ (යාත්‍රා මඟ) වෙන් කිරීමේ කාර්ය පිළිවෙල	6

ii වගන්තිය

එකිනෙකට පෙනෙන අවස්ථාවේදී යාත්‍රා හැසිරිය යුතු ආකාරය.	7
රීති 11 - 18	
රීතිය 11 අදාලවීම	7
රීතිය 12 රුවල් යාත්‍රා	7
රීතිය 13 පසුකර ඉදිරියට යාත්‍රා කිරීම	7
රීතිය 14 ඇති එල්ල අවස්ථා	8
රීතිය 15 හරහා යන අවස්ථා	8
රීතිය 16 ගමන් මඟ ඉඩ හරිනු ලබන යාත්‍රාව විසින් ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග	8

ඊනිය 17 ගමන් මග ඉඩ ගනු ලබන යාත්‍රාව විසින් ගත සූතු ක්‍රියාමාර්ග	8
ඊනිය 18 යාත්‍රා අතර වගකීම්	9

iii වගන්තිය

සීමිත දායකතාවය යටතේ යාත්‍රා හැසිරවීම	9
---	---

ඊනිය 19

සීමිත දායකතාවය යටතේ යාත්‍රා හැසිරවීම	9
---	---

“අ” කොටස

එළි හා හාඩ රූප	10
----------------------	----

ඊනි 20 – 31

ඊනිය 20 අදාලවීම	10
ඊනිය 21 අර්ථ කරන	11
ඊනිය 22 එළිවල දායකතාවය	11
ඊනිය 23 නිදහස්ව පාවෙන ජවධාවන යාත්‍රා	12
ඊනිය 24 අදාලගෙන යාම හා තල්ලු කරගෙන යාම	13
ඊනිය 25 නිදහස්ව පාවෙන රවල් යාත්‍රා සහ හබලෙන් පදවන යාත්‍රා	19
ඊනිය 26 මාළු අල්ලන යාත්‍රා	20
ඊනිය 27 පාලනයට නතු නොවන සේ හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රා	27
ඊනිය 28 තම කිඳුමෙන් බාධක වූ යාත්‍රා	28
ඊනිය 29 නියමු යාත්‍රා	40
ඊනිය 30 නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රා සහ බිම් ගැටුණු යාත්‍රා	40
ඊනිය 31 මුහුදු යාත්‍රා	40

“අ” කොටස

හාඩ සහ එළි සංඥා	41
ඊනි 32 – 38	
ඊනිය 32 අර්ථ කරන	41
ඊනිය 33 ශබ්ද සංඥා සඳහා උපකරණ	41
ඊනිය 34 යාත්‍රා හැසිරවීමේ හා අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා	42
ඊනිය 35 සීමිත දායකතාවය යටතේ හාඩ සංඥා	43

රීතිය 36 අවධානය යොමුකරවා ගැනීමේ සංඥා	44
රීතිය 37 ආපදා සංඥා	44
රීතිය 38 ව්‍යතිරේකය	44

I වෙනි අමුණුම

එළි හා හැඩ රූපවල තාක්ෂණික විස්තර හා ස්ථානගත කිරීම	45
01 අර්ථ කථනය	45
02 එළි සිරස්ව ස්ථාන ගත කිරීම හා එම එළි අතර තිබිය යුතු පරතරය	45
03 එළි තිරස්ව ස්ථාන ගත කිරීම හා එම එළි අතර තිබිය යුතු පරතරය	49
04 සිවර යාත්‍රා, භාරිමේ යෙදී සිටින යාත්‍රා භෝජලය යට කාර්යයෙහි යෙදී සිටින යාත්‍රාවල තිබිය යුතු දිශා දර්ශක එළි පිළිබඳ විස්තර	50
05 පැනි එළිවලට ආවරණ	51
06 හැඩ රූප	51

II වෙනි අමුණුම

එකිනෙකට ආසන්නව මාළු අල්ලනු ලබන සිවර යාත්‍රා සඳහා අනිරේක සංඥා	53
01 පොදු	53
02 ට්‍රෝල් දැල් යාත්‍රා සඳහා සංඥා	53
03 පසුමිබි දැල් වලින් පන්න කරන යාත්‍රා සඳහා සංඥා	55

IV වෙනි අමුණුම

ආපදා සංඥා	56
-----------------	----

මුහුදු යාත්‍රා ගැටිම් වැලැක්වීමේ අන්තර්ජාතික නියෝග
(1981 - සංශෝධනය)

'අ' කොටස (පොදු):

01 වන රීතිය:

අදාළවීම:

- (අ) සාගර තරණයෙහි යෙදෙන සියළුම යාත්‍රාවලට හා එම යාත්‍රාවලට තරණය කළ හැකි, මුහුදට සම්බන්ධ වෙනත් සියළුම ජලාශ තරණය කරන යාත්‍රාවලට ද මේ රීති අදාළ විය යුතු ය.
- (ආ) මුහුදු යාත්‍රා විසින් තරණය කළ හැකි, සාගර හා සම්බන්ධ, නැගුරුම් ස්ථාන, ධාවන පථ, ඇල මාලී, වරාය, ගංගා, පොකුණු හා අභ්‍යන්තර ජල මාර්ගයන්හි යාත්‍රා වරණය පිළිබඳ නිසි බලධරයන් විසින් පනවනු ලබන විශේෂ රීතිවලට, මේ රීති අතුරෙන් යම් රීතියක් මැදිහත් නොවිය යුතු ය. උක්ත විශේෂ රීති හැකිතාක් දුරට මේ රීතිවලට අනුකූල විය යුතු ය.
- (ඇ) යුධ නෞකා සහ ආරක්‍ෂක කණ්ඩායමක් වශයෙන් පැවැත්වෙන යාත්‍රා හෝ යාත්‍රා කණ්ඩායමක් වශයෙන් මාළු ඇල්ලීමෙහි යෙදී සිටින යාත්‍රා සඳහා වූ, අතිරේක සහායක ස්ථාන, එළි, හැඩරූප සහ නලා සංඥා පිළිබඳව, කිසියම් රාජ්‍යයක ආණ්ඩුව විසින් පනවනු ලබන රීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මේ රීති කිසිවක් මැදිහත් නො විය යුතු අතර, උක්ත අතිරේක ස්ථාන, එළි, හැඩරූප සහ නලා සංඥා සහ වෙනත් ස්ථාන සඳහා මේ රීතිවලින් ඉඩ දී ඇති අවස්ථා සමග වරදවා තේරුම් නොගැනෙන අයුරින් හැකිතාක් දුරට සකස් විය යුතු ය.
- (ඈ) යාත්‍රා මාලී වෙන් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රම මේ රීතිවලින් ඉටු විය යුතු කාර්යයන් සපුරාලන අන්දමට යොදා ගනු ලැබිය හැකි ය.
- (ඉ) විශේෂ නිර්මාණයක් වශයෙන් හෝ විශේෂ කාර්යයන් සඳහා හෝ තනන ලද යාත්‍රාවක එළි සංඛ්‍යාව, එළි ස්ථාන ගත කිරීම, එළි පරාසය, දෘශ්‍යතා වාපය, හැඩරූප සහ ධ්වනි සංඥා උපකරණවල ක්‍රියාකාරීත්වය හා ගති ලක්ෂණවලට අදාළව ඒ යාත්‍රාවේ විශේෂ කාර්යයන් වලට බාධා නො කොට මේ රීතිවල කිසියම් විධි විධානයන් පුණී වශයෙන් පිළිපැදිය නො හැකි යයි ආණ්ඩුව තීරණය නොට ඇත්නම්, ඒ යාත්‍රාව සහ එළි සංඛ්‍යාව, එළි ස්ථාන ගත කිරීම, එළි පරාසය, දෘශ්‍යතා වාපය, හැඩ රූප සහ ධ්වනි සංඥා උපකරණවල ක්‍රියාකාරීත්වය හා ගති ලක්ෂණවලට අදාළව එවැනි වෙනත් විධි විධාන පිළිපැදිය යුතු අතර, ඒ විධි විධාන ආණ්ඩුව විසින් පනවන විසින් පනවන විසින් මේ රීතිවලට හැකිතාක් දුරට අනුකූල වන පරිද්දෙනි.

02 වන රීතිය:

වගකීම:

- (අ) කිසියම් යාත්‍රාවක්, එහි හිමිකරු, යාත්‍රාපති හෝ ගාහියන් විසින් මේ රීති පිළිපැදීමේ ක්‍රියාකාරකම් මග හැරීමේ ආදීනව වලින් හෝ සාමාන්‍ය නාවික ක්‍රම ගෙන් බලාපොරොත්තු වන පිළිගත් ආරක්ෂිත කාර්යයන් හෝ මෙහිලා වූ විශේෂ අවස්ථාගත කරුණු අනුව මග හැරීමේ හා ඉටු නොකිරීමේ වගකීම මේ රීති කිසිවක් විසින් මුදා නොහැරේ.
- (ආ) මේ රීති තේරුම් ගැනීමේදී හා පිළිපැදීමේදී යාත්‍රා වාරක හා ගැටිමේ සියළුම අන්තරායයන් පිළිබඳවද හදිසි අන්තරාය වලින් වැලකීමට මේ රීතිවලින් බැහැරවීමට තුඩු දිය හැකි අදාළ යාත්‍රාවල සීමාවන් ආතුළ සුවිශේෂ අවස්ථා පිළිබඳව ද නිසි තැකීමක් තිබිය යුතුය.

03 වන රීතිය :

පොදු අර්ථ කථන :

පද සම්බන්ධයෙහි අන්තර්ගතයන් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ රීතිවල කාර්යය සඳහා :

- (අ) විස්ථාපනයක් රහිත යාත්‍රා සහ මුහුදු යානා ඇතුළුව, ජලය මත ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගනු ලබන හෝ යොදා ගත හැකි සියලුම වර්ගයේ ජල යාත්‍රා 'යාත්‍රාව' යන යෙදුමට අන්තර්ගත වේ.
- (ආ) 'ජව ධාවන යාත්‍රාව' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ යන්ත්‍රයක් මගින් දුවවනු ලබන කවර හෝ යාත්‍රාවක් වේ.
- (ඇ) 'රැවල් යාත්‍රාවක්' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ යන්ත්‍රයක් සවිකොට තිබුණද, එහි ආධාරයක් නොමැතිව, රැවලක් මගින් පමණක් දුවවනු ලබන කවර හෝ යාත්‍රාවක් වේ.
- (ඈ) 'මාළු ඇල්ලීමේ යෙදී සිටින යාත්‍රාව' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ එම යාත්‍රාව හැසිරවීම සීමා කෙරෙන, දැල්, වැල්, ට්‍රෝල් හෝ වෙනත් සිවර ආම්පන්නවලින් මාළු ඇල්ලීමේ යෙදී සිටිනු ලබන කවර හෝ යාත්‍රාවක් වන අතර, පුඩු පත්ත හෝ යාත්‍රාව හැසිරවීම සීමා නොකරන පරිදි වෙනත් පත්ත කරනු ලබන යාත්‍රා මීට ඇතුළත් නොවේ.
- (ඉ) 'මුහුදුයානය' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ ජලය මත හැසිරවිය හැකි පරිද්දෙන් නිමාණය කොට ඇති කවර හෝ ගඟන යාත්‍රාවකි.
- (ඊ) 'පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාව' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ සුවිශේෂ තත්ත්වයක් හේතු කොට ගෙන මේ රීතිවලට අනුකූලව යාත්‍රාව හැසිරවීමට නො හැකිවීමෙන්, වෙනත් යාත්‍රාවක ගමන් මාර්ගයන් ඉවත් වීමට නො හැකි යාත්‍රාවක් වේ.
- (උ) 'හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාව' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ යාත්‍රාව විසින් කරනු ලබන කාර්යයයේ ස්වභාවය හේතු කොට ගෙන, මේ රීතිවලට අනුකූලව හැසිරවීම සීමා වීමෙන් වෙනත් යාත්‍රාවක ගමන් මාර්ගයන් ඉවත් වීමට නො හැකි වූ යාත්‍රාවක් වේ.
- (ඌ) 'හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රා' වශයෙන් පහත සඳහන් යාත්‍රා ද ඇතුළත් විය යුතු අතර, ඒවාට පමණක්ම සීමා නොවේ.
 - (i) යාත්‍රා චාරක සලකුණක්, ජලය යට කේබලයක්, හෝ ජල තලයක් ආදිය දැමීම, සේවා නඩත්තු කිරීම හෝ ඔසවා යාත්‍රාවලට ගැනීමේ යෙදී සිටිනු ලබන යාත්‍රාවක්.
 - (ii) භාර්මේ, මැනීමේ හෝ ජලය යට කාර්යයන්හි යෙදී සිටිනු ලබන යාත්‍රාවක්.
 - (iii) කිදහස්ව පාවෙමින් තිබියදී, පුද්ගලයින්, ආහාර හෝ නැව් බඩු පැටවීමේ හෝ බැමේ යෙදී සිටිනු ලබන යාත්‍රාවක්.
 - (iv) ගඟන යාත්‍රාවක් දියත් කිරීමේ හෝ ඉවතට ගැනීමේ යෙදී සිටිනු ලබන යාත්‍රාවක්.
 - (v) පුපුරන ද ඉවත් කිරීමේ කාර්යයන්වල යෙදී සිටිනු ලබන යාත්‍රාවක්.
 - (vi) ඇදීමේ කාර්යයන්හි යෙදීම නිසා අදින හා අදිනු ලබන යාත්‍රාවලට තම ගමන් මඟ වෙනස් කිරීමට අපහසු තත්ත්වයක පසුවන යාත්‍රාවක්.
- (ඌ) තම "කිඳුමෙන් බාධක වූ යාත්‍රාව" යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ, ජලයේ පවතින ගැඹුරට සාපේක්ෂව ඇති යාත්‍රාවේ කිඳුම නිසා තම ගමන් මාර්ගයන් ඉවත්වීම තදබල ලෙස සීමා කෙරෙන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් වේ.
- (එ) " නිදහස්ව පාවෙන " යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ, යාත්‍රාවක් නැඟුරුම නොදැමීම හෝ ගොඩබිමට හෝ පන්ලට සම්බන්ධ නොවීම හෝ වේ.
- (ඒ) යාත්‍රාවක දිග සහ පළල යන යෙදුම්වලින් අදහස් වන්නේ, යාත්‍රාවේ මුළු දිගත්, එහි උපරිම පළලත් වේ.

- (ම) යාත්‍රාව තවත් යාත්‍රාවකට පෙනෙන තෙක් මානයේ යැයි සැලකිය හැක්කේ එක් යාත්‍රාවක් අනෙකෙහි සිට පියවි ඇසින් දකිය හැකි වූ විටය.
- (ම) 'සීමිත දායකත්වය' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ, සන මිදුම, මිදුම, තුෂාරය වැසි කුණාටු, වැලි කුණාටු හෝ ඒ සමාන හේතුවක් නිසා ඇති වූ තත්ත්වයක් විසින් සීමා කරනු ලැබූ දායකත්වය වේ.

(ආ) කොටස :

පැදවීමෙන් හා රුවලෙන් යාත්‍රා කිරීමේ රීති :

1 වන වගන්තිය

කවර හෝ දායක තත්ත්වයකදී යාත්‍රා හැසිරීම.

04 වන රීතිය :

අදාළවීම :

මේ කොටසෙහි දැක්වෙන රීති කවර හෝ දායක තත්ත්වයකදී අදාළ වේ.

05 වන රීතිය :

සෝදිසිය.

අවස්ථානුකූලව හා පවතින තත්ත්වයන්ට ඔබ්බ පරිදි සෑම යාත්‍රාවක්ම, ශ්‍රව්‍ය දායක ක්‍රම ඇතුළු යාත්‍රාවේ ඇති සියළුම ක්‍රම මගින්, තත්ත්වාවබෝධයට හා ගැටීම් වැළැක්වීම සඳහා උචිත සෝදිසියක් සෑම විටම පවත්වා ගත යුතුය.

06 වන රීතිය :

සුරැකි වේගය :

ගැටීම් වලක්වා ගැනීමටත්, උද්ගතව ඇති අවස්ථාවට හා පවතින තත්ත්වයන්ට ඔබ්බ පරිදි හා උචිත දුරකින් යාත්‍රාව තවත්වා ගැනීමටත් හැකිවන අයුරින් ද, උචිත හා ඵලදායී පියවර ගැනීමට හැකි සුරැකි වේගයකින් සෑම විටම යාත්‍රාව පැද විය යුතුය.

සුරැකි වේගය තීරණය කිරීමේ දී සැලකිය යුතු සාධක අතර පහත සඳහන් ඒවා ද වේ.

(අ) සියලුම යාත්‍රා විසින් සැලකිය යුතු සාධක :

- (i) දෘශ්‍යතා තත්ත්වය
- (ii) ධීවර යාත්‍රා, වෙනත් යාත්‍රා ඇතුළු යාත්‍රා ගහණය.
- (iii) පවතින තත්ත්වයන් සටහන් නැවැත්වීමට හා හැරවීමට හැකි දුර ප්‍රමාණය ආදිය විශේෂ කොට ඇති, යාත්‍රාව හැසිරවීමේ හැකියාව.
- (iv) රාත්‍රී කාලයේදී වෙරළේ ඇති එළි වැනි පසුබිම් එළි වලින් හෝ යාත්‍රාවේම එළි නිසා සිදුවන ආලෝකය විහිදීම.
- (v) සුළඟේ, මුහුදේ හා දියකඩ ආදියේ තත්ත්වය සහ අන්තරාදායක යාත්‍රා චාරික බාධකවල සම්පතාවය.
- (vi) පවතින ගැඹුරට සාපේක්ෂව ඇති යාත්‍රාවේ කිඳුම.

(ආ) මීට අමතරව ක්‍රියාකාරී රේඛාර්ථ උපකරණ සහිත යාත්‍රා විසින් සැලකිය යුතු සාධක :

- (i) රේඛාර්ථ උපකරණයේ ගති ලක්ෂණ, ක්ෂමතාවය හා සීමාවන්.
- (ii) රේඛාර්ථ උපකරණයේ පරාස දර්ශන මානයේ සීමාවන් නිසා ඇතිවන බාධක.
- (iii) මුහුදේ තත්ත්වය, කාලගුණය සහ සෙසු නිරෝධක ප්‍රභවයන් විසින් රේඛාර්ථ උපකරණයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපාන සාධක.
- (iv) කුඩා යාත්‍රා, අයිස් සහ වෙනත් පාවෙන ද්‍රව්‍ය, රේඛාර්ථ උපකරණය මගින් අවශ්‍ය දුර ප්‍රමාණයන්හිදී නොපෙන්වීමේ හැකියාව.
- (v) රේඛාර්ථ උපකරණය මගින් පෙන්වනු ලබන යාත්‍රා සංඛ්‍යාව, ඒවායේ පිහිටීම හා ගමන.
- (vi) යාත්‍රා හෝ අවට ඇති වෙනත් වස්තූන්වල දුර දැනගැනීමට රේඛාර්ථ උපකරණය පාවිච්චි කිරීමේදී ඇති විය හැකි නිවැරදි දෘෂ්‍යතාවයේ මිණුම.

07 වන ඊතිය :

ගැටීම ඇතිවීමේ අවදානම :

- (අ) ගැටීම ඇතිවීමේ අවදානමක් ඇත්නම්, අවස්ථානුකූලව, පවතින තත්ත්වයට ඔබින පරිදි, යාත්‍රාවේ ඇති සියලුම අදාල දේවල උදව්වෙන් එවැනි ගැටීමක් ඇතිවිය හැකිදැයි ආම යාත්‍රා විසින්ම සොයා බැලිය යුතුය. ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා ඇත්නම්, ගැටීමේ අවදානමක් ආතැයි සැලකිය යුතුය.
- (ආ) ගැටීම ඇතිවීමේ අවදානම කලින් ඇඟවීමට, සවි කොට ඇති, ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයෙන් යුතු දුර පරිලෝකන ක්‍රම ඇතුළු රේඛාර්ථ යන්ත්‍ර ද, රේඛාර්ථ රූපයෙන් ද හඳුනා ගත් වස්තූන් ක්‍රමවත්ව නිරීක්ෂණය ද නිසි අයුරින් උපයෝගී කර ගත යුතුය.
- (ඇ) සවිස්තර නිවැරදි දත්තයන් අනුසාරයෙන් හැර, විශේෂයෙන් රේඛාර්ථ උපකරණවලින් ලැබූ හිඟ දත්තයන් පදනම් කරගෙන පමණක් උපකල්පනවලට නොබැසිය යුතුය.
- (ඈ) ගැටීමේ අවදානමක් තිබේ දැයි නිශ්චය කිරීමෙහි ලා සැලකිල්ලට ගනු ලබන්නේ යම් කරුණු ද, ඒ කරුණු අතර, පහත දක්වන කරුණු ද විය යුතු ය.
 - (i) තම යාත්‍රාවේ දිශාවන්, තම යාත්‍රාව දෙසට ගමන් කරන තවත් යාත්‍රාවකන් අතර තමාගේ කොම්පාස්සුවේ ඇති කරන කෝණය වෙනස් නොවන බව පෙනේ නම්, ගැටීමේ අවදානමක් ඇති බව සැලකිය යුතු ය.
 - (ii) විශාල යාත්‍රාවක්, ඇදීමක යෙදෙන යාත්‍රාවක් හෝ ආසන්නව පවතින යාත්‍රාවක් දෙසට යාත්‍රා කරන විට කොම්පාස්සු කෝණය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වන බව පැහැදිලි වුව ද, ඇඟවීම් විට ගැටීමේ අවදානමකට ඉඩ ඇති විය හැකි බව සැලකිය යුතු ය.

08 වන ඊතිය :

ගැටීම් වැළැක්වීමට ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග :

- (අ) සිද්ධියේ අවස්ථානු ගත කරුණු අනුව, ගැටීමක් වැළැක්වීමට ගන්නා කිසියම් ක්‍රියා මාර්ගයක් ස්ථිර විය යුතු අතර, කල්වේලා ඇතිව හා පිළිගත් නාවික ශිල්පයට අනුකූලව ගත යුතු ය.
- (ආ) සිද්ධියේ අවස්ථානුගත කරුණු අනුව, ගැටීම් වැළැක්වීම සඳහා වෙනස් කරනු ලබන ගමන් මාර්ගය සහ/හෝ යාත්‍රා වේගය, පියවි ඇසින් හෝ රේඛාර්ථ උපකරණය මගින් නිරීක්ෂණය කරනු ලබන යාත්‍රාවකට මනාව පැහැදිලි වන සේ වෙනස් කළ යුතු ය. යාත්‍රා වේගය සහ/හෝ ගමන් මඟ මඳින් මඳ වෙනස් නොකළ යුතු ය.

- (අ) මුහුදේ ඉඩ ප්‍රමාණය සෑහේ නම්, කල් වේලා ඇතිව, ස්ථිරව, ප්‍රමාණවත්ව ගමන් මඟ වෙනස් කිරීම, ගැටීමකට සම්ප අවස්ථාවකදී ගත යුතු හොඳම ක්‍රියා මාර්ගය විය හැක. මෙම ගමන් මඟ වෙනස්කිරීම නිසා තවත් යාත්‍රාවකට ආසන්න වීම සිදු නොවිය යුතු ය.
- (ආ) සුරක්ෂිත දුර ප්‍රමාණයකින් ඉවත් වී තවත් යාත්‍රාවකට ගමන් කිරීමට සැලැස්වීම, ගැටීම් වැළැක්වීමට ගන්නා ක්‍රියා මාර්ගයක ප්‍රතිඵල විය යුතු ය. යාත්‍රාවක් පසු කොට එය හොඳින්ම ඉවත් වන තෙක්, ගත් ක්‍රියා මාර්ගයේ සාර්ථකත්වය පිළිබඳ විමසිලිමත් විය යුතු ය.
- (ඊ) ගැටීමක් වැළැක්වීමට හෝ තත්ත්වය විමසා බැලීමට කල්වේලා ලබාගැනීම සඳහා යාත්‍රාව විසින් එහි වේගය අඩු කොට, නතර කොට, තැනිතම් පසුපසට යාමට පියවර ගත යුතු ය.

09 වන ඊතිය :

පටු ආල මග :

- (අ) පටු ආල මගක හෝ නියමිත ගමන් මගක් ඔස්සේ යාත්‍රා කරන විට, තම යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තට සම්පව ඇති, පටු ආල මගේ හෝ නියමිත ගමන් මගේ පිටත සීමාවට හැකිතාක් ආසන්නව, ආරක්ෂාකාරීව යාත්‍රා කළ යුතු ය.
- (ආ) පටු ආල මගක හෝ නියමිත ගමන් මඟ ඔස්සේ පමණක් ආරක්ෂාකාරීව යාත්‍රා වරණය කළ හැකි යාත්‍රාවක ගමන් මාර්ගයට, දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රා හෝ රවුල් යාත්‍රා විසින් අවහිර නො කළ යුතු ය.
- (ඇ) පටු ආල මගක හෝ නියමිත ගමන් මඟක යාත්‍රා වරණයෙහි යෙදෙන යාත්‍රාවක ගමන් මාර්ගයට, මාළු අල්ලමින් සිටින යාත්‍රාවක් විසින් අවහිර නො කළ යුතු ය.
- (ඈ) පටු ආල මගක හෝ නියමිත ගමන් මඟක පමණක් ආරක්ෂාකාරීව යාත්‍රා වරණය කළ හැකි යාත්‍රාවක ගමන් මාර්ගය හරහා තවත් යාත්‍රාවක් ගමන් නො කළ යුතු ය. ගමන් මාර්ගය හරහා යාත්‍රා කරන යාත්‍රාවේ අරමුණු පිළිබඳ සාකච්ඡා ඇති අවස්ථාවල දී 34 වන ඊතියේ (අ) හි දැක්වෙන ගබඩා සංඥා අතින් යාත්‍රාවක් විසින් නිකුත් කළ හැකි ය.
- (ඉ) (i) පටු ආල මගක දී හෝ නියමිත ගමන් මඟක දී තවත් යාත්‍රාවක් පසු කර ඉදිරියට යාමට අවශ්‍ය විටක දී එසේ කළ හැක්කේ පසුවන යාත්‍රාව විසින් ආරක්ෂා සහිතව එය පසු කර ඉදිරියට යාමට ඉඩ දීමට සුදුසු පරිදි ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැනීමෙන් පසුවය. 34 වන ඊතියේ (අ) (i) හි දැක්වෙන පරිදි පසු කර ඉදිරියට යන යාත්‍රාව තම අරමුණු, හඬ විටකින් දැන්විය යුතු ය. පසුවන යාත්‍රාව 34 ඊතියෙහි (අ) (ii) හි දැක්වෙන උචිත හඬ විටකින් පසු කර යාමට එකඟ වී, ආරක්ෂිතව පසු කර ඉදිරියට යාමට ඉඩ දිය යුතුයි. මේ පිළිබඳව සාකච්ඡා ඇත්නම්, පසුවන යාත්‍රාව විසින් 34 වන ඊතියේ (අ) හි දැක්වෙන හඬ විටින් ඒ බව දැන්විය යුතු ය.
- (ii) පසු කර ඉදිරියට යන යාත්‍රාව මේ ඊතිය නිසා 13 වන ඊතියෙහි දැක්වෙන වගකීම් වලින් නිදහස් නොවේ.
- (ඊ) පටු ආල මගක දී හෝ වංගුවකදී හෝ වෙනත් යාත්‍රා නො පෙනෙන පරිදි බාධක ඇති ස්ථානයක දී දැඩි පරීක්ෂාවෙන් හා ආරක්ෂාකාරීව යාත්‍රා වරණය කළ යුතු යි. මෙවිට 34 වන ඊතියේ (ඉ) හි දැක්වෙන හඬ විට නැගිය යුතු ය.
- (උ) කවර යාත්‍රාවක් හෝ විසින් සිද්ධියේ අවස්ථානුගත කරුණු අනුව, පටු ආල මගක තැබුරුම් දැමීමෙන් වැලකී සිටිය යුතුය.

10 වන රීතිය :

වාහන මග (යාත්‍රා මග) වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙල :

- (අ) සංවිධානය මගින් යොදා ගන්නා වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙලට මේ රීතී අදාළ වේ.
- (ආ) වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙල අනුගමනය කරනු ලබන යාත්‍රාවක් විසින් :
 - (i) එම අවස්ථාවේ පවත්නා වාහන (යාත්‍රා) ගමන් ගන්නා දිශාවට අනුව, උචිත වාහන මගෙහි ගමන් කළ යුතු ය.
 - (ii) ප්‍රායෝගිකව, හැකිතාක් දුරට වාහන මග වෙන් කෙරෙන සීමාවලට හෝ කලාපවලට ආකිත් ගමන් කළ යුතු ය.
 - (iii) වාහන මග අත්තයේදී, ඇතුළුවීම හෝ ඉවත්වීම සාමාන්‍යයෙන් කළ යුතු ය. එහෙත් කිසියම් පැත්තකින් ඇතුළුවීම හෝ ඉවත්වීම කරන විට වාහන ගමන් කරන සාමාන්‍ය දිශාවට හැකි තරම් කුඩා කෝණයකින් එසේ කළ යුතු වේ.
- (ඇ) වාහන මග හරහා යාත්‍රා කිරීම, හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම නොකළ යුතු ය. එසේ කළ යුතුම අවස්ථාවකදී වාහන ගමන් කරන සාමාන්‍ය දිශාවට ලම්භකව සිදු කළ යුතු ය.
- (ඈ) වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙලට අනුබද්ධව සුදුසු ගමන් මග පාවිච්චි කළ හැකි, සාමාන්‍යයෙන් ගමන් ගන්නා යාත්‍රා විසින් වෙරළබඩ වාහන කලාප පාවිච්චි නො කළ යුතු ය. එහෙත් දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රා සහ රවල් යාත්‍රා විසින් සෑම අවස්ථාවකදීම වෙරළබඩ වාහන කලාප භාවිතා කළ හැකිය.
- (ඉ) පහත සඳහන් අවස්ථාවලදී හැර, හරහා යන හෝ වාහන මගකට එකතු වන හෝ වාහන මගකින් ඉවත් වන හෝ යාත්‍රාවක් මිස වෙනත් යාත්‍රාවක් සාමාන්‍යයෙන් වාහන වෙන් කිරීමේ කලාපයට හෝ වෙන් කිරීමේ රේඛාවක් හරහා යාත්‍රා නො කළ යුතු ය.
 - (i) ආසන්න අන්ත්‍රායයකින් වැළකීමට සිදුවන අවස්ථාවක දී,
 - (ii) වෙන් කිරීමේ කලාපයක් තුළ මාළු ඇල්ලීම සඳහා.
- (ඊ) වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙලක ගමන් අත්තය අසල ප්‍රදේශවල යාත්‍රා වරණය සිදුවේ නම් ඒ පිළිබඳව විශේෂයෙන්ම පරීක්ෂාකාරීව විස යුතු ය.
- (උ) වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙලට අයත් කලාපයට හෝ ගමන් අත්තයට ආසන්නව හැකිතාක් දුරට නැගුරුම් දැමීමෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය.
- (ඌ) වාහන මග වෙන් කිරීමේ කායඝී පිළිවෙල භාවිතා නොකරන යාත්‍රා හැකි තරම් පුළුල් තීරයකින් එසින් ඉවත්වී සිටිය යුතු ය.
- (එ) වාහන මගක යාත්‍රා කරන කිසියම් යාත්‍රාවකට මාළු ඇල්ලනු ලබමින් සිටින යාත්‍රාවක් විසින් කිසිවිටෙක බාධා නො පෑමිණ විස යුතු ය.
- (ඵ) වාහන මගක යාත්‍රා කරන ජව ධාවන යාත්‍රාවක ආරක්ෂිත ගමන් මඟට දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවකින් හෝ රවල් යාත්‍රාවකින් බාධා නො පෑමිණ විස යුතු ය.
- (ඹ) හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක්, වාහන මග වෙන් කිරීමේ කලාපයක් තුළ සුරක්ෂිතව යාත්‍රා වරණය සඳහා අවශ්‍ය නඩත්තු කටයුතුවල යෙදී සිටින විට, එම කායඝීයන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයට පමණක් මේ රීතිය පිළිපදීමෙන් මුදු හරිනු ඇත.
- (ඹ) හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක් විසින් වාහන මග වෙන් කිරීමේ කලාපයක් තුළ මුහුදු පත්ලේ කේබල් දැමීම, සේවා නඩත්තු කිරීම හෝ ඉවත් කිරීමේ කායඝීයන්හි යෙදී සිටින විට, එම කායඝීය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයට පමණක් මේ රීතිය පිළිපදීමෙන් මුදු හරිනු ඇත.

II වන වගන්තිය :

එකිනෙකට පෙනෙන අවස්ථාවේදී යාත්‍රා හැසිරිය යුතු ආකාරය.

11 වන ඊතිය :

අදාලවීම :

මේ කොටසේ දැක්වෙන ඊතී එකිනෙකට පෙනෙන යාත්‍රාවලට අදාල වේ.

12 වන ඊතිය :

රුවල් යාත්‍රා :

(අ) ගැටීමේ අවදානමක් ඇතිවිය හැකි පරිදි රුවල් යාත්‍රා දෙකක් එකිනෙක දෙසට පැමිණේ නම්, පහත සඳහන් අයුරින් එක් යාත්‍රාවක් අනිත් යාත්‍රාව මග හැරිය යුතු ය.

- (i) එක් එක් යාත්‍රාවේ වෙනස් වූ පැතිවලට සුළඟ බලපානු ලබයි නම්, යාත්‍රාවේ වම් පැත්තට සුළඟ බලපාන යාත්‍රාව, අනිත් යාත්‍රාවේ ගමන් මගෙන් ඉවත් විය යුතු ය.
- (ii) එක් එක් යාත්‍රාවේ එකම පැතිවලට සුළඟ බලපානු ලබයි නම්, සුළං පැත්තේ යාත්‍රාව සුළං මුඛාවේ පැත්තට ඇති යාත්‍රාවේ ගමන් මගෙන් ඉවත් විය යුතු ය.
- (iii) වම් පැත්තට සුළඟ බලපාන යාත්‍රාවක්, සුළං දෙසින් එන යාත්‍රාවක් දක, එම යාත්‍රාවට සුළං බලපාන්නේ යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් ද, දකුණු පැත්තෙන් දැයි නිසැකවම දැනගත නොහැකි නම්, පෙර කී යාත්‍රාව, අනිත් යාත්‍රාවේ ගමන් මගෙන් ඉවත් විය යුතු ය.

(ආ) මේ ඊතියේ අවශ්‍යතා සඳහා සුළං පැත්ත යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ ප්‍රධාන රුවල් පිහිටුවා ඇති පැත්තට විරුද්ධ පැත්ත වන අතර, චතුරස්‍රාකාර රුවල් සහිත යාත්‍රාවක් නම්, විශාලතම පෙර හා අපර රුවල් පිහිටුවා ඇති පැත්තට විරුද්ධ පැත්තවේ.

13 වන ඊතිය :

පසු කර ඉදිරියට යාත්‍රා කිරීම :

- (අ) 'ආ' කොටසෙහි (I) හා (II) කොටස් යටතේ ඇති ඊතීවල අඩංගු කිසිම කරුණක් ගැන නොතකා පසු කර ඉදිරියට යන යාත්‍රාව පසු කරගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවේ ගමන් මගෙන් ඉවත්වී යාත්‍රා කළ යුතු ය.
- (ආ) යාත්‍රාවක උපරිම පළලින් යුතු ස්ථානයට අංශක 22.5 ට වැඩි අපර දිශාවකින් පැමිණෙන තවත් යාත්‍රාවක්, පසු කර ගෙන යනු ලබන පෙර යාත්‍රාව හා සාපේක්‍ෂව සලකන විට, පසු කර ගෙන ඉදිරියට යන යාත්‍රාවක් ලෙස සැලකේ. රාත්‍රී කාලයේ දී පසු කරගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවේ පැහැ එළි කිසිවක් නොපෙනී අවර එළිය පමණක් පෙනෙන අවස්ථාවක් වේ.
- (ඇ) එක් යාත්‍රාවක් තවත් යාත්‍රාවක් පසු කරගෙන ඉදිරියට යාම පිළිබඳව සැකයක් ඇති වේ නම්, එය පසු කර ගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවක් සේ සලකා, ඒ අනුව යාත්‍රාව හැසිරවිය යුතු ය.
- (ඈ) යාත්‍රා දෙක අතර ගමන් මගෙහි කෝණය මීට පසු අවස්ථාවකදී වෙනස් කරනු ලබන්නේ නම්, මේ ඊතියේ තේරුම අනුව, පසු කර ඉදිරියට යන යාත්‍රාව, හරහා යන යාත්‍රාවක් ලෙස සලකනු නො ලැබේ. එසේම පසුකරන යාත්‍රාව පැහැදිලිවම පසු මින් තෙක් ගමන් මගෙන් ඉවත් වී යාත්‍රා කිරීමේ වගකීමෙන් ද ඉදිරියට යන යාත්‍රාව නිදහස් නොවනු ඇත.

14 වන ඊනිය :

ඇති එල්ල අවස්ථා :

- (අ) ජව ධාවන යාත්‍රා දෙකක්, ගැටීමක් ඇතිවීමේ අවදානමක් ඇති විය හැකි අයුරින් පුනී හෝ ආසන්න වශයෙන් ප්‍රතිවිරුද්ධ දෙසට යාත්‍රා කෙරෙත් නම්, යාත්‍රා දෙකම එම යාත්‍රාවල දකුණු පැත්තට ගමන් මඟ වෙනස් කොට එකිනෙකේ වම් පැත්තෙන් යාත්‍රා කළ යුතු ය.
- (ආ) එක් යාත්‍රාවක ඇති හිස අනික් යාත්‍රාවේ ඇති හිස සමඟ එල්ලවීම හෝ ආසන්න එල්ල වීම සහ රාත්‍රි කාලයේදී අනික් යාත්‍රාවේ කුඹ එළි එල්ලේ හෝ ආසන්න එල්ලේ තිබීම සහ/හෝ පැති එළි දෙකේම පෙනීම සහ දවල් කාලයේදී තම යාත්‍රාවේ විරුද්ධ ලක්ෂණ අනික් යාත්‍රාවේ පෙනේ නම්, එවැනි අවස්ථාවකට පත්ව ඇතැයි තීරණය කළ යුතු ය.
- (ඇ) එවැනි අවස්ථාවකට පත්ව ඇතැයි සාකච්ඡා ඇති වූ විට එවැනි අවස්ථාවකට පත්ව ඇතැයි සලකා, ඒ අනුව ක්‍රියා කළ යුතු ය.

15 වන ඊනිය :

හරහා යන අවස්ථා :

- (අ) ජව ධාවන යාත්‍රා දෙකක් ගැටීමේ අවදානමකට ඉඩ ඇති පරිදි හරහා යන අවස්ථාවක, එක් යාත්‍රාවක් තමාගේ යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තේ ඇති යාත්‍රාවේ ගමන් මාර්ගයෙන් ඉවත් විය යුතු අතර, අවස්ථානුකූලව ඉඩ ඇත්නම්, අනික් යාත්‍රාවේ ගමන් මඟට ඉහත්තෙන් හරහා යාමෙන් වැලකී සිටිය යුතු ය.

16 වන ඊනිය :

ගමන් මඟ ඉඩ හරිනු ලබන යාත්‍රාව විසින් ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග :

- (අ) එක් යාත්‍රාවක් තවත් යාත්‍රාවකට මඟ ඉඩ හැරීමට යොමු වූ සෑම විටම කල්වේලා ඇතිව එසේ මඟ ඉඩ හැරීමට උචිතව ක්‍රියා කළ යුතු ය.

17 වන ඊනිය :

ගමන් මඟ ඉඩ ගනු ලබන යාත්‍රාව විසින් ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග :

- (අ) (i) එක් යාත්‍රාවක් ගමන්මඟෙන් ඉවත් ව යාත්‍රා කරන විට, මඟ ඉඩ ලැබූ යාත්‍රාව තම ගමන් මාර්ගයේම එම වේගයෙන්ම යාත්‍රා කළ යුතු ය.
- (ii) මඟ ඉඩ හරිනු ලබන යාත්‍රාව මේ ඊනියට අනුකූලව කටයුතු නො කෙරේ යැයි හැඟී ගිය වහාම මඟ ඉඩ ලැබූ යාත්‍රාව, ගැටීමක් වැළැක්වෙන පරිද්දෙන් යාත්‍රාව හැසිරවීමට පියවර ගත හැක.
- (ආ) යම් හේතුවක් නිසා තම ගමන් මාර්ගයේ නියත වේගයකින් ගමන් කරන යාත්‍රාවක් විසින්, මඟ ඉඩ හරිනු ලබන යාත්‍රාවට පමණක් ගැටීමක් වැළැක්විය නො හැකි පරිදි ආසන්න අවස්ථාවකට පත්වී ඇත්නම්, එම ගැටීම වැළැක්වීමට ගත යුතු උචිතව ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමට, පෙර කී යාත්‍රාව ක්‍රියා කළ යුතු ය.
- (ඇ) මේ ඊනියේ උපපේද (අ) (ii) ට අනුකූලව ජව ධාවන යාත්‍රාවක්, හරහා යාමේ අවස්ථාවක ක්‍රියාත්මක වේ නම්, වෙනත් ජව ධාවන යාත්‍රාවක් සමඟ ගැටීම වැළැක්වීමට, අවස්ථානුකූලව වම් පැත්තෙන් ඇති යාත්‍රාවක් දෙසට තම යාත්‍රාවේ ගමන් මඟ වම් පැත්තට වෙනස් නො කළ යුතු ය.
- (ඈ) මඟ ඉඩ හරිනු ලබන යාත්‍රාව විසින් කළ යුතු කාර්යය ඉටු නො කිරීමට මේ ඊනියෙන් ඉහිලක් නො ලැබේ.

18 වන ඊතිය :

යාත්‍රා අතර වගකීම් :

9, 10, 13 වන ඊතීවල අවශ්‍යතා පිළිපැදිය යුතු අවස්ථාවල හැර.

- (අ) නිදහස්ව පාවෙන ජව ධාවන යාත්‍රා පහත සඳහන් යාත්‍රාවල ගමන් මාර්ගයන් ඉවත්ව යාත්‍රා කළ යුතු ය.
 - (i) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක;
 - (ii) හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක;
 - (iii) මාළු අල්ලමින් සිටින යාත්‍රාවක;
 - (iv) රුවල් යාත්‍රාවක;
- (ආ) නිදහස්ව පාවෙන රුවලෙන් යාත්‍රා කරමින් සිටින යාත්‍රාවක් පහත සඳහන් යාත්‍රාවල ගමන් මාර්ගයන් ඉවත්ව යාත්‍රා කළ යුතු ය.
 - (i) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක;
 - (ii) හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක;
 - (iii) මාළු අල්ලමින් සිටින යාත්‍රාවක;
- (ඇ) මාළු අල්ලමින් නිදහස්ව පාවෙන යාත්‍රාවක් හැකි තාක් දුරට පහත සඳහන් යාත්‍රාවල ගමන් මාර්ගයන් ඉවත්ව යාත්‍රා කළ යුතු ය.
 - (i) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක;
 - (ii) හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක;
- (ඈ) (i) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක් හෝ හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක් හැර, සෞඛ්‍ය යාත්‍රා, හැකි සෑම විටම අවස්ථානුකූලව 28 වෙනි ඊතියේ දැක්වෙන සංඥා ප්‍රදර්ශනය කර ඇති, කිසිමෙන් බාධක වූ යාත්‍රාවක ආරක්ෂිත ගමන් මාර්ගයට අවහිර නොවන සේ යාත්‍රා කළ යුතු ය.
 - (ii) කිසිමෙන් බාධක වූ යාත්‍රාවක් එහි බාධක තත්ත්වය පිළිබඳ පුහුණු සැලකිල්ලකින් යුතුව යාත්‍රා වරණයෙහි යෙදිය යුතු ය.
- (ඉ) ජලය මත ඇති මුහුදු යානයක්, පොදුවේ සියලුම යාත්‍රාවල යාත්‍රා වරණ මාර්ගයන්ගෙන් ඉවත්ව සිටිය යුතු ය. එහෙත් අවස්ථානුකූලව, ගැටීමේ අවදානමක් පවතී නම්, මේ කොටසෙහි දැක්වෙන ඊතීවලට අනුකූලතාව දැක්විය යුතු ය.

III වන වගන්තිය :

සීමිත දෘශ්‍යතාවය යටතේ යාත්‍රා හැසිරවීම :

19 වන ඊතිය :

සීමිත දෘශ්‍යතාවය යටතේ යාත්‍රා හැසිරවීම :

- (අ) සීමිත දෘශ්‍යතාවයක් ඇති හෝ ඊට ආසන්න ප්‍රදේශයක යාත්‍රා වරණයේ යෙදෙන අවස්ථාවක එකිනෙකට නොපෙනෙන යාත්‍රාවලට මේ ඊතී අදාළ වේ.

(ආ) පවතින අවස්ථාවට හා සීමිත දායකත්වයේ තත්ත්වයට ගැලපෙන පුරුකි වේගයකින් සෑම යාත්‍රාවක්ම යාත්‍රා කළ යුතු ය. ජව ධාවන යාත්‍රාවක්, වහාම හැසිරවීමට සුදුසු පරිදි තම ආන්ද්‍රිය සුදනම් කොට තබා ගත යුතු ය.

(ඇ) මෙයට අදාළ 1 වන කොටසේ රීති පිළිපැදීමේ දී සෑම යාත්‍රාවක්ම සීමිත දායකත්වයක් පවතින අවස්ථාව හා තත්ත්වය පිළිබඳවත් මනා හැඟීමකින් ක්‍රියා කළ යුතු ය.

(ඈ) රේඛාර්ථ යන්ත්‍රවලින් පමණක්, වෙනත් යාත්‍රා නිබන්ධ බව සොයා ගන්නා යාත්‍රාවක් මගින්, යාත්‍රා ආසන්නව පවතින අවස්ථා ඇති වේ දැයි සහ/හෝ ගැටීම් ඇති වීමේ අවදානමක් ඇති දැයි පරීක්ෂාකාරී විය යුතු ය. මේ අවස්ථා මග හැරීමට ගන්නා ප්‍රයත්නයක් කල් ඇතිව ගත යුතු අතර, ගමන් මග වෙනස් කිරීම එවැනි ප්‍රයත්නයක් නම්, එසේ කිරීමේ දී හැකිතාක් දුරට පහත සඳහන් අවස්ථා උද්ගත නොවන පරිදි පියවර ගත යුතු ය.

- (i) පසු කර යන යාත්‍රාවකට හැර, තම යාත්‍රාවේ පළල්ම ස්ථානයට ඉදිරියෙන් ඇති යාත්‍රාවක් සඳහා වම් පැත්තට හැරෙන සේ ගමන් මග වෙනස් කිරීම.
- (ii) යාත්‍රාවක පළල්ම ස්ථානයට පූර්ව ව හෝ අපරව ඇති යාත්‍රාවක් දෙසට ගමන් මග වෙනස් කිරීම.

(ඉ) ගැටීමේ අවදානමක් නැතැයි තීරණය කරනු ලබන විටක දී හැර, තම යාත්‍රාවේ පළල්ම ස්ථානයට ඉදිරියෙන් මිදුම් සංඥාවක් ආසන්නවේ නම්, හෝ තම යාත්‍රාවේ පළල්ම ස්ථානයට ඉදිරියෙන් එන යාත්‍රාවකට ආසන්නවීම වැළැක්වීමට නොහැකි හෝ අවස්ථාවක, ගමන් මගෙහි පිහිටුවීමට තරම් පමණක් උවිත වන සේ වේගය අවමව අඩු කොට, අවශ්‍ය නම් සම්පූර්ණයෙන් නවත්වනු ලැබිය යුතු ය. එසේම එවැනි අවස්ථාවක් මග හැරී යන සේ සුපරීක්ෂාකාරීව යාත්‍රා පැදවිය යුතු ය.

(ආ) කොටස :

එළි සහ හැඩරූප :

20 වන රීතිය :

අදාළවීම :

- (අ) සියලුම කාලගුණ තත්ත්වයන්හි මේ කොටසේ රීති පිළිපැදිය යුතු ය.
- (ආ) හිරු අස්ථයේ සිට හිරු උදාව තෙක් එළි පිළිබඳ රීති පිළිපැදිය යුතු ය. මේ රීතිවල සුවිශේෂව දක්වා ඇති එළි යයි වරදවා තේරුම් නො ගන්නා වූ එළි ද, සුවිශේෂ එළිවල දායකත්වයට හෝ ගති ලක්ෂණවලට බාධා නො පමුණු වන එළි ද, නියමිත සෝදිසියට බාධා නොකරන එළි ද, හැර මීට අමතරව කිසිම එළියක් යාත්‍රාවේ ප්‍රදර්ශනය නො කළ යුතු ය.
- (ඇ) මේ රීතිවලින් දක්වෙන එළි භාවිතා කෙරෙන්නේ නම්, හිරු උදාවේ සිට හිරු අස්ථය තෙක් කාලය තුළ සීමිත දායකත්ව යටතේ ද ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. අවශ්‍ය යයි භාෂෙන සියලුම අවස්ථාවලදී ද, ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.
- (ඈ) හැඩරූප වලට අදාළ රීති දිවා කාලයේ පිළිපැදිය යුතු ය.
- (ඉ) මේ රීතිවල දක්වෙන එළි හා හැඩරූප මේ නියෝග වලට අදාළ `1` ඇමුණුමේ විධි විධාන මට්ටම අනුකූල විය යුතු ය.

21 වන ඊනිය :

අර්ථ කථන :

- (අ) යාත්‍රාවේ පෙර හා අපර මධ්‍ය රේඛාවට ඉහළින් පිහිටි, ක්ෂිතිජයේ අංශක 225 වාපයක් තුළ යාත්‍රා හිසට එල්ලව යාත්‍රාවේ පුළුල්ම ස්ථානයට අපරව දෙපැත්තෙන්ම අංශක 22.5 තුළ පෙනෙන, නොනිවෙමින් දැල්වෙන සුදු පැහැති එළියක් 'කුඹ එළිය' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.
- (ආ) ක්ෂිතිජයේ අංශක 112.5 වාපයක් තුළ යාත්‍රා හිසට එල්ලව ද, අපරව දකුණු පැත්තෙන් පෙනෙන, යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තෙන් නොනිවෙමින් දැල්වෙන කොළ පැහැති එළිය ද, ඉහත කී කෝණයට සමානුරූපව යාත්‍රාවේ වම් පැත්තේ නොනිවෙමින් දැල්වෙන රතු පැහැති එළිය ද, 'පැති එළි' යනුවෙන් හැඳින් වේ. මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවක පෙර හා අපර මධ්‍ය රේඛාවේ පිහිටුවනු ලබන එක් ලක්තැරුමක් පැති එළි වෙනුවට යොදා ගත හැක. මේ එළි දෙක යාත්‍රාවේ පුළුල්ම ස්ථානයේ, යාත්‍රාවේ දෙපසින් නිශ්චය යුතු ය.
- (ඇ) ක්ෂිතිජයේ අංශක 135 වාපයක් තුළ හා පැති දෙකටම අපරව අංශක 67.5 තුළ පෙනෙන නොනිවෙමින් දැල්වෙන, අවරයට හැකි තරම් ආසන්නව පිහිටි වූ සුදු පැහැති එළිය 'අවර එළිය' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.
- (ඈ) 'අයුම් එළිය' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ මේ ඊනියේ (අ) ඡේදයෙහි අර්ථ දැක් වූ අවර එළියේ ගති ලක්ෂණවලට සමාන වූ කහ පැහැති එළියකි.
- (ඉ) 'සෑම දෙසටම පෙනෙන එළිය' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ ක්ෂිතිජයේ අංශක 360 ක් තුළ පෙනෙන නොනිවෙමින් දැල්වෙන එළියකි.
- (ඊ) 'නිවෙන දැල්වෙන එළිය' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ විනාඩියකට වාර 120 ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනකින් නිවෙමින් දැල්වෙන එළියයි.

22 වන ඊනිය :

එළිවල දෘශ්‍යතාවය :

මේ ඊනිවල දැක්වෙන එළි, මේ නියෝගවලට අදාළ '1' අමුණුමේ 8 වන කොටසේ දැක් වූ නිවුතාව සහිත, පහත සඳහන් අවම පරාසයන් තුළ පෙනෙන එළි විය යුතු ය.

- (අ) දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවල :
 - කුඹ එළිය - සැතපුම් 06
 - පැති එළිය - සැතපුම් 03
 - අවර එළිය - සැතපුම් 03
 - අයුම් එළිය - සැතපුම් 03
 - සුදු, රතු, කොළ හෝ කහ පැහැති සෑම දිශාවකටම පෙනෙන එළි-සැතපුම් 03
- (ආ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) හෝ ඊට වැඩි එහෙත් මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු යාත්‍රාවල :
 - කුඹ එළිය - සැතපුම් 05, යාත්‍රාවේ දිග මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු නම් සැතපුම් 03
 - පැති එළිය - සැතපුම් 02
 - අවර එළිය - සැතපුම් 02
 - අයුම් එළිය - සැතපුම් 02
 - සුදු, රතු, කොළ, කහ පැහැති සෑම දිශාවකටම පෙනෙන එළි - සැතපුම් 02
- (ඇ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු යාත්‍රාවල :
 - = කුඹ එළිය - සැතපුම් 02
 - = පැති එළිය - සැතපුම් 01

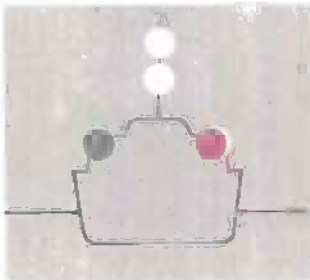
- අවර ඵලිය - සැතපුම් 02
- = අඳුම් ඵලිය - සැතපුම් 02
- සුදු, රතු, කොළ හෝ කහ පැහැති සෑම දිශාවකටම පෙනෙන ඵලි - සැතපුම් 02

(අ) කොටසක් ජලයෙන් යට වී ඇති යාත්‍රා හෝ අඳුගෙන යනු ලබන වස්තූන් පැහැදිලිව නොපෙනේ නම්, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු පැහැති ඵලියක් - සැතපුම් 03

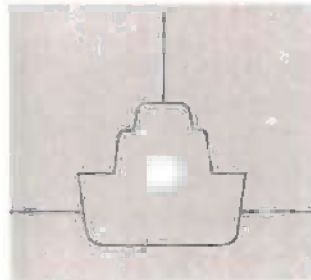
23 වන රීතිය :

නිදහස්ව පාවෙන ජව ධාවන යාත්‍රා :

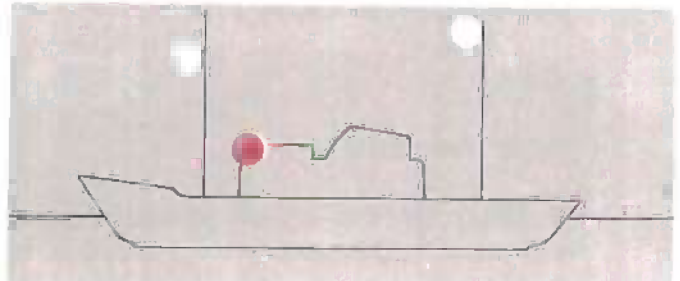
- (අ) නිදහස්ව පාවෙන ජව ධාවන යාත්‍රා විසින් පහත සඳහන් ඵලි ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (i) සුළු කුඹ ඵලියක්
 - (ii) පූර්ව කුඹ ඵලියට වඩා උස්ව ඊට අපර වූ කුඹ ඵලියක්. මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු යාත්‍රාවල මේ ඵලිය ප්‍රදර්ශනය කිරීම අනවශ්‍ය වන අතර, කැමති නම් එසේ කළ හැක.
 - (iii) පැති ඵලි
 - (iv) අවර ඵලියක්.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

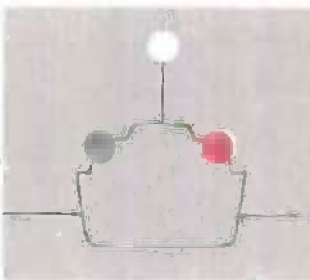

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

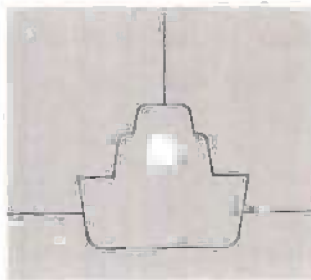

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

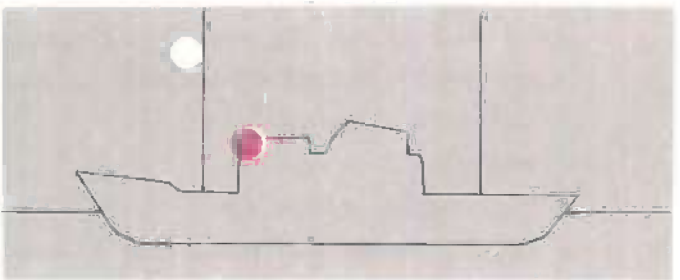
(නිදහස්ව පාවෙන මීටර් 50 (අඩි 165) ට වැඩි යාත්‍රා සඳහා)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

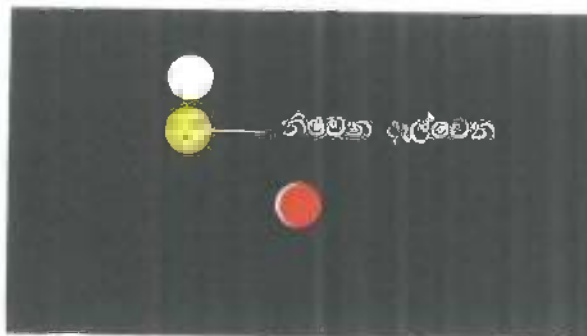

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

(නිදහස්ව පාවෙන මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු යාත්‍රා සඳහා)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

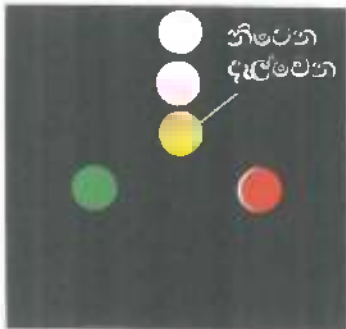

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

(නිදහස්ව පාවෙමින් වායු ස්ථරයක් මත දිවෙන මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු යාත්‍රාවක් සඳහා)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

(නිදහස්ව පාවෙමින් වායු ස්ථරයක් මත දිවෙන මීටර් 50 (අඩි 165) ට හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් සඳහා)

- (ආ) ජල විස්ථාපනයක් නොවන සේ වායු ස්ථරයක් මත දිවෙන යානයක් මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ දැක්වෙන ඵලිඵලට අමතරව සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ පිහිටු වූ නිවැරදි දැල්වෙන කහ පැහැති ඵලියක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ඇ) (i) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු යාත්‍රාවක් විසින් මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ නියමිත ඵලි වෙනුවට සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු පැහැති ඵලියක් සහ පැති ඵලි ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.
- (ii) දිගින් මීටර් 07 (අඩි 23) ට අඩු සහ උපරිම වේගය නොවී 07 ට වඩා නොවෙන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ නියමිත ඵලි වෙනුවට, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු ඵලි ප්‍රදර්ශනය කළ හැක. එවැනි යාත්‍රා, හැකි අවස්ථාවලදී පැති ඵලි ද ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (iii) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු ජව ධාවන යාත්‍රාවක සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු ඵලිය යාත්‍රාවේ සුළු හා අපර මධ්‍ය රේඛාවෙන් වෙන්ස් තැනක ස්ථානගත කළ හැක්කේ උක්ත මධ්‍ය රේඛාවේ පිහිටුවීමට නොහැකි නම්, පමණි. එහෙත් එසේ කළ හැක්කේ පැති ඵලි එක් ලන්තැරුමක් වශයෙන් ගෙන, යාත්‍රාවේ සුළු හා අපර රේඛාවට හෝ, කුඹ ඵලිය හා සෑම දිශාවකටම පෙනෙන ඵලිය පිහිටුවා ඇති සුළු හා අපර මධ්‍ය රේඛාවට හැකිතාක් ආසන්නව පිහිටුවීමෙන් පසුව ය.

24 වන රීතිය :

අදහෙන යාම හා නලලු කරගෙන යාම :

- (අ) ජව ධාවන යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් අදහෙන යන විට පහත සඳහන් ඵලි ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) 23 වන රීතියේ (අ) (i) හෝ (අ) (ii) හි නියමිත ඵලය වෙනුවට යාත්‍රාවෙහි පෙර කුඹයෙහි සිරස් රේඛාවක පිහිටු වූ කුඹ ඵලී දෙකක්.

අදින යාත්‍රාවේ අවරයෙහි සිට ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවේ අවර කෙළවරට දිග මීටර් 200 (අඩි 650) ට වැඩි නම් සිරස් රේඛාවක පිහිට වූ එවැනි ඵලී තුනක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (ii) පැති ඵලී.
- (iii) අවර ඵලියක්.
- (iv) අවර ඵලියට ඉහළින් සිරස් රේඛාවක පිහිටි ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාව දෙසට එල්ල වූ ඇඳුම් ඵලියක්.
- (v) අදින යාත්‍රාවේ අවරයෙහි සිට ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවේ අවර කෙළවරට (ඇඳුම් දිග) මීටර් 200 (අඩි 650) ට වැඩි නම්, හොඳින් පෙනෙන සේ එල්වන ලද දිශමන්ති හැඩ රූපයක්.

(ආ) තල්ලු කරන යාත්‍රාවන්, තල්ලු කරනු ලබන යාත්‍රාවන්, දැඩි ලෙස සවි වී එක් ඒකකයක් සේ සම්බන්ධ වේ නම්, මේ ඒකකය ජව ධාවන යාත්‍රාවක් ලෙස සලකා 23 වන රීතියට අදාල ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

(ඇ) ජව ධාවන යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් පිටුපසින් තල්ලු කරයි නම්, හෝ පැත්තකින් ඇදගෙන යනු ලබයි නම් හෝ, දැඩි ඒකකයක් සේ නොවන අවස්ථාවලදී පහත සඳහන් ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) 23 වන රීතියේ (අ) (i) හෝ (ii) ඡේදවලින් දැක්වෙන ඵලී වෙනුවට ඉදිරියෙහි සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද කුඹ ඵලී දෙකක්.
- (ii) පැති ඵලී
- (iii) අවර ඵලියක්

(ඈ) මේ රීතියේ (අ) හෝ (ආ) ඡේද වලට අදාල වන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් 23 වන රීතියේ (අ) (ii) ට ද අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු ය.

(ඉ) මේ රීතියේ (උ) ඡේදයේ දැක්වෙන යාත්‍රා හැර. ඇදගෙන යනු ලබන වස්තුවක් හෝ යාත්‍රාවක් විසින් පහත සඳහන් ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) පැති ඵලී
- (ii) අවර ඵලියක්
- (iii) ඇඳුම් දිග මීටර් 200 (අඩි 650) ට වැඩි නම්, හොඳින් පෙනෙන සේ පිහිට වූ දිශමන්ති හැඩ රූපයක්

(ඊ) යාත්‍රා කීපයක් ඇදගෙන යනු ලබන විට ද, පැත්තෙන් ඇදගෙන යනු ලබන විට ද, එක් යාත්‍රාවක් මෙන් සලකා ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) පිටුපසින් ඉදිරියට තල්ලු කරගෙන යනු ලබන යාත්‍රාව ඒකකයක් සේ නොසැලකෙන හෙයින්, ඉදිරිපස කෙළවරේ පැති ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ii) පැත්තෙන් ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවක අවර ඵලියක් හා ඉදිරිපසින් පැති ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

(උ) හොඳින් නො පෙනෙනසේ, කොටසක් ජලයේ ගිලී ඇති යාත්‍රාවක් හෝ වස්තුවක් හෝ එවැනි යාත්‍රා හෝ වස්තූන් කීපයක් ඇදගෙන යනු ලබන විට පහත සඳහන් දේ ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

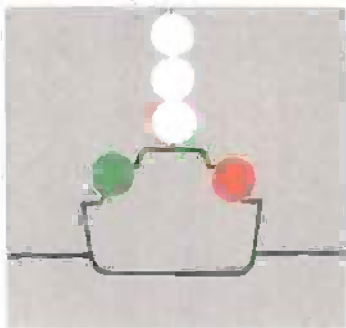
- (i) පළලින් මීටර් 25 (අඩි 82) ට අඩු නම් එහි ඉදිරිපස හෝ, ඊට ආසන්නව සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු ඵලියක් සහ පසු පස හෝ ඊට ආසන්නව සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු ඵලියක් ද විය යුතු ය. ඩ්‍රැකෝණයක ඉදිරි කෙළවර අසල, ඵලියක් ප්‍රදර්ශනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.
- (ii) එය පළලින් මීටර් 25 (අඩි 82) හෝ ඊට වැඩි නම්, මීට අමතරව යාත්‍රාවේ පළල් පැති දෙකේ අත්තවල සෑම දිශාවකටම පෙනෙන අතිරේක සුදු ඵලී දෙකක්.

(iii) එය දිගින් මීටර් 100 (අඩි 328) ට වැඩි වේ නම්, උපචේද (i) සහ (ii) හි දක් වූ එළි වලට අතරින් සෑම දිශාවකටම පෙනෙන අතිරේක සුදු එළි, එහෙත් එළි අතර දුර මීටර් 100 (අඩි 328) නොඉක්ම විය යුතු ය.

(iv) ඇදගෙන යනු ලබන අවසාන යාත්‍රාවේ හෝ වස්තුවේ අග්‍රස්ථ අන්තයේ හෝ ඊට ආසන්නව දියමන්ති හැඩ රූපයක්, ඇඳුම් දිග මීටර් 200 (අඩි 656) ට වැඩි වේ නම්, හැකිතාක් දුරට ඉදිරියෙන් පිහිටුවන ලද හොඳින් පෙනෙන අතිරේක දියමන්ති හැඩ රූපයක්.

(උ) මේ රීතියේ (ඉ), හෝ (උ) චේදවල දක්වෙන එළි හා හැඩ රූප, යම් සහේතුක කරුණු මත ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවක හෝ වස්තුවක ප්‍රදර්ශනය කළ නොහැකි නම් යාත්‍රාව හෝ වස්තුව හොඳින් පෙනෙන පරිදි ආලෝකමත් කළ යුතු ය. පරමාර්ථය විය යුත්තේ ආලෝකමත් නොකරන ලද යාත්‍රාවක් හෝ වස්තුවක් ඇති බව පෙන්වීමය.

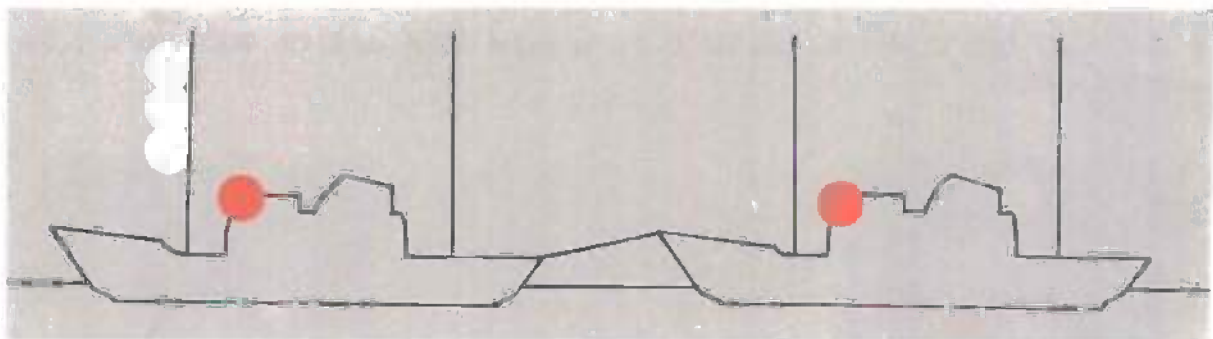
(එ) යම් සහේතුක කරුණු මත සාමාන්‍යයෙන් ඇදීමක නොයෙදෙන යාත්‍රාවකට මේ රීතිවල (අ) සහ (ආ) චේදවල නියමිත එළි ප්‍රදර්ශනය කළ නොහැකි නම්, ආපදවකට පත් වූ හෝ ආධාර අවශ්‍ය වූ යාත්‍රාවක් ඇදීමේදී, එම එළි ප්‍රදර්ශනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. එහෙත් අදින යාත්‍රාවත්, ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවත්, අතර ඇති සම්බන්ධතාවය දැන්වීමට ගත යුතු සෑම ක්‍රියා මාර්ගයක්ම ගත යුතු ය. ඇඳුම් රැහැන් ඒකාලෝක කිරීම් පිළිබඳ 36 වන රීතියේ දී ඇති බලය පිළිබඳව මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

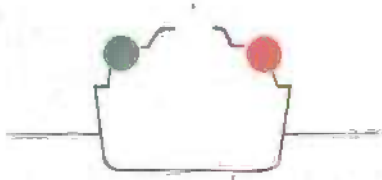

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

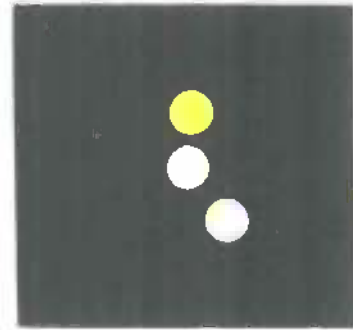

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

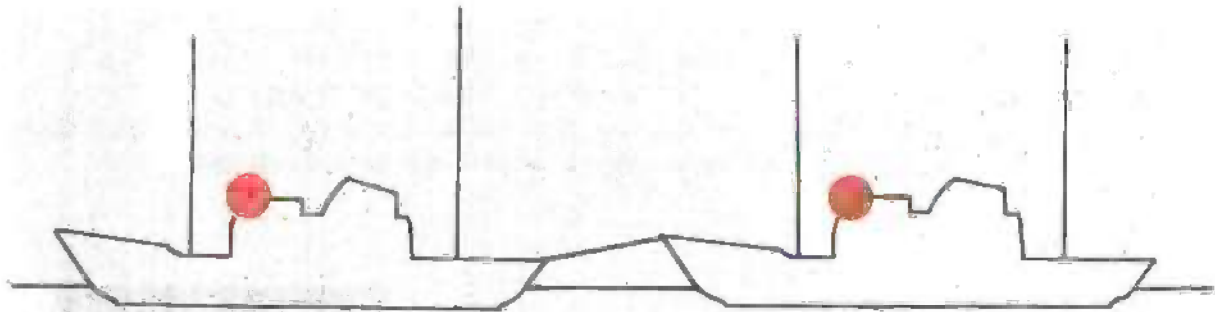
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු ජව ධාවන යාත්‍රාවක් විසින් ඇඳුම් දිග මීටර් 200 ට වැඩිවන සේ තවත් යාත්‍රාවක් ඇදීම

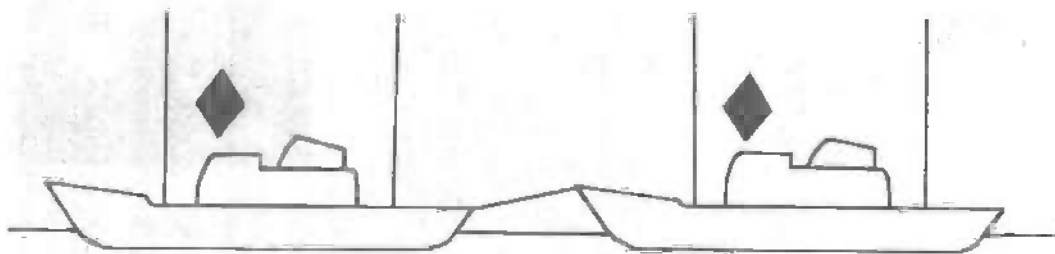
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

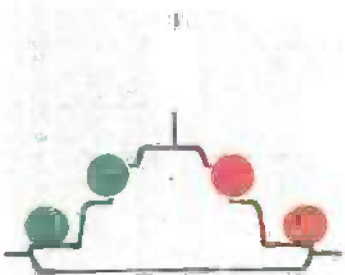

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

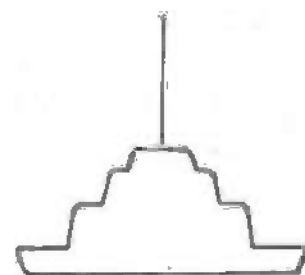

දිවාකාලයේ සංඥාව

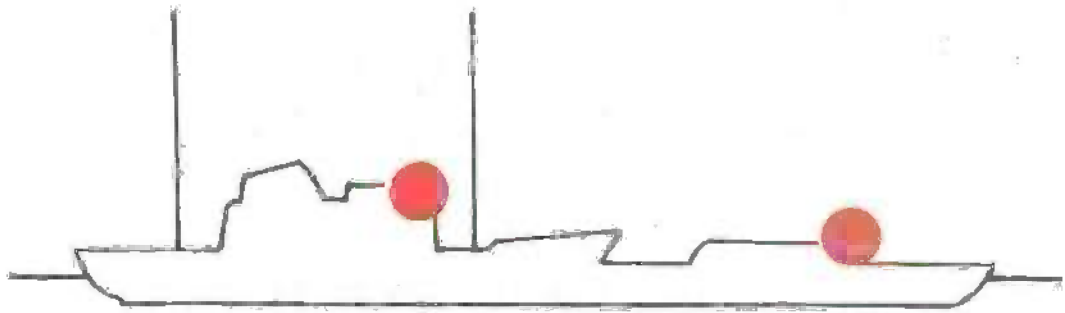
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට හෝ ඊට වැඩි ජම් බාවන යාත්‍රාවක් විසින් ඇදුම් දිග මීටර් 200 ට වැඩිවන සේ තවත් යාත්‍රාවක් ඇදීම.

යාත්‍රාවේ ඉදිරි පසින් පෙනෙන අයුරු

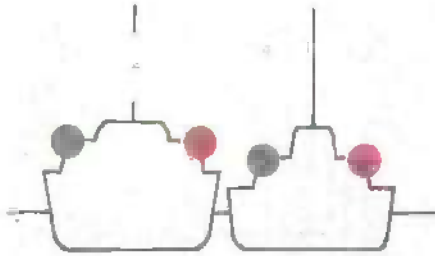

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

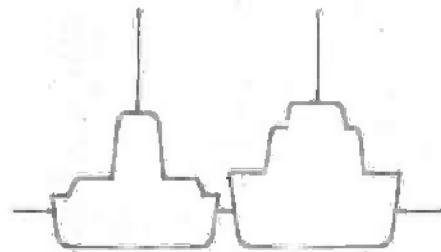

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

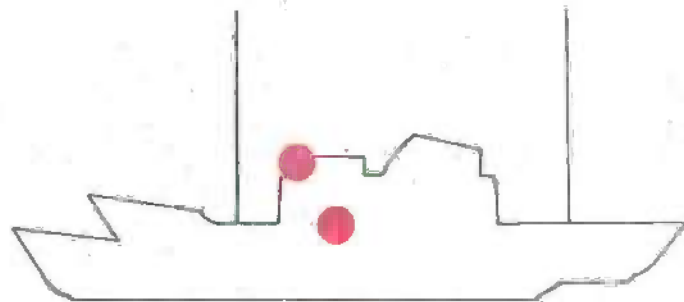
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) හෝ ඊට අඩු යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් ඉදිරියට තල්ලු කිරීම.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

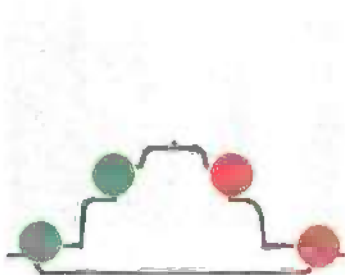

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

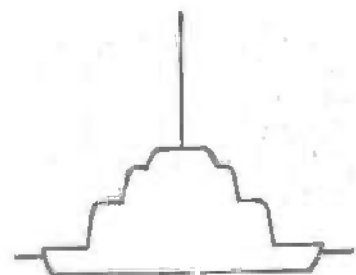

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

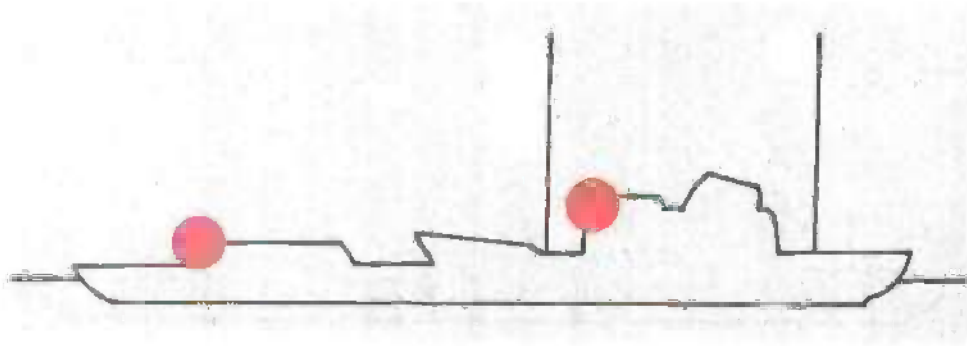
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට හෝ ඊට අඩු යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් පැත්තෙන් ඇදගෙන යාම

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

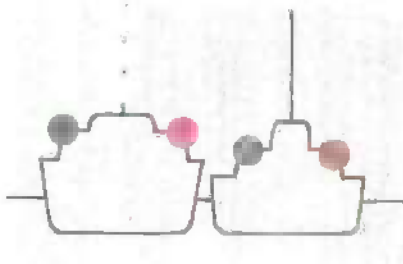

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

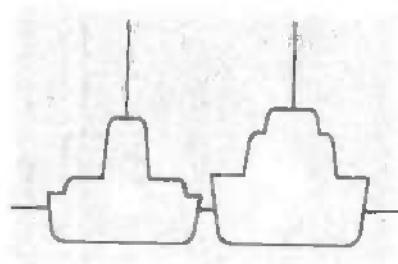

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

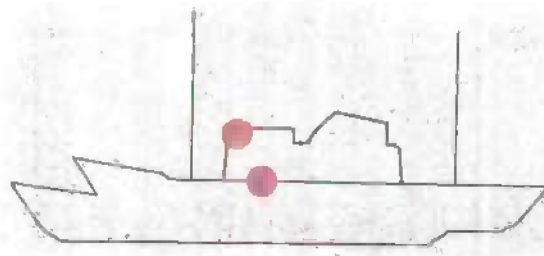
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් ඉදිරියට නැල්ලකිරීම

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

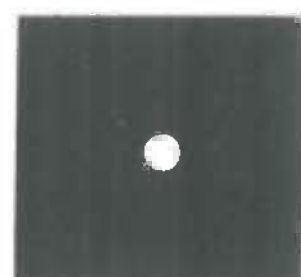
දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් විසින් තවත් යාත්‍රාවක් පැත්තෙන් ඇදගෙන යාම

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

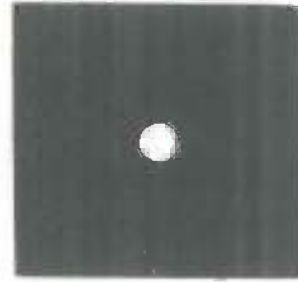
නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රාවල පෙත්වනු ලබන පැති එළි පමණක්.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

(දිගින් මීටර් 12 ට අඩු නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රාවක පෙන්වනු ලබන සම්බන්ධිත ඵලී)

25 වන රීතිය :

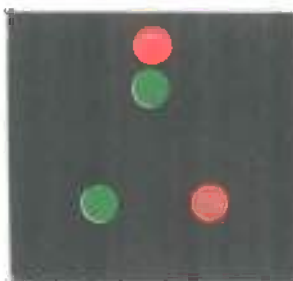
නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රා සහ භාබලෙන් පදවන යාත්‍රා :

(අ) නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රාවක් විසින් පහත සඳහන් ඵලී ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු යි.

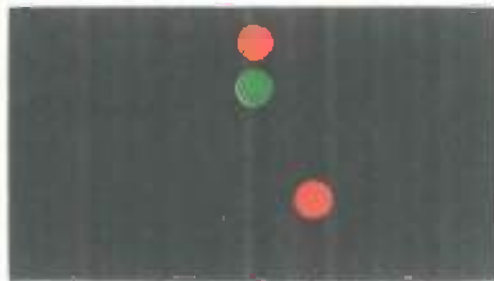
- (i) පැති ඵලී
- (ii) අවර ඵලීයක්

(ආ) දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු රුවල් යාත්‍රාවක මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ දැක්වෙන ඵලී දෙකම, එකක් වශයෙන් ගෙන, එක් ලන්තාරුමක්, කුඹ ගසේ මුදුනේ හෝ ඊට ආසන්නව හොඳින් පෙනෙන සේ පිහිටු විය හැක.

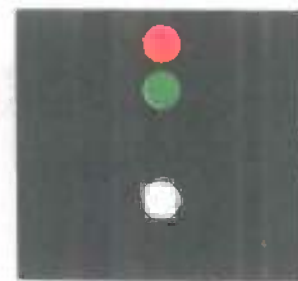
(ඇ) නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රාවක මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ දැක්වෙන ඵලීවලට අමතරව කුඹ ගසේ මුදුනේ හෝ ඊට ආසන්නව, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ උඩින් රතු පැහැති ඵලීයකුත්, ඊට යටින් කොළ පැහැති ඵලීයකුත් සිරස් රේඛාවක සවි කළ හැක. එහෙත් එම ඵලී දෙක මේ රීතියේ (ආ) ඡේදයේ දැක්වෙන ලන්තාරුම ඵලීයක් සමග සවි නොකළ යුතු ය.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

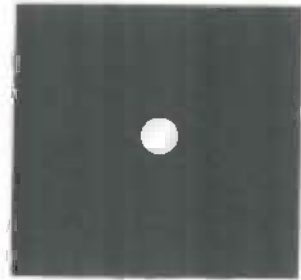
(නිදහස්ව පාවෙන රුවල් යාත්‍රාවක පැති ඵලී සහ අමතර කුඹ ඵලී)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

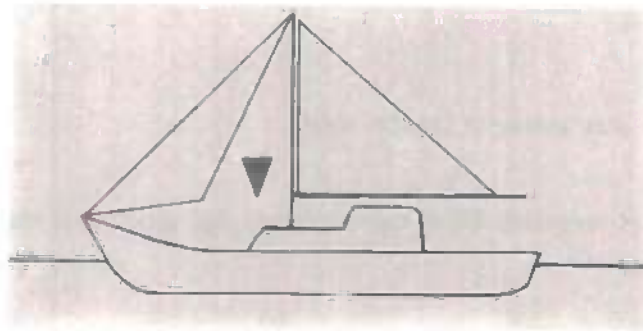

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ සයුපසින් පෙනෙන අයුරු

(නිදහස්ව පාවෙන දිගින් මීටර් 07 ට අඩු රුවල් යාත්‍රාවක් හෝ හබලෙන් පැදවෙන යාත්‍රාවක්)

(ඇත්පම සහිත රුවල් යාත්‍රාවක් දිවා කාලයේ පෙනෙන අයුරු)

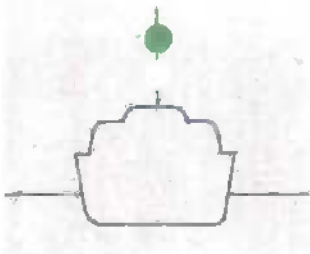
- (අ) (i) දිගින් මීටර් 07 (අඩි 23) ට අඩු රුවල් යාත්‍රාවක්, හැකි සෑම අවස්ථාවකදී ම මේ රීතියේ (අ) සහ (ආ) හි දැක්වෙන එළි ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු අතර, ප්‍රායෝගිකව එසේ නොහැකි නම්, ගැටිම් වැලැක්වීම සඳහා කල් ඇතිව පෙන්වීමට, සුදු පැහැති ආලෝකය විහිදුවන විදුලි පන්දමක් හෝ ලන්තාරුමක් සුදුනම් කොට තබා ගත යුතු ය.
- (ii) හබලෙන් පැදවෙන යාත්‍රා ද, රුවල් යාත්‍රා සඳහා ඇති මේ රීතිය අනුගමනය කළ හැකි අතර, එසේ නොහැකි නම්, ගැටිම් වැලැක්වීම සඳහා කල් ඇතිව පෙන්වීමට සුදු පැහැති ආලෝකයක් විහිදුවන විදුලි පන්දමක් හෝ ලන්තාරුමක් සුදුනම් කොට තබා ගත යුතු ය.
- (ඉ) රුවල් යාත්‍රාවක් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් පදවන අවස්ථාවේදී යාත්‍රාව ඉදිරිපස, හොඳින් පෙනෙන ලෙස පහතට භාරෙන සේ කේතුවක් එල්ලා තැබිය යුතු ය.

26 වන රීතිය

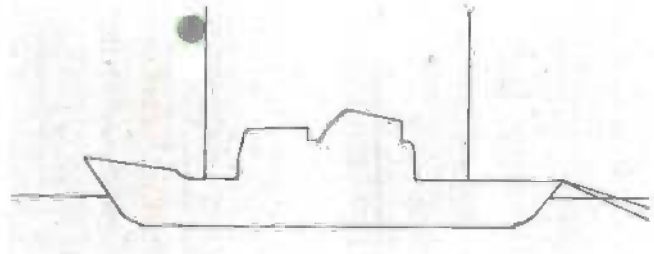
මාළ අල්ලන යාත්‍රා

- (අ) මාළ අල්ලමින් සිටින යාත්‍රාවක් නිදහස්ව පාවෙමින් හෝ නැඟුරුමේ තිබෙන විට හෝ මේ රීතියේ දැක්වෙන එළි සහ හැඩ රූප පමණක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ආ) මාළ ඇල්ලීමට උපකාරීවන අදින දෑල් හෝ එවැනි ජලය තුළ අදින ආම්පන්න යන අදහස් ඇති ට්‍රෝල් දෑල්, පන්ත කරන විට ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු එළි හෝ හැඩරූප.

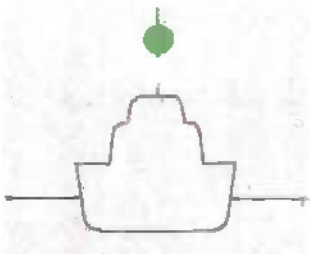
- (i) සාම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද ඉහළින් කොළ පැහැති එළියක් හා පහළින් සුදු පැහැති එළියක් හෝ තුඩු දෙක සිරස් රේඛාවක පිහිටන සේ එකිනෙක මත සැකසූ කේතු දෙකක්: මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවක මේ වෙනුවට කුඩයක් වැනි දෙයක් ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.
- (ii) සාම දිශාවකටම පෙනෙන හේ පිහිටුවන ලද කොළ එළියට අපරව හා ඊට ඉහළින් පිහිටුවන ලද කුඹ එළියක්: දිගින් මීටර් 50 ට අඩු යාත්‍රාවක් මෙසේ කළ යුතු යැයි නො හැඟෙන අතර, අවශ්‍ය නම් එසේ කළ හැක.
- (iii) යාත්‍රා කරන විට මේ ජේදයේ දැක් වූ එළිවලට අමතරව පැති එළි හා අවර එළියක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

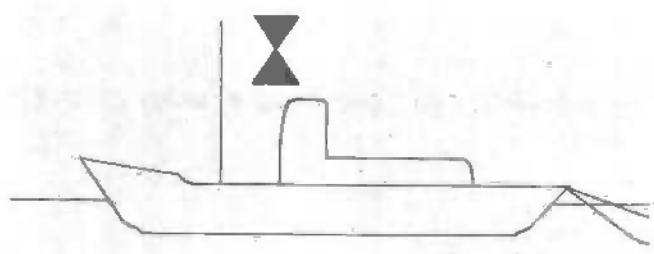
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

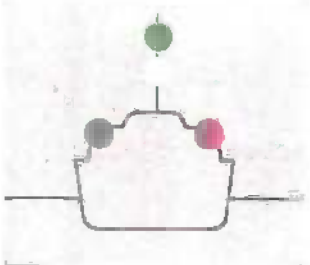
යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

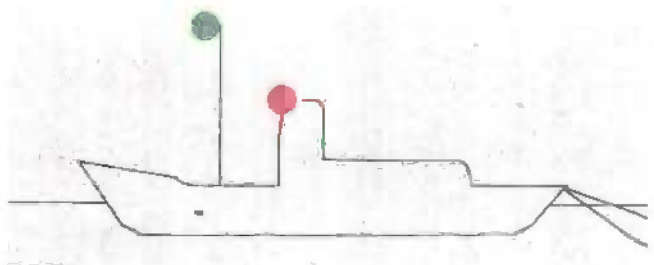
යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

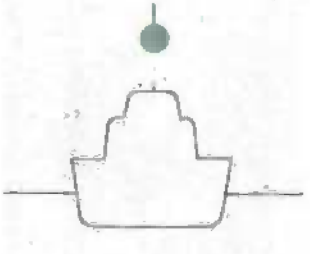
දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා
 ට්‍රෝල් දලින් පන්ත කරනු ලබන යාත්‍රාවක් යාත්‍රා නොකරන අවස්ථාවේ දී.

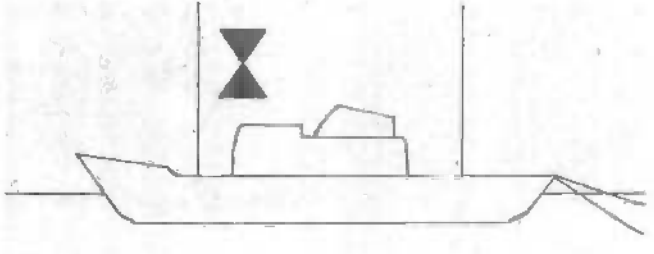
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

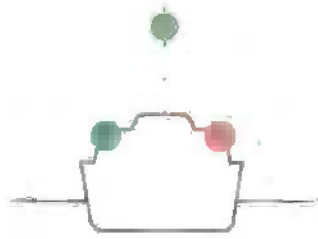
යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

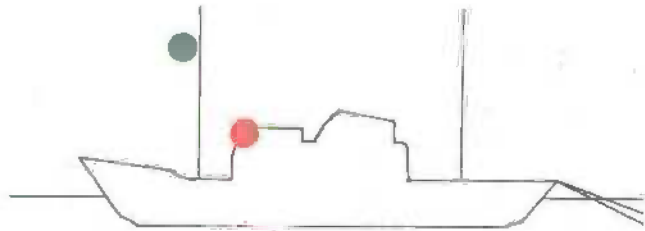
යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

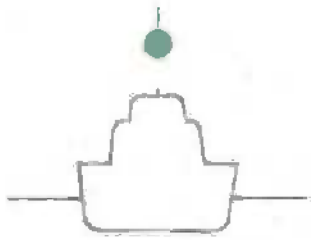
දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා
 (යාත්‍රා කරමින් ට්‍රෝල් දලෙන් පන්ත කරනු ලබන දිගින් මීටර් 50 ට අඩු යාත්‍රා)

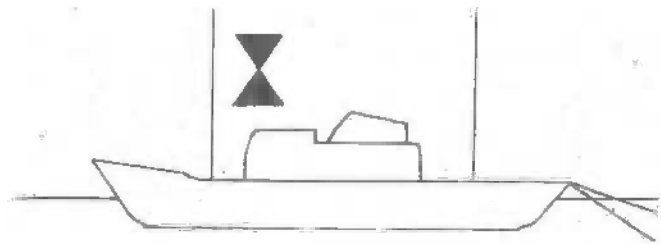
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

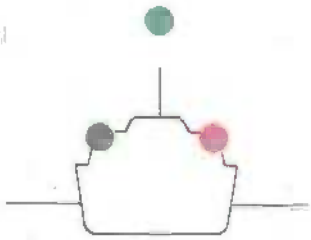

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සාඤා

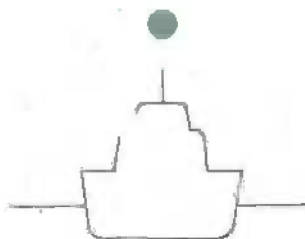
යාත්‍රා කරමින් ට්‍රෝල් දූලෙන් පන්න කරනු ලබන දිගින් මීටර් 50 ක් (අඩි 165) ට වැඩි යාත්‍රා.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

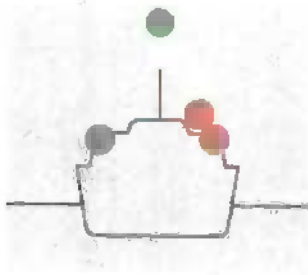

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

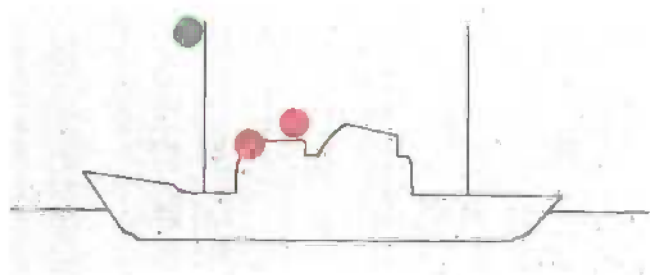

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

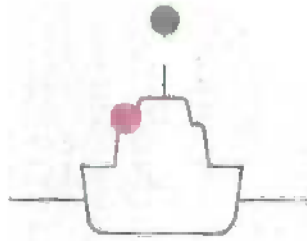
(යාත්‍රා කරමින් ට්‍රෝල් දූල යාත්‍රාවේ පිටතට දමනු ලබන යාත්‍රාව)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

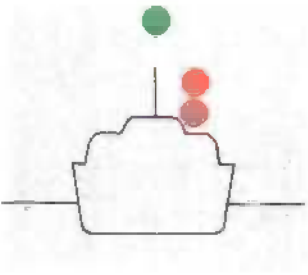

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

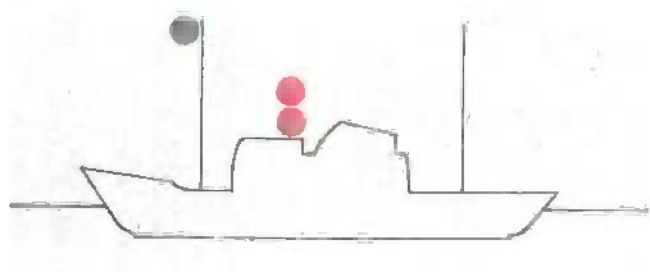

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

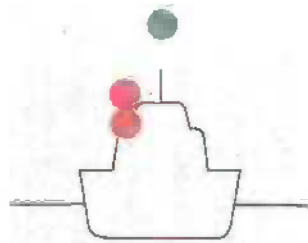
(යාත්‍රා කරමින් ට්‍රෝල් දැල යාත්‍රාව තුළට ගන්නා යාත්‍රා)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

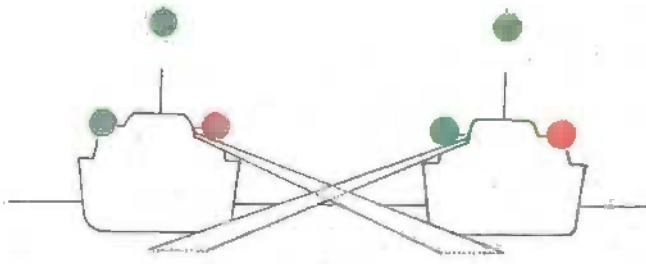

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

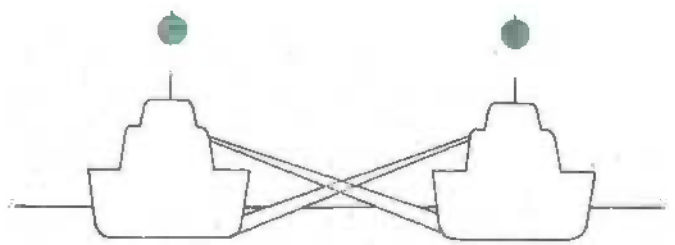

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

(පන්න කරන අවස්ථාවේදී ට්‍රෝල් දැල බාධකයක හිරවී ඇති යාත්‍රා)

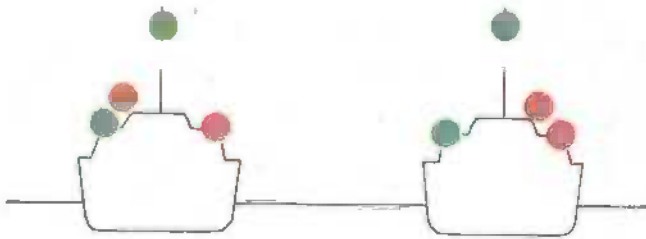

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

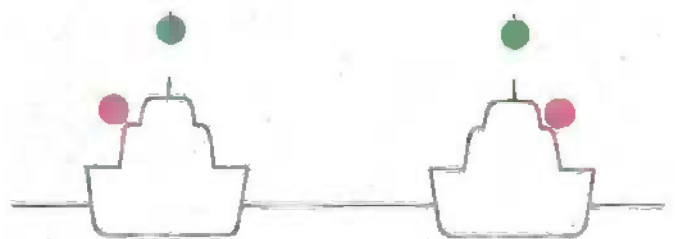

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

(සුභල වශයෙන් ට්‍රෝල් පත්තිය කරන විට සෙවුම් එළි ආධාරයෙන් දැල් යාත්‍රාවෙන් පිටතට දමනු ලබන යාත්‍රා)

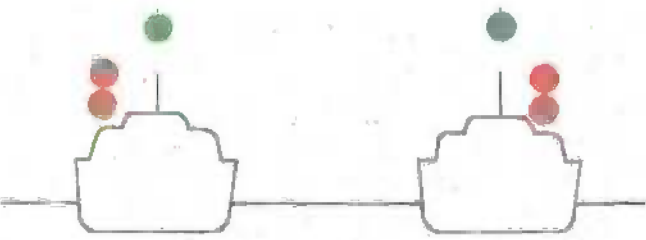

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

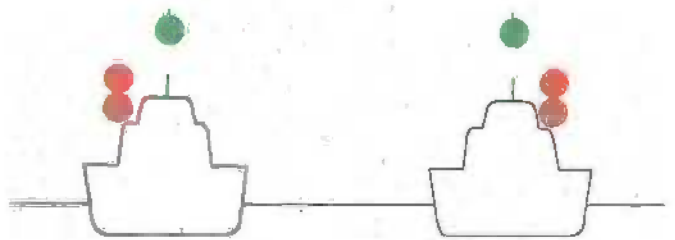

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

(සුභල වශයෙන් ට්‍රෝල් පත්තිය කරන විට ට්‍රෝල් දැල යාත්‍රාව තුළට ගන්නා යාත්‍රා)

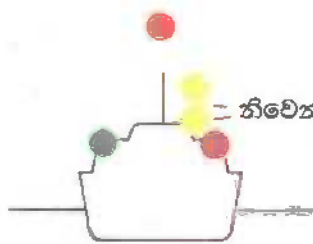

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

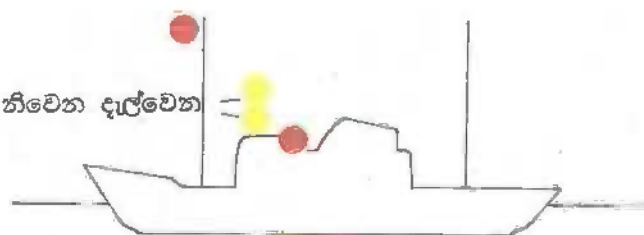

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

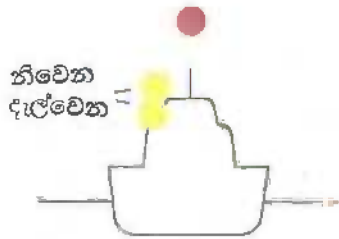
(සුභල වශයෙන් ට්‍රෝල් පත්තිය කරන අවස්ථාවේදී ට්‍රෝල් දැල බාධකයක හිරවී ඇති යාත්‍රා)

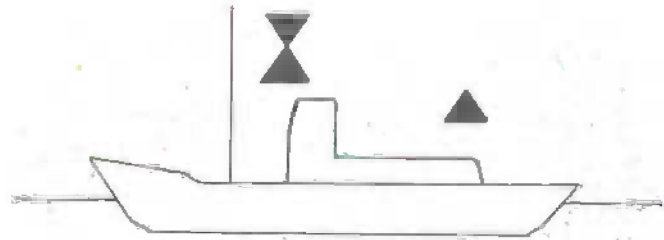
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු.

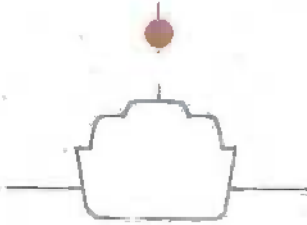

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

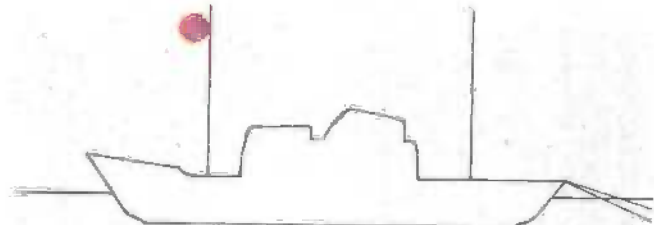

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරන සංඥා

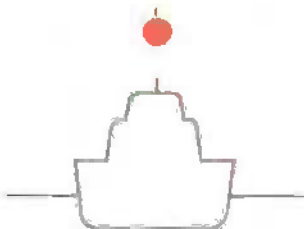
(යාත්‍රා වලින් මීටර් 150 ක් ආසන්න පසුමිනි දැල් කරන යාත්‍රා)

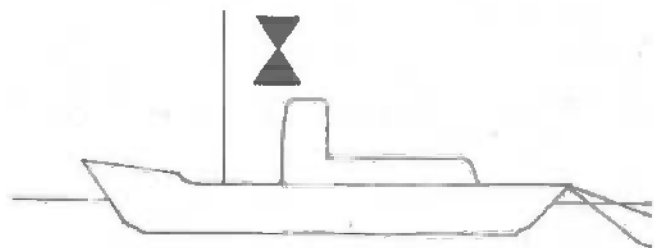
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

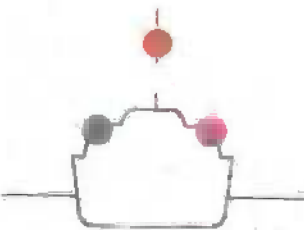

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

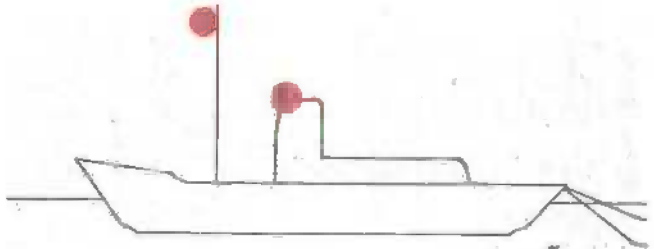

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

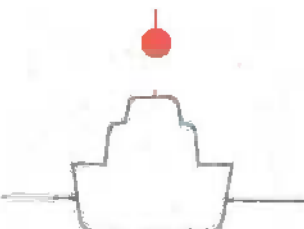
(යාත්‍රා නො කරමින් දැල් පත්ත කරනු ලබන යාත්‍රා)

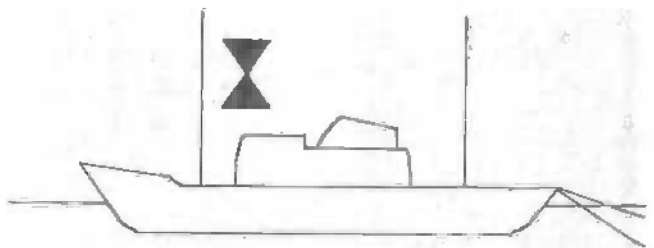
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

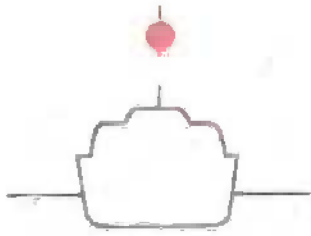

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

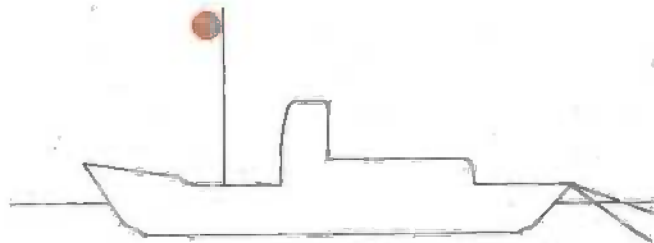

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

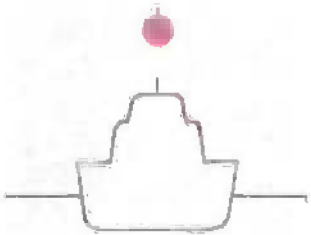
(යාත්‍රා කරමින් දැල් පත්ත කරනු ලබන යාත්‍රා)

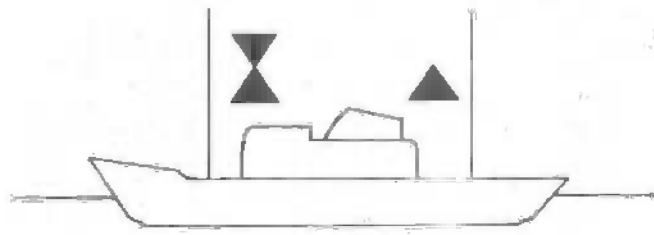
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

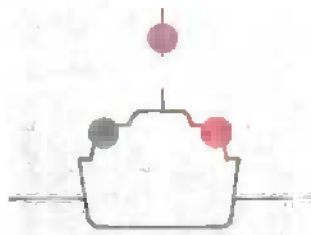

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

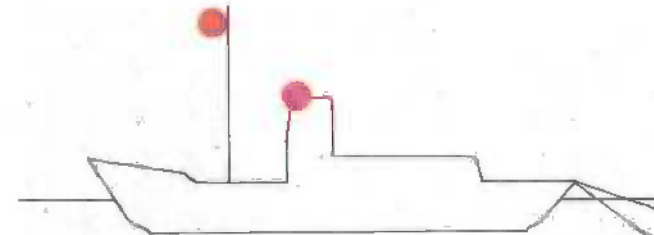

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

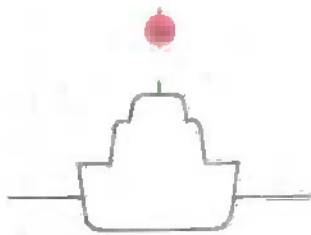
(යාත්‍රා නො කරමින් දැල් පත්තිය කරන අතර, යාත්‍රාවෙන් පිටතට මීටර් 150 කට වඩා දැල් විහිදී ඇති යාත්‍රා)

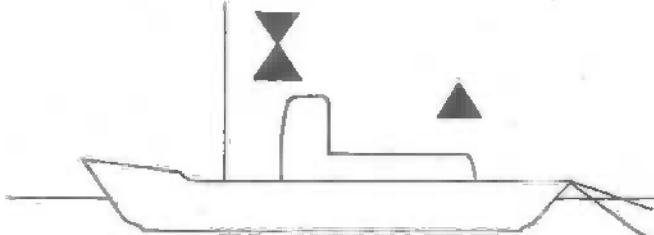
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

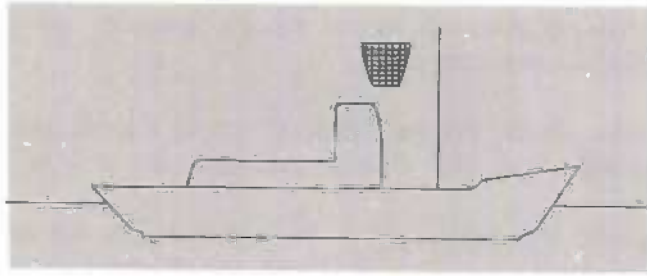

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

(යාත්‍රා කරමින් දැල් පත්තිය කරන අතර, යාත්‍රාවෙන් පිටතට මීටර් 150 කට වඩා දැල් විහිදී ඇති යාත්‍රා)

(මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු ඕනෑම ඩීවර යාත්‍රාවක දිවා කාලයේ පන්ත කරන විට තිබිය යුතු සංඥා)

(ආ) ට්‍රෝල් දූල මගින් මාළු ඇල්ලීම නො කරනු ලබන, එහෙත් සෙසු ඩීවර පන්ත කරනු ලබන යාත්‍රා :

- (i) සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටු වූ ඉහළින් රතු එළියක් සහ පහතින් සුදු එළියක් හෝ තුඩු දෙක සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන සේ එකිනෙක මත සැකසූ කේතු දෙකක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. දිගින් මීටර් 20 ට (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවල මේ වෙනුවට කුඩයක් වැනි දෙයක් එල්ලා තැබිය හැක.
- (ii) දිගින් මීටර් 150 (අඩි 500) ට වඩා වැඩිවන සේ තිරස් අතට පන්තයක් පිටතට දමා ඇත්නම්, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සුදු එළියක් හෝ පන්තයේ දිශාවට යොමු වූ උඩුකුරු කළ කේතුවක්.
- (iii) යාත්‍රා කරන විට මේ එළිවලට අමතරව පැති එළි හා අවර එළියක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

(ආ) මාළු අල්ලන වෙනත් යාත්‍රාවලට ආයත්තව, මාළු අල්ලන යාත්‍රාවක් මේ නියෝගවලට අදාළ (ii) අංශයේ දක්වන අමතර සංඥා ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.

(ඉ) මාළු ඇල්ලීමේ යෙදී නැති විට මේ එළි හෝ හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය නො කළ යුතු අතර, යාත්‍රාවේ නියමිත දිග ප්‍රමාණයට අදාළ ඒවා පමණක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

27 වන ඊතිය :

පාලනයට නතු නොවන හෝ හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රා :

(අ) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක් පහත සඳහන් එළි ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) සෑම දිශාවකටම ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද රතු පැහැති එළි දෙකක්.
- (ii) සෑම දිශාවකටම ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද බෝල දෙකක් හෝ එවැනි හැඩ රූප.
- (iii) යාත්‍රා කරන විට මේ සේදයේ සඳහන් එළි හා හැඩරූප වලට අමතරව පැති එළි සහ අවර එළියක්.

(ආ) පුපුරණ ද ඉවත් කරන අවස්ථාවලදී හැර, හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රා, පහත සඳහන් එළි හා හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

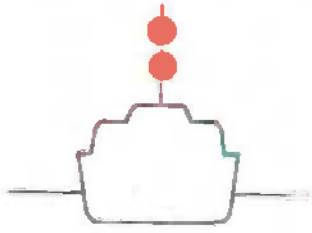
- (i) සෑම දිශාවකටම ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද එළි තුනක්. මේ එළි තුනෙන් ඉහළ හා පහළ, රතු පැහැති එළි විය යුතු අතර, මැද සුදු පැහැති එළියක් විය යුතු ය.
- (ii) සෑම දිශාවකටම හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද හැඩරූප තුනක්. මේ හැඩරූප තුනෙන් ඉහළ හා පහළ බෝල හැඩරූප තිබිය යුතු අතර, මැද දියමන්ති හැඩ රූපයක් තිබිය යුතු ය.

- (iii) යාත්‍රා කරන විට (i) උප ඡේදයෙහි සඳහන් එළිවලට අමතරව කුඹ එළිය හෝ එළිත්, පැති එළිත්, අවර එළියත් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (iv) නැගුරුමේ සිටින විට (i) හා (ii) උප ඡේදයෙහි දැක් වූ එළි හා හැඩරූප වලට අමතරව 30 වන රීතියෙහි දැක්වෙන එළිය, එළි හෝ හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ආ) අදින යාත්‍රාව හා ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාව නම ගමන් මාර්ගයෙන් ඉවත්වීම නදබල ලෙස සීමාවන පරිදි, ඇදගෙන යන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් 24 රීතියේ, (අ) හි දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප වලට අමතරව මේ රීතියේ උප ඡේද (ආ) (i) සහ (ii) හි දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ඇ) පතුල හැරීම හෝ ජලය යට කෙරෙන ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදීමෙන් හාසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක්, මේ රීතියේ (ආ) උප ඡේදයෙහි (i) හා (ii), (iii) හි දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු අතර බාධකයක් ඇති විටෙක ඊට අමතරව පහත සඳහන් එළි හා හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
 - (i) සෑම දිශාවකටම හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද, බාධකය ඇති පැත්තට යොමු වූ රතු පැහැති එළි දෙකක් හෝ බෝල දෙකක්.
 - (ii) වෙනත් යාත්‍රාවක්, බාධකයට කුමන පැත්තෙන් යාත්‍රා කළ යුතු දැයි දැක්වෙන සේ එම පැත්තට යොමු කරන ලද, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද කොළ පැහැති එළි දෙකක් හෝ දියමන්ති හැඩරූප දෙකක්.
 - (iii) යාත්‍රාවක් නැගුරුමේ සිටින විට 30 වන රීතියේ දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප වෙනුවට මේ ඡේදයන්හි දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ඉ) දියෙහි කිම්දුම් කටයුතුවල යෙදෙන යාත්‍රාවක්, ප්‍රමාණය අනුව, මේ රීතියේ (ආ) ඡේදයේ දැක්වෙන එළි හා හැඩරූප පෙන්විය නොහැකි අවස්ථාවලදී පහත සඳහන් දේ ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
 - (i) ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද සෑම දිශාවකටම පෙනෙන එළි තුනක්, මෙම එළි තුනෙන් ඉහළට හා පහළට රතු පැහැති එළි සවි කළ යුතු අතර, මැද සුදු එළියක් සවි කළ යුතු ය.
 - (ii) උසින් මීටර් 01 ට (අඩි 3 අඟල් 3) ට නොඅඩු අත්තාර් ජාතික 'ඒ' සංඥා කොඩියේ දැඩි අනුරුවක් සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.
- (ඊ) පුපුරන බෝම්බ ඉවත් කිරීමේ කටයුතුවල යෙදී සිටින යාත්‍රාවක්, ජව ධාවන යාත්‍රා සඳහා නියමිත, 23 වන රීතියේ දැක්වෙන එළිවලට හෝ නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රාවකට නියමිත එළි හා හැඩරූප දක්වන 30 වන රීතියට අමතරව, සුදුසු පරිදි සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ පිහිටුවන ලද කොළ පැහැති එළි තුනක් හෝ බෝල තුනක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. මින් එක එළියක් හෝ හැඩ රූපයක් පෙර කුඹ ගසේ මුදුනේ හෝ ඊට ආසන්නව ද, සෙසු ඒවා ඇති අංගනයේ දෙකෙළවර ද, ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. වෙනත් යාත්‍රාවක් මේ යාත්‍රාවට මීටර් 1000 (අඩි 3280) ක් හෝ ඊට ආසන්නව යාත්‍රා කිරීම අත්තරාදයක බව මේ එළි හා හැඩරූපයෙන් දැනුම් දේ.
- (ඵ) කිම්දීමේ කටයුතුවල නියුතු යාත්‍රා භාර මීටර් 12 ට (අඩි 40) ට අඩු යාත්‍රා මේ රීතියේ දැක්වෙන එළි ප්‍රදර්ශනය කිරීම අනවශ්‍යය.
- (ඹ) මේ රීතියේ දැක්වෙන සංඥා, ආපදාවකට පත් වී ආධාර ඉල්ලන යාත්‍රාවක සංඥා නොවේ. එම සංඥා මේ නියෝගවල iv අමුණුමේ සඳහන් වේ.

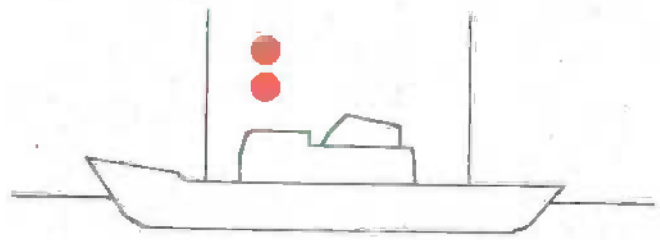
28 වන රීතිය :

කිඳුමෙන් බාධක වූ යාත්‍රා :

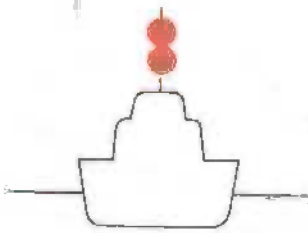
කිඳුමෙන් බාධක වූ යාත්‍රාවක්, 23 වන රීතියේ දැක්වෙන එළිවලට අමතරව සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද රතු පැහැති එළි තුනක් හෝ සිලින්ඩරයක් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

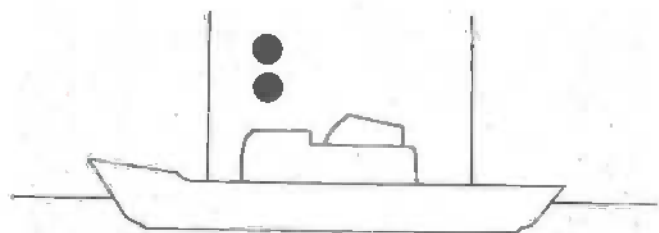
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

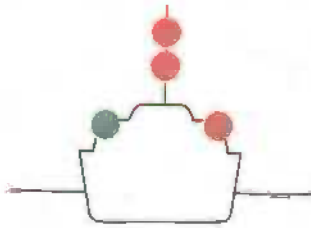

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

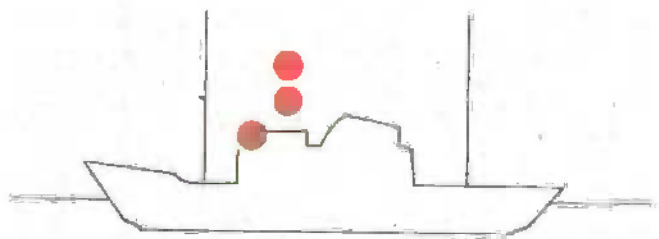

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

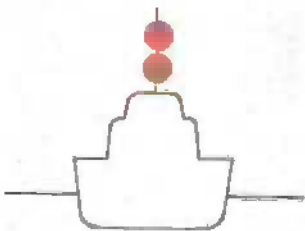
(යාත්‍රා නොකරන, පාලනයට නතු නොවූ යාත්‍රාවක්)

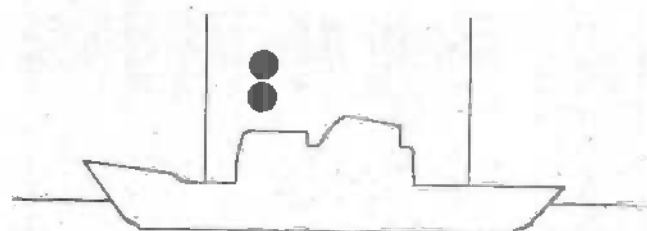
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

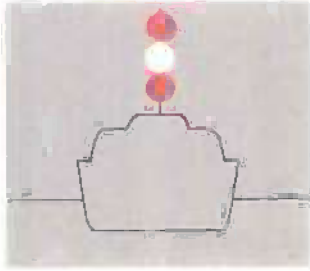

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

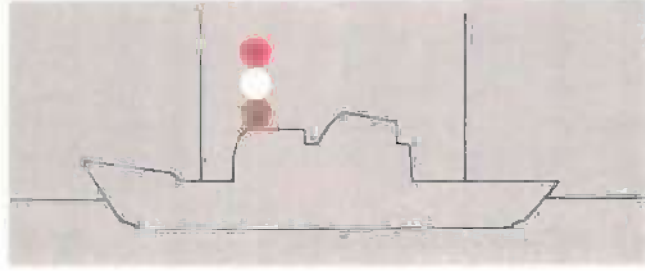

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

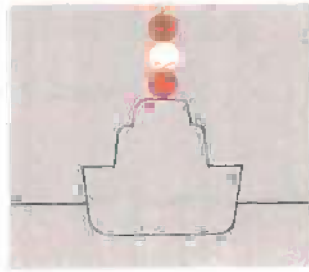
(යාත්‍රා කරන, පාලනයට නතු නොවූ යාත්‍රාවක්)

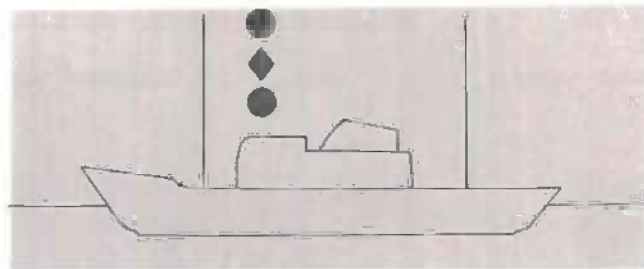
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු.

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

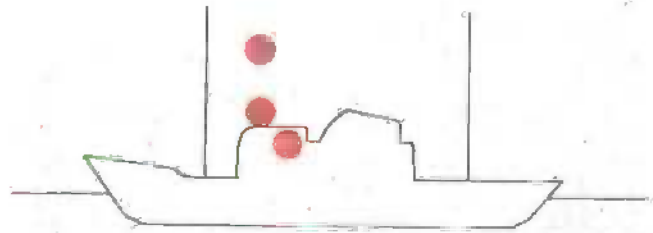

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා.

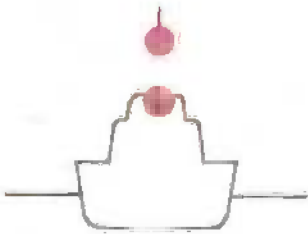
(හැසිරවීමේ හැකියාවට බාධක වූ යාත්‍රාවක් යාත්‍රා නොකරමින් සිටින විට)

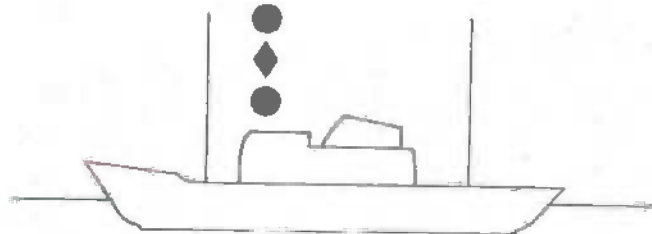
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

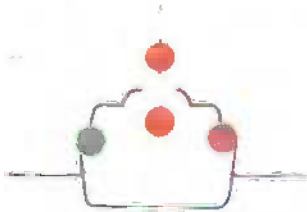
යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

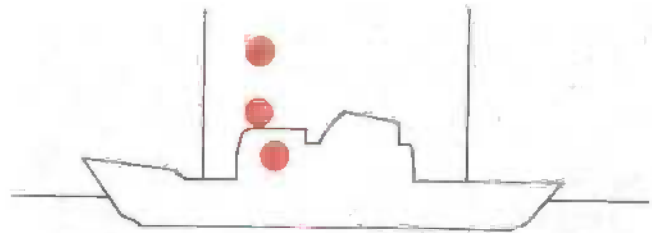
යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

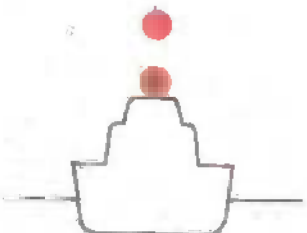
දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

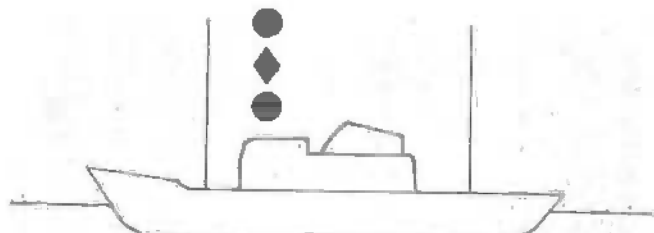
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

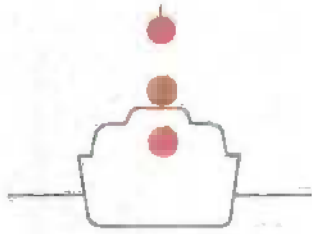

යාත්‍රාවේ පසුපැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

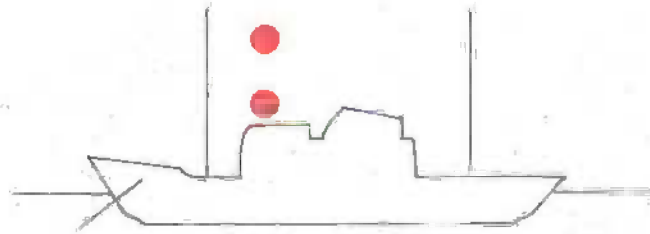

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

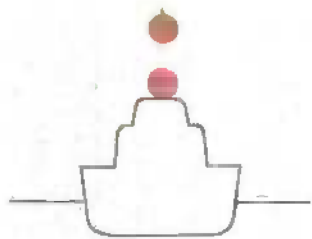
(හැසිරවීමේ හැකියාවට බාධක වූ යාත්‍රාවක් යාත්‍රා කරමින් සිටින විට)

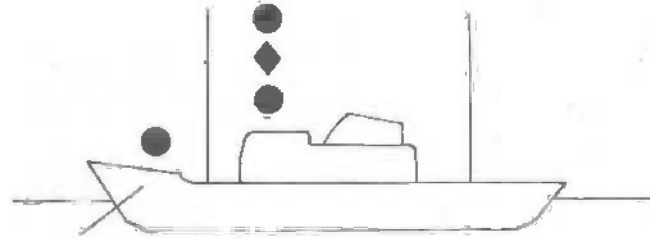
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු.

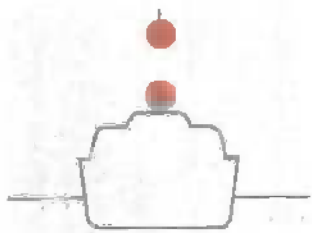

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

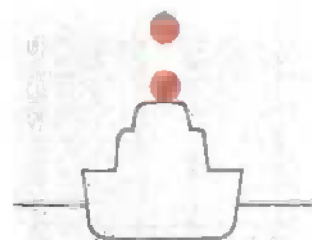
(හැසිරවීමේ හැකියාවට බාධක වූ දිගින් මීටර් 50 ට අඩු යාත්‍රාවක් නැගුරුමේ)

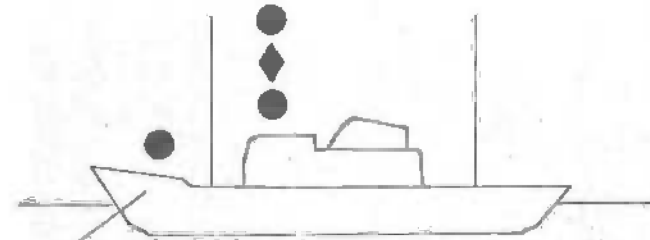
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු.

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු.

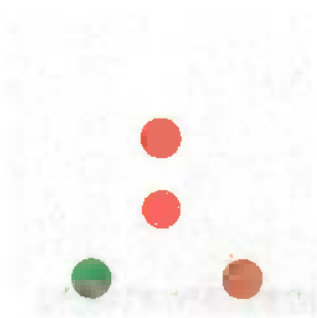

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු.

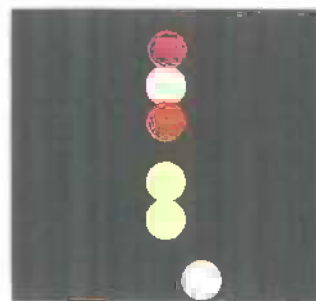

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

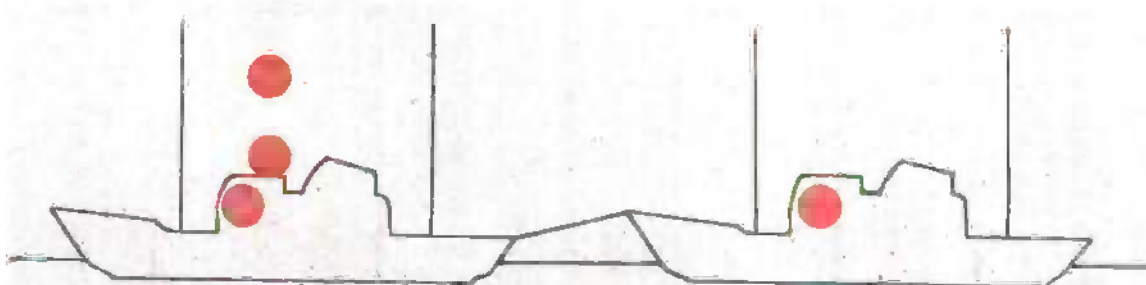
(හැසිරවීමේ හැකියාවට බාධක වූ දිගින් මීටර් 50 හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් නැගුරුමේ)

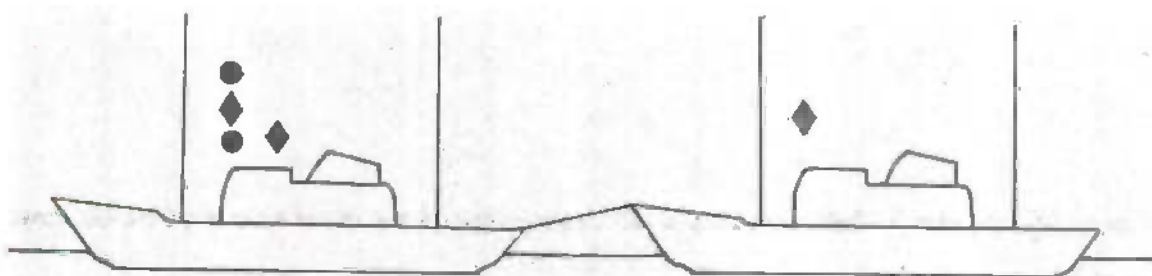
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

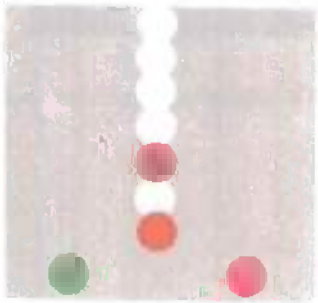

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

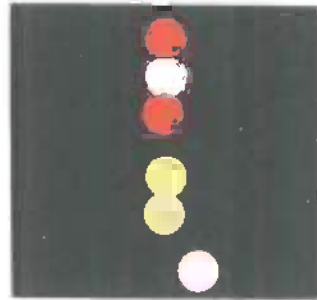

දිවා කාලයේ පුද්ගලයා කරනු ලබන සංඥා

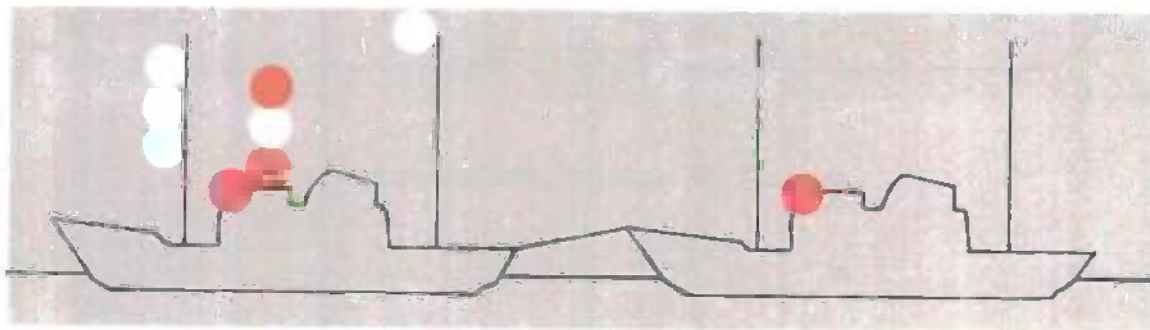
(අභ්‍රමක සෙදි සිටින දිගින් මීටර් 50 ට අඩු පව ධාවන යාත්‍රාවක් තම ගමන් මගෙන් ඉවත් වීමට නොහැකි බව පෙන්වීම.)

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

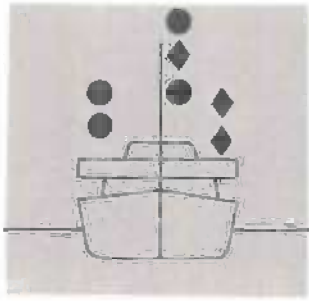

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

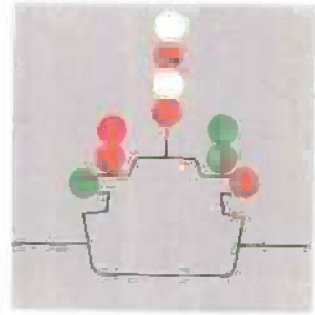

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

(අද්‍රමක යෙදී සිටින දිගින් මීටර් 50 හෝ ඊට වැඩි ජව ධාවන යාත්‍රාවක් තම ගමන් මගෙන් ඉවත්වීමට නොහැකි බව පෙන්වීම)

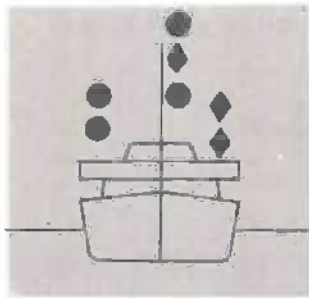

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

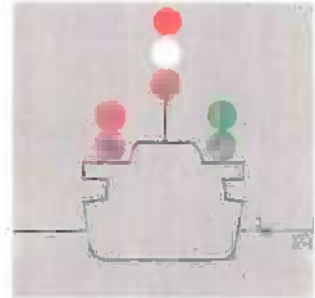

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

(යාත්‍රා කරමින් පතුල හැරීමේ හෝ ජලය යට වැඩ කරන යාත්‍රාවක්)

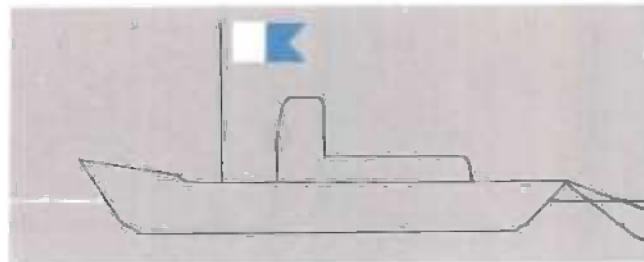

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

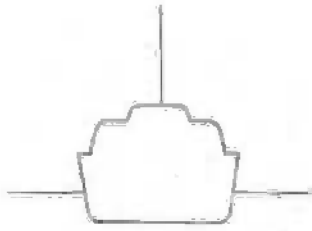
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රා නොකරමින් පතුල හැරීමේ හෝ ජලය යට වැඩ කරන යාත්‍රාවක්

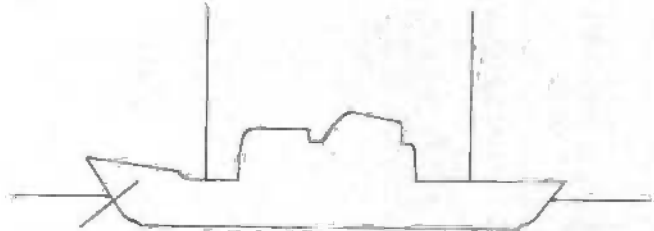

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

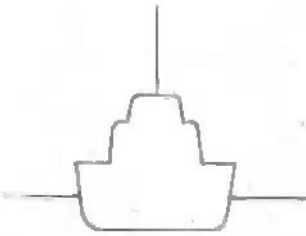
(ජලය යට කිම්දීමේ කටයුතුවල යෙදී සිටින කුඩා යාත්‍රාවක්)

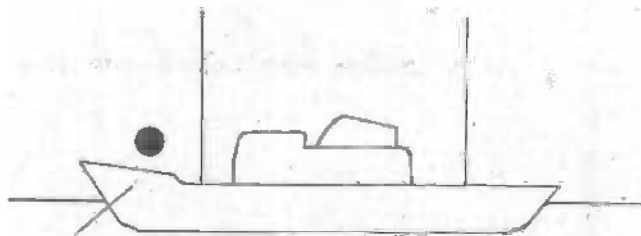
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

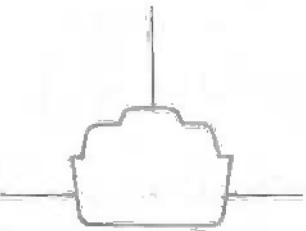

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

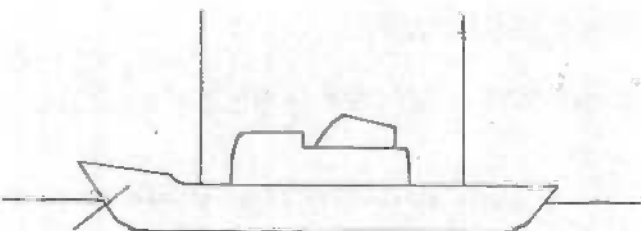

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

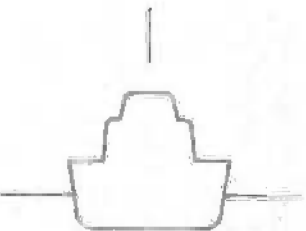
(දිගින් මීටර් 50 හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් නැංගුරමේ)

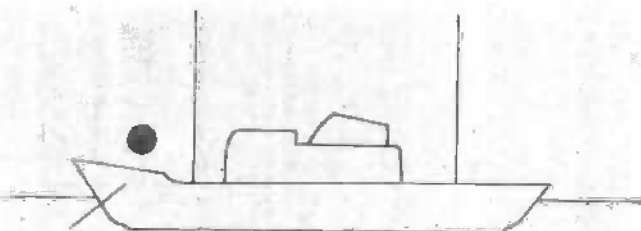
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

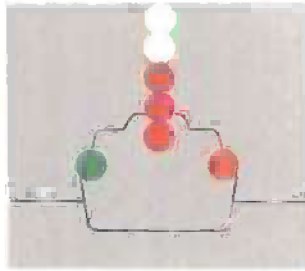

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

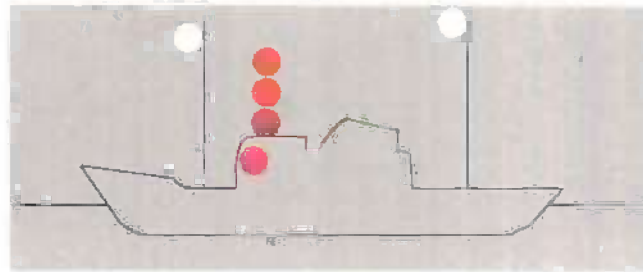

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

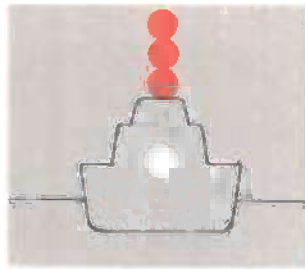
(දිගින් මීටර් 50 හෝ ඊට අඩු යාත්‍රාවක් නැංගුරමේ)

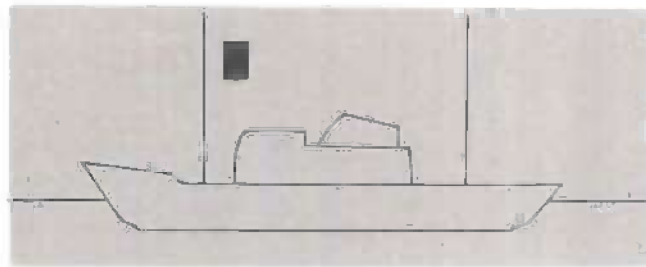
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

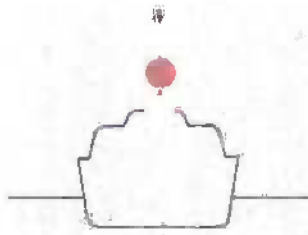

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

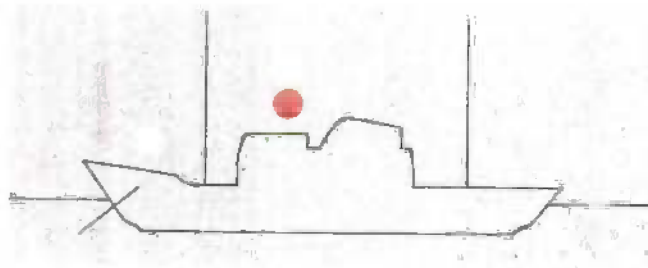

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥාව

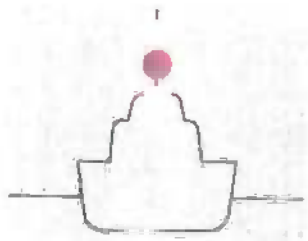
(කිඳුමෙන් බාධක වූ ජල ධාවන යාත්‍රාවක්)

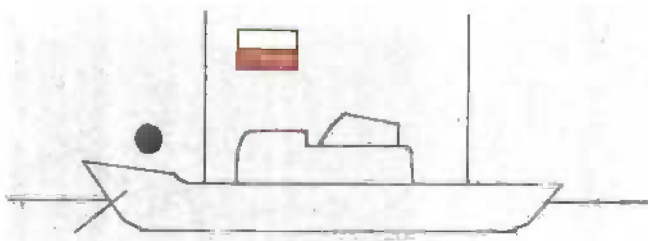
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

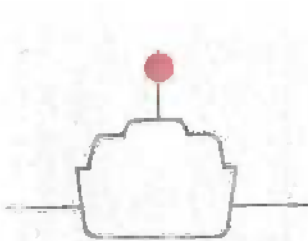

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

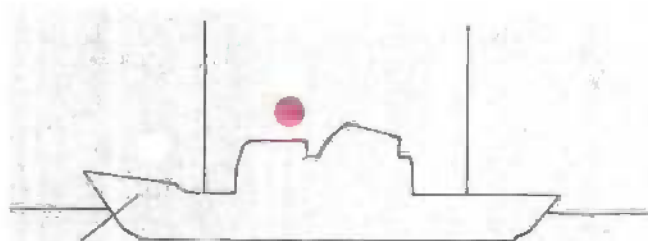

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

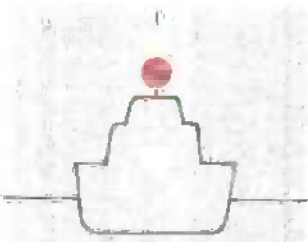
(දිගින් මීටර් 50 ට අඩු නියමු යාත්‍රාවක්)

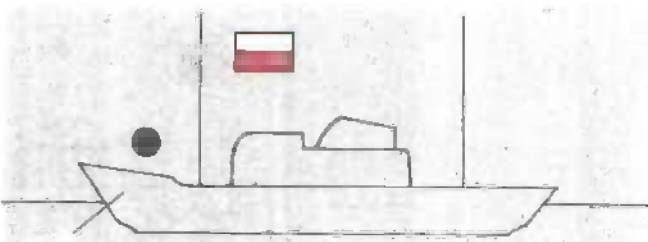
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

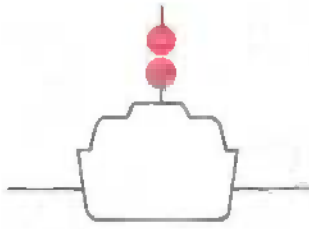

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

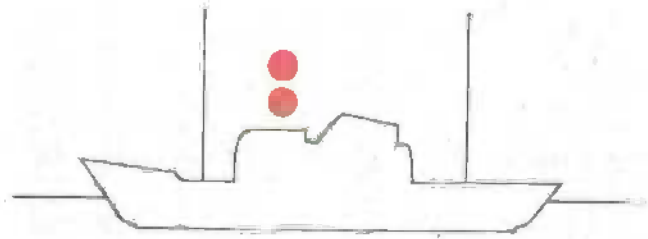

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

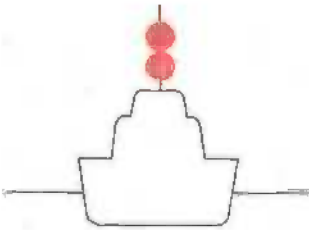
(දිගින් මීටර් 50 ට වැඩි නියමු යාත්‍රාවක්)

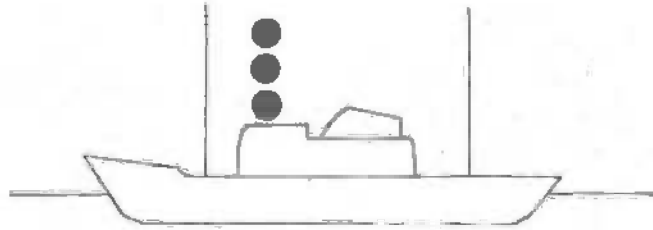
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

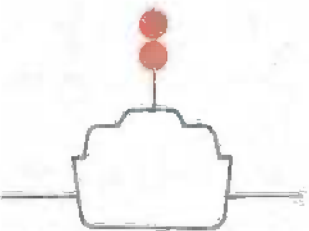

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

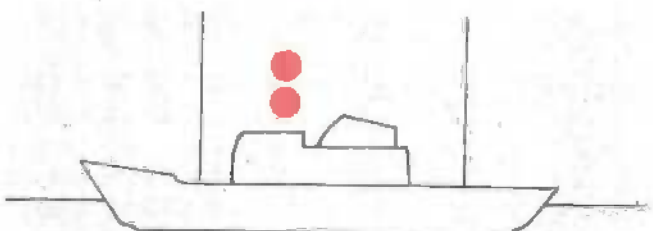

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

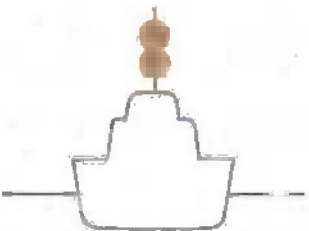
(දිගින් මීටර් 50 ට අඩු බිම් ගැඹුණු යාත්‍රාවක්)

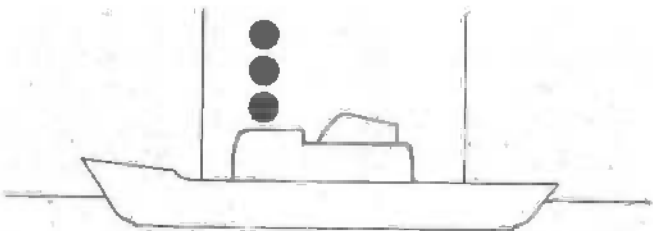
යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

දිවා කාලයේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන සංඥා

(දිගින් මීටර් 50 ට වැඩි බිම් ගැඹුණු යාත්‍රාවක්)

29 වන රීතිය :

නියමු යාත්‍රා :

(අ) නියමු කායඝීයෙහි නියුතු යාත්‍රා විසින් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු එළි හා හැඩරූප :

- (i) කුඹ ගස මුදුනේ හෝ ඊට ආසන්නව සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක පිහිටුවන ලද ඉහළින් සුදු පැහැති එළියක් හා පහතින් රතු පැහැති එළියක්.
- (ii) නිදහස්ව පාවෙමින් තිබෙන අවස්ථාවේදී මීට අමතරව පැති එළි හා අවර එළි ය.
- (iii) නැගුරුමේ තිබියදී (i) උප ඡේදයෙහි දක්වන එළිවලට අමතරව නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රා සඳහා වූ 30 වන රීතියේ නියමිත එළිය, එළි හෝ හැඩරූප.

(ආ) නියමු යාත්‍රාවක් නියමු කායඝීයෙහි නොයෙදෙන විට ඒ යාත්‍රාවේ දිගට නියමිත එළි හෝ හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

30 වන රීතිය :

නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රා සහ බිම් ගැටුණු යාත්‍රා :

(අ) නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රාවක්, පහත සඳහන් දේ හොඳින් පෙනෙන ස්ථානවල ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) පෙර ඇතියේ, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ පිහිටුවන ලද සුදු පැහැති එළියක් හෝ බෝලයක්.
- (ii) (i) උප ඡේදයෙහි දක්වන එළියට පහතින් අවරයෙහි හෝ ඊට ආසන්නව, සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ පිහිටුවන ලද සුදු පැහැති එළියක්.

(ආ) දිගින් මීටර් 50 (අඩි 165) ට අඩු යාත්‍රා විසින් මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ දක්වන එළි වෙනුවට සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු පැහැති එළියක් හොඳින් පෙනෙන ස්ථානයක පිහිටු විය හැක.

(ඈ) නැගුරුමේ සිටින යම් යාත්‍රාවකට, වැඩි එළි හෝ එවැනි එළිවලින් නැව් තට්ටුව ආලෝකමත් කළ හැකි අතර, දිගින් මීටර් 100 (අඩි 328) ට වැඩි යාත්‍රා එසේ කළ යුතු ය.

(ඈ) බිම් ගැටුණු යාත්‍රාවක් විසින් මේ රීතියේ (අ) හෝ (ආ) ඡේදයෙහි දක්වන එළි වලට අමතරව, පහත සඳහන් දෑ ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

- (i) සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සේ සිරස් රේඛාවක් පිහිටුවන ලද රතු පැහැති එළි දෙකක්.
- (ii) සිරස් රේඛාවක පිහිටු වූ බෝල තුනක්.

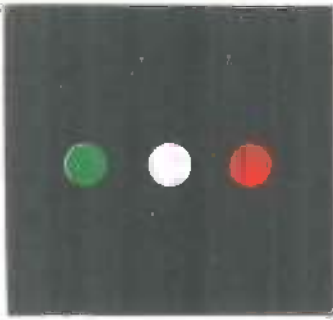
(ඉ) පවු ඇල මහක හෝ ඊට ආසන්නව හෝ නියමිත ගමන් මහක හෝ වෙනත් යාත්‍රා, යාත්‍රා කරන ස්ථානයක හෝ නැගුරුමේ දමන ස්ථානයක හෝ නොවේ නම්, දිගින් මීටර් 07 (අඩි 23) ට අඩු යාත්‍රාවක් මේ රීතියේ (අ) (ආ) ඡේදයන්හි දක්වන එළි හෝ හැඩ රූප ප්‍රදර්ශනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.

(ඊ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු, බිම් ගැටුණු යාත්‍රාවක් විසින් මේ රීතියේ (ඈ) (i) හා (ii) උප ඡේදවල දක්වන එළි හෝ හැඩරූප ප්‍රදර්ශනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.

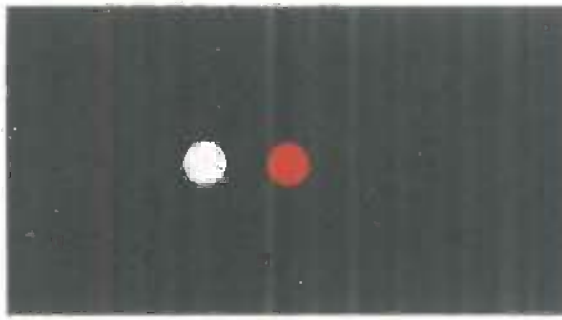
31 වන රීතිය :

මුහුදු යාත්‍රා :

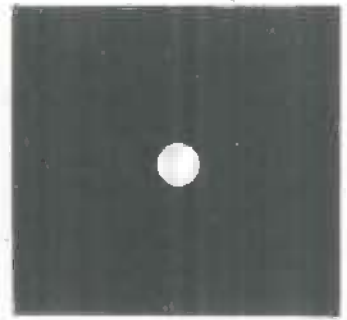
මේ කොටසේ දක්වන ගති ලක්ෂණ සහිත එළි හා හැඩරූප සහ ඒවා ස්ථානගත කිරීම, මුහුදු යානයකට කළ නොහැකි අවස්ථාවලදී, එම එළි හා හැඩරූප වලට හැකි තරම් ආසන්න එළි හා හැඩරූප තෝරා ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

යාත්‍රාවේ ඉදිරිපසින් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් පෙනෙන අයුරු

යාත්‍රාවේ පසුපසින් පෙනෙන අයුරු

(මුහුදු යානාවක තීරිය හැකි ඵල)

(අ) කොටස :

හැඩ සහ ඵල සංඥා :

32 වන රීතිය :

අර්ථ කථන :

- (අ) මේ නියෝග යටතේ ඇති 'III' ඇමුණුමේ සුවිශේෂතාවලට අනුකූලව, ඒවා මගින් දක්වෙන හැඩ විටක් නිකුත් කළ හැකි උපකරණය 'නලාවක්' වශයෙන් අර්ථ දැක්වේ.
- (ආ) 'කෙටි හැඩ විට' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ තත්පර 01 ක කාලයක් තුළ නංවන හැඩ විටක් ය.
- (ඇ) 'දිගු හැඩ විටක්' යන යෙදුමෙන් අදහස් වන්නේ තත්පර 04 වත් 06 වත් අතර කාලයක් තුළ නංවන හැඩ විටක් ය.

33 වන රීතිය :

ශබ්ද සංඥා සඳහා උපකරණ :

- (අ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ක් හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රා සඳහා නලාවක් සහ සිනුවක් ලබාදිය යුතු අතර, දිගින් මීටර් 100 (අඩි 328) ක් හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවක් සඳහා මීට අමතරව, තානය හා ශබ්දයෙන් සිනු හඬට වෙනස් වූ හඬක් ඇති, සිනු හඬ යයි වරදවා තේරුම් නොගන්නා ශබ්දයක් නිකුත් වන ඝන්ඨාරයක් ලබා දිය යුතු ය. මේ නියෝග වලට අදාළ III වන ඇමුණුමේ සුවිශේෂතාවලට, උක්ත නලා, සිනු හා ඝන්ඨාර අනුකූල විය යුතු ය. සිනුවේ හා ඝන්ඨාරයේ සමාන වූ ගති ලක්ෂණ සහිත වෙනත් උපකරණයක් සිනුව හෝ ඝන්ඨාරය හෝ මේ දෙකම වෙනුවට පාවිච්චි කළ හැක්කේ අවශ්‍ය සංඥාව, සාමවිටම අනිත් ක්‍රියාත්මක කර හැඩ නැවීමට හැකි නම් පමණි.
- (ආ) මේ රීතියේ (අ) ඡේදයේ දක්වෙන ශබ්ද නිකුත් කරන උපකරණ, දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු යාත්‍රාවල ගෙන යා යුතු යයි නියමිත නො කෙරෙන අතර, එසේ නො ගෙන යන්නේ නම්, කායඝ්‍රීකම ශබ්ද සංඥා නිකුත් කිරීමේ උපකරණයක් ලබා දිය යුතු ය.

34 වන ඊනිය :

යාත්‍රා භාණ්ඩවීමේ හා අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා :

(අ) යාත්‍රා එකිනෙකට පෙනෙන විට, තිදහස්ව පාවෙමින් තිබෙන ජව ධාවන යාත්‍රාවක්, මෙම ඊනියට අවශ්‍යතාවය පරිදි හෝ දී ඇති අවසරය පරිදි යාත්‍රාව හසුරුවන ආකාරය තම යාත්‍රාවේ ඇති නලාවෙන් පහත සඳහන් සංඥා හඬ නැගීමෙන් දැක්විය යුතු ය.

එක් කෙටි හඬ විටක් - 'ගමන් මඟ මගේ යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තට වෙනස් කරමි'

කෙටි හඬ විට දෙකක් - 'ගමන් මඟ මගේ යාත්‍රාවේ වම් පැත්තට වෙනස් කරමි'

කෙටි හඬ විට තුනක් - 'පසුපසට යාමට ඇන්ජම ක්‍රියා කරවමි'

(ආ) මේ ඊනියේ (අ) ඡේදයෙන් දැක්වෙන නලා සංඥා වලට අමතරව යාත්‍රාව හසුරුවන අවස්ථාවේදී සුදුසු පරිදි නැවත නැවත දැන්වීම සඳහා එළි සංඥාව අතිරේකව ප්‍රයෝජනයට ගත හැක.

(i) මේ එළි සංඥා පහත දැක්වෙන ලෙසින් තිබිය යුතු ය.
 එක් එළි විටක් - 'ගමන් මඟ මගේ යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තට වෙනස් කරමි'
 එළි විට දෙකක් - 'ගමන් මඟ මගේ යාත්‍රාවේ වම් පැත්තට වෙනස් කරමි'
 එළි විට තුනක් - 'පසු පසට යාමට ඇන්ජම ක්‍රියා කරවමි'

(ii) එක් එළි විටක සැවැත්ම තත්පර එකක් පමණ විය යුතු අතර, එළි විට දෙකක් අතර, විරාමය තත්පර එකක් පමණ විය යුතු ය. පසුව කෙරෙන හඬ සංඥා සඳහා තත්පර දහයක විරාමයකට අඩු නොවූ කාලයක් තුළ එසේ කළ යුතු ය.

(iii) මේ සංඥාවලට භාවිතා කරන එළියක් සවිකොට තිබේ නම්, සැතපුම් 05 ක් දුරට සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු එළියක් විය යුතු ය. එසේම (1) ඇමුණුමේ නියෝගවල විධි විධානවලට අනුකූල විය යුතු ය.

(ඇ) පටු ඇඳ මගක හෝ නියමිත ගමන් මඟක දී යාත්‍රා එකිනෙකට පෙනෙන විට :

(i) 09 වන ඊනියේ (ඉ) (i) ට අනුකූල වන පරිදි පහත සඳහන් නලා සංඥා මගින් තවත් යාත්‍රාවක් පසුකර ඉදිරියට යාමේ අභිමතය දැක්විය යුතු ය. දිගු හඬ විට දෙකකින් පසුව කෙටි හඬ විට එකකින් දැක්වෙන්නේ "මම අදහස් කරන්නේ ඔබේ යාත්‍රාවේ දකුණු පැත්තෙන් ඔබ පසුකර ඉදිරියට යාමටයි" යන්නයි. දිගු හඬ විට දෙකකින් පසුව කෙටි හඬ විට දෙකකින් දැක්වෙන්නේ "මම අදහස් කරන්නේ ඔබේ යාත්‍රාවේ වම් පැත්තෙන් ඔබ පසුකර ඉදිරියට යාමටයි" යන්නයි.

(ii) පසුවීමට ආසන්න යාත්‍රාව 09 වන ඊනියේ (ඉ) (i) ට අනුකූලව තම එකඟතාවය පහත සඳහන් නලා සංඥාවෙන්, පසු කර ඉදිරියට යාමට අදහස් කරන යාත්‍රාවට දැක්විය යුතු ය.

එක් දිගු හඬ විටක්, එක් කෙටි හඬ විටක්, එක් දිගු හඬ විටක්, එක් කෙටි හඬ විටක් යන අනුක්‍රමයෙනි.

(ඈ) එකිනෙකට පෙනෙන අයුරින් එකිනෙක දෙසට යාත්‍රා කරන විට එකිනෙකාගේ අභිමතයන් හෝ ක්‍රියාවන් යම් හේතුවකින් තේරුම් නොගත්තේ නම්, හෝ අතින් යාත්‍රාව විසින් ගැටීමක් වැළැක්වීමට තරම් සුදුසු පියවර ගත්තේ දැයි සැකයක් ඇත්නම්, අවම වශයෙන් සීඝ්‍ර කෙටි හඬ විට පහකින් ඒ සැකය පිළිබඳ වචනාම නලාවෙන් දැන්විය යුතු ය. සීඝ්‍ර කෙටි එළි විට පහකින් එම සංඥාවට එළි වලින් අතිරේක වශයෙන් කළ හැක.

(ඉ) වංගුවකට හෝ ඇඳ මගකට හෝ නියමිත ගමන් මඟකට හෝ යාත්‍රාවක් ආසන්න වන විට හෝ අතර ඇති බාධකයන් නිසා, යාත්‍රා එකිනෙකට නොපෙනෙන විට හෝ එක් දිගු හඬ විටක් නැවතිය යුතු ය.

වංගුවක හෝ වෙනත් බාධකයකින් වැසී ඇති ස්ථානයේ ඇති යාත්‍රාවක් මෙම ශබ්දය ආසන්න දුරක සිටින්නේ නම්, එම සංඥාවට දිගු හඬ විටකින් ප්‍රතිසංඥාවක් දිය යුතු ය.

(ඊ) මීටර් 100 (අඩි 328) ට වැඩි පරතරයකින් යාත්‍රාවේ නලා සවිකොට ඇත්නම්, යාත්‍රාව හැසිරවීමට හා අවධානය යොමු කරවීම සඳහා සංඥා දීමට එක් නලාවක් පමණක් ප්‍රයෝජනයවී ගත යුතු ය.

35 වන ඊතිය:

සීමිත දායකතාවය යටතේ හඬ සංඥා:

සීමිත දායකතාවයක් ඇති ස්ථානයකදී හෝ ඊට ආසන්න ස්ථානයක දී, රාත්‍රී කාලයකදී හෝ දිවා කාලයේ දී මේ ඊතියෙන් දැක්වෙන සංඥා නිකුත් කළ යුතු ය.

- (අ) යාත්‍රා කරමින් සිටිනු ලබන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් විසින් එක් දිගු හඬ විටක් විනාඩි දෙකකට නොඅඩු විරාමයක් තුළ වරින් වර නිකුත් කළ යුතු ය.
- (ආ) නිදහස්ව පාවෙන ජව ධාවන යාත්‍රාවක් යාත්‍රා නොකොට නවතා ඇති විටෙක, විනාඩි 02 කට නො අඩු විරාමයක් තුළ වරින් වර තත්පර 02 ක විරාමයක් සහිතව දිගු හඬ විට දෙකක් පිළිවෙලින් නිකුත් කළ යුතු ය.
- (ඇ) පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාවක්, හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාවක්, කිඳුමෙන් බාධක වූ යාත්‍රාවක්, රුවල් යාත්‍රාවක්, වෙනත් යාත්‍රාවක් ඇදගෙන යනු ලබන හෝ තල්ලු කරනු ලබන යාත්‍රාවක් සහ සිවර යාත්‍රාවක් මේ ඊතියේ (අ), (ආ) ඡේදවල දැක්වෙන සංඥා වෙනුවට විනාඩි දෙකකට නො අඩු විරාමයක් තුළ එක් දිගු හඬ විටකින් පසුව කෙටි හඬ විට දෙකක් වන පරිදි හඬ විට තුනක් වරින් වර පිළිවෙලින් නිකුත් කළ යුතු ය.
- (ඈ) මාළු ඇල්ලීමේ යෙදී සිටින යාත්‍රාවක්, නැගුරුමේ සිටින විට හෝ හැසිරවීමේ හැකියාව සීමිත වූ යාත්‍රාවක් නැගුරුම දමා යම් කායඝීයක් කරන විට හෝ මේ ඊතියේ (උ) ඡේදයේ නියමිත සංඥා වෙනුවට මේ ඊතියේ (ආ) ඡේදයේ නියමිත ශබ්ද සංඥාව නිකුත් කළ යුතු ය.
- (ඉ) ඇදගෙන යනු ලබන යාත්‍රාවක් විසින් හෝ යාත්‍රා කීපයක් ඇදගෙන යනු ලබන අවස්ථාවේදී අවසාන යාත්‍රාවේ සිටින්නා විසින් (සිටින්නේ නම්) විනාඩි 02 කට නො අඩු විරාමයක් තුළදී පිළිවෙලින් එක් දිගු හඬ විටකින් පසුව, කෙටි හඬ විට තුනක් වරින් වර නැගිය යුතු ය. අදින යාත්‍රාවෙන් සංඥාව නිකුත් වූ වහාම, හැකිනම් මෙම සංඥාව, අදිනු ලබන යාත්‍රාව විසින් නිකුත් කළ යුතු ය.
- (ඊ) තල්ලු කරන යාත්‍රාවක්, තල්ලු කරනු ලබන යාත්‍රාවක්, දඩි ඒකකයක් ලෙසට සම්බන්ධ කොට ක්‍රියාත්මක වන විට, ඒ යාත්‍රා දෙකම ජව ධාවන යාත්‍රාවක් ලෙසින් සැලකිය යුතු ය. මෙවිට මේ ඊතියේ (අ) හෝ (ආ) ඡේදවල දැක්වෙන සංඥා නිකුත් කළ යුතු ය.
- (උ) නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රාවක් විනාඩි 01 කට නොඅඩු විරාමයකදී තත්පර 05 ක කාලයක් තුළ සිනුව වේගයෙන් නාද කළ යුතු ය. දිගින් මීටර් 100 ට (අඩි 328) වැඩි අවස්ථාවකදී, යාත්‍රාවේ පෙර අංගනයේ සිනුම් නාද කළ යුතු අතර, යාත්‍රාවේ අවර අංගනයේ සන්ධාරය ඊට පසුව වහාම තත්පර 05 ක කාලය තුළ වේගයෙන් නාද කළ යුතු ය. මීට අමතරව නැගුරුමේ සිටින යාත්‍රාවක් කෙටි හඬ විටකින් පසුව දිගු හඬ විටකින් ද, ඊට පසුව, තවත් කෙටි හඬ විටකින් ද, සහිත හඬ විට තුනකින් තමා සිටින ස්ථානය දැනුම් දීම සඳහා සහ ඉදිරියට එන යාත්‍රා සමඟ ගැටෙන්නට ඉඩ ඇති බව එම යාත්‍රාවලට දන්විය යුතු ය.
- (ඌ) බිම් ගැටුණු යාත්‍රාවක් විසින් මේ ඊතියේ (ඊ) ඡේදයේ දැක්වෙන සිනු සංඥාව ද, අවශ්‍ය වේ නම්, සන්ධාර සංඥාව ද, නිකුත් කළ යුතු ය. තවද වේගවත් සිනු සංඥාවට පෙර හා පසුව වෙන්ව ඇසෙන පැහැදිලි සිනු සංඥා තුනක් මීට අමතරව නිකුත් කළ යුතු ය. මීටත් අමතරව, සුදුසු නලාවක් මගින් ද බිම් ගැටුණු යාත්‍රාවක් විසින් සංඥා නිකුත් කළ යුතු ය.
- (එ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු යාත්‍රාවක් විසින් උක්ත සංඥා දීම අවශ්‍යම නොවුවත්, විනාඩි දෙකකට වැඩි නොවන විරාමයක් තුළදී කායඝීයම ලෙස නාදවන සංඥා ක්‍රමයක් අනුගමනය කළ යුතු ය.
- (ඵ) නියමිත කායඝීයෙහි යෙදී සිටින නියමිත යාත්‍රාවක් විසින් මෙම ඊතියේ (අ), (ආ), හෝ (ඊ) ඡේදවල දැක්වෙන සංඥාවලට අමතරව, කෙටි හඬ විට හතරකින් යුතු හඳුනාගැනීමේ සංඥාව නිකුත් කළ යුතු ය.

36 වන රීතිය :

අවධානය යොමු කරවා ගැනීමේ සංඥා :

වෙනත් යාත්‍රාවක අවධානය යොමු කරවා ගැනීමේ සඳහා මේ රීතිවලින් දක්වෙන සංඥා යයි වරදවා තේරුම් නොයන එළි හෝ ශබ්ද සංඥා මගින් එසේ කළ හැක. එසේත් නැතිනම්, යාත්‍රාවේ සෙවුම් පහතේ ආලෝක කදම්භය, යම්කිසි යාත්‍රාවකට කරදරයක් නොවන පරිදි අනතුර දෙසට යොමු කළ හැක. අවධානය යොමු කරවා ගැනීමට උපයෝගී කර ගත් එළි, යාත්‍රා වරණයට උපයෝගී කර ගන්නා එළි යයි වරදවා තේරුම් නොගන්නා ලෙසට භාවිතා කළ යුතු ය. මෙම රීතියේ අවශ්‍යතා සඳහා අධි තීව්‍ර, නිවේන, පත්තුවෙන හෝ කරකෙන එළි උපයෝගී කර නොගත යුතු ය.

37 වන රීතිය :

ආපද සංඥා :

ආපදවකට පත්ව තිබෙන යාත්‍රාවකට අවශ්‍ය උදව් ඉල්ලන විට මෙම නියෝග සඳහා වූ (iv) වන අමුණුමේ දක්වෙන සංඥා භාවිතා කිරීම හෝ ප්‍රදර්ශනය කිරීම, හෝ කළ යුතු ය.

38 වන රීතිය :

ව්‍යතිරේක :

1960 මුහුදු යාත්‍රා ගැටීම් වැළැක්වීමේ අන්තර් ජාතික නියෝගවල අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වේ නම්, මේ නියෝග බලාත්මකවීමට පෙර ඒවා දැමූ හෝ සබැඳි නිමාණ අවස්ථාවක තිබුණ යාත්‍රාවක් (හෝ යාත්‍රා විශේෂයක්) පහත සඳහන් රීතිවලට අනුව ක්‍රියාකිරීමෙන් නිදහස් කරනු ලැබේ.

- (අ) 22 වන රීතිය මගින් නියම කර ඇති පරාස සහිත එළි සවි කිරීම, මේ නියෝග බලාත්මක වීමේ දිනයෙන් පසු අවුරුදු 04 ක කාලයක් ඉකුත් වන තෙක්.
- (ආ) මේ නියෝගවල (i) අමුණුමේ 07 වන කොටසෙන් නියමිත වර්ණ පිරිවිතර සහිත එළි සවි කිරීම. මේ නියෝග බලාත්මකවීමේ දිනයෙන් පසුව අවුරුදු 04 ක කාලයක් ඉකුත් වන තෙක්.
- (ඇ) බ්‍රිතාන්‍ය ඒකක ක්‍රමයේ සිට මෙට්‍රික් ඒකක ක්‍රමයට සහ මිණුම් සංඛ්‍යා මුළු ගණන්වලට ගෙන එම පරිවර්තනය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එළි නැවත ස්ථානගත කිරීම ස්ථිර නිදහස් කිරීමකි.
- (ඈ) මේ නියෝගවලට (i) අමුණුමේ 3 (අ) වගන්තියේ කාලාප ගමණයෙන් හේතුවන, දිගින් මීටර් 150 (අඩි 500) ට හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවල කුඹ එළි නැවත ස්ථානගත කිරීම මෙම නියෝග බලාත්මකවීමේ දිනයේ සිට අවුරුදු 09 ක කාලයකින් පසුව ස්ථිර නිදහස් කිරීමකි.
- (ඉ) මේ නියෝගවල (i) අමුණුමේ 02 (ආ) වගන්තියේ කාලාප ගමණයෙන් හේතුවන, කුඹ එළි නැවත ස්ථානගත කිරීම මෙම නියෝග බලාත්මකවීමේ දිනයේ සිට අවුරුදු 09 ක් ඉකුත්ව යන තෙක්.
- (ඊ) මේ නියෝගවල (I) අමුණුමේ 2 (උ) සහ 3 (ආ) වගන්තිවල කාලාප ගමණයෙන් හේතුවන, පැති එළි නැවත ස්ථානගත කිරීම මෙම නියෝග බලාත්මකවීමේ දින සිට අවුරුදු 09 ක් ඉකුත්ව යන තෙක්.
- (උ) මේ නියෝගවල (III) අමුණුමේ නියමිත ශබ්ද සංඥා උපකරණවල අවශ්‍යතා සඳහා මෙම නියෝග බලාත්මකවීමේ දින සිට අවුරුදු 09 ක් ඉකුත්ව යන තෙක්.
- (ඌ) මේ නියෝගවල (I) අමුණුමේ 09 (ආ) වගන්තියේ කාලාප ගමණයෙන් හේතුවන, සෑම දිශාවටම පෙනෙන එළි නැවත ස්ථානගත කිරීම - ස්ථිරව නිදහස් කිරීම.

(1) වන අමුණම

එළි හා හැඩ රූපවල තාක්ෂණික විස්තර හා ස්ථානගත කිරීම

01. අර්ථ කථනය :

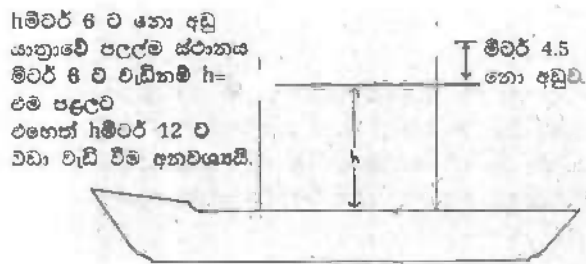
'යාත්‍රා කඳව ඉහළින් උස' යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ඉහළින්ම ඇති නොවෙන්නේ යාත්‍රා තට්ටුවේ ඉහළට ඇති උස ය. මෙම උස මනිනු ලබන්නේ එළි පිහිටුවා ඇති ස්ථානයේ සිට සිරස්ව පහළට ය.

02. එළි සිරස්ව ස්ථානගත කිරීම හා එළි අතර, නිඛිය යුතු පරතරය :

(අ) දිගින් මීටර් 20 ක් (අඩි 65) ක් හෝ ඊට වැඩි ජව ධාවන යාත්‍රාවල පහත සඳහන් අයුරින් කුඹ එළි සකස් විය යුතු ය.

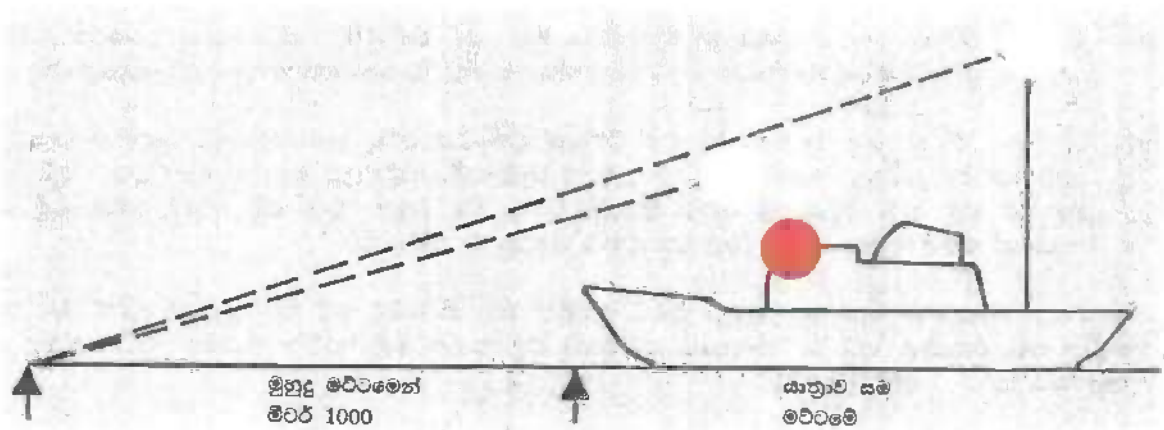
(i) පූච්ඡ කුඹ එළිය හෝ එක් කුඹ එළියක් පමණක් ඇත්නම් එය, යාත්‍රා කඳව ඉහළින් මීටර් 06 කට (අඩි 20) නොඅඩුව ද, යාත්‍රාවේ පළල මීටර් 06 ට (අඩි 20) ට වැඩි නම් එම පළලට නොඅඩුව ද යාත්‍රා කඳව ඉහළින් පිහිටුවිය යුතු ය. එහෙත් යාත්‍රා කඳව මීටර් 12 ට (අඩි 40) වඩා ඉහළින් කුඹ එළිය පිහිටුවීම අනවශ්‍ය ය.

(ii) කුඹ එළි දෙකක් සවිකොට ඇත්නම්, පූච්ඡ කුඹ එළියට වඩා අඩුම වශයෙන් අපර කුඹ එළිය මීටර් 4.5 (අඩි 14 අඟල් 09) කට ඉහළින් සිරස්ව පිහිටුවිය යුතු ය.

යාත්‍රාවේ දිග - මීටර් 20 හෝ ඊට වැඩි වූ විට කුඹ එළි සිරස්ව පිහිටුවීම.

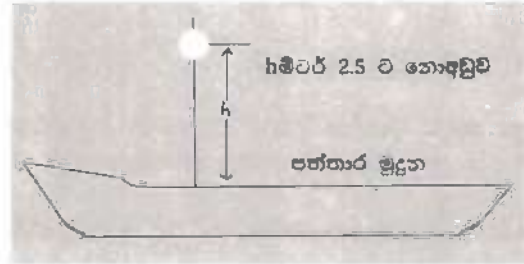
(ආ) යාත්‍රාව පළය මත සම මට්ටමින් නිඛියදී, එම යාත්‍රාවේ හිසට මීටර් 1000 ක්, (අඩි 3280) ඇති මුහුදු මට්ටමේ සිට බලන විට ජව ධාවන යාත්‍රාවක අපර කුඹ එළිය, පූච්ඡ කුඹ එළියට ඉහළින්, වෙන්ව, පෙනෙන සේ සිරස්ව සවි කළ යුතු ය.

මුහුදු මට්ටමින් මීටර් 1000 ක් ඇතට සම මට්ටමෙන් පාවෙමින් නිඛියදී

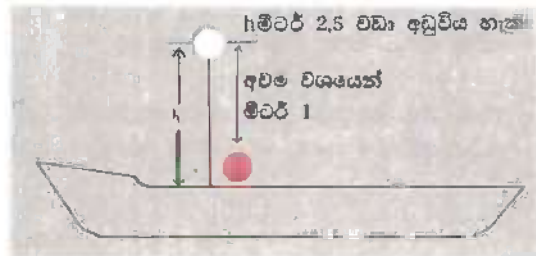
(අ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ක් වූ, එහෙත් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු ජව ධාවන යාත්‍රාවක කුඹ එළිය, පන්තාරය මුදුනෙන් මීටර් 2.5 ට (අඩි 08, අඟල් 03) නොඅඩුව ඉහළින් සවි කළ යුතු ය.

මීටර් 12 ට වැඩි එහෙත් මීටර් 20 ට අඩු යාත්‍රාවක් සඳහා

(ආ) දිගින් මීටර් 12 (අඩි 40) ට අඩු ජව ධාවන යාත්‍රාවක ඉහළින්ම ඇති එළිය, පන්තාර මුදුනින් මීටර් 2.5 ට (අඩි, අඟල් 3) ට අඩු උසකින් සවි කළ හැක. එහෙත් පැති එළි හා අවර එළියට අමතරව කුඹ එළියක් ඇත්නම්, එම කුඹ එළිය, පැති එළිවලට අඩුම වශයෙන් මීටර් 01 (අඩි 3, අඟල් 3) කට ඉහළින් සවි කළ යුතු ය.

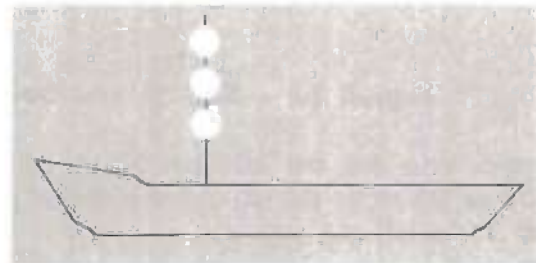
මීටර් 12 ට අඩු යාත්‍රාවක් සඳහා

(ඉ) තවත් යාත්‍රාවක් ඇදීමට හෝ තල්ලු කිරීමට හෝ යොදා ගන්නා යාත්‍රාවක තිබිය යුතු යැයි නියමකොට ඇති කුඹ එළි දෙකෙන් හෝ තුනෙන් එක් එළියක් ජව ධාවන යාත්‍රාවක පුළු කුඹ එළිය හෝ අපර එළිය ස්ථානගත කරන ආකාරයටම සවි කළ යුතු ය. එහෙත් අපර කුඹයේ සවි කෙරේ නම්, එහි පහතින්ම ඇති එළිය, අඩුම වශයෙන් පුළු කුඹ එළියට වඩා මීටර් 4.5 ට (අඩි 13.6) ඉහළින් සිරස්ව පිහිටිය යුතු ය.

ජව ධාවන යාත්‍රා සඳහා එන කුඹ එළිය මෙන් එක් එළියක් එම ස්ථානයේම පිහිටුවන්න.

ජව ධාවන යාත්‍රා තවත් යාත්‍රා ඇදීමක හෝ තල්ලු කිරීමට යොදන විට කුඹ එළි ස්ථානගත කිරීම

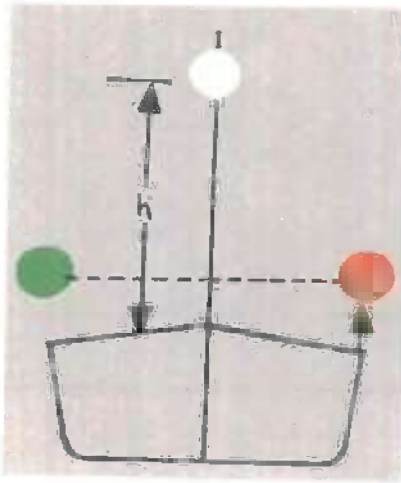

(ඊ) (i) 23 වන ඊතියේ (අ) හි දැක්වෙන කුඹ එළිය හෝ එළි එහි (II) උප ඡේදයේ දැක්වෙන අවස්ථාවේදී හැර, සෙසු සියළුම එළි හා බාධක වලට ඉහළින් හා පැහැදිලිව පෙනෙන ආකාරයට සවි විය යුතු ය.

(ii) 27 වන ඊතියේ (ආ) (i) හෝ 28 වන ඊතියේ දැක්වෙන පරිදි කුඹ එළිවලට පහතින් සෑම දිශාවටම පෙනෙන එළි සවිකළ නොහැකි වූ විට, අපර කුඹ එළිය/එළිවලට ඉහළින් හෝ අපර කුඹ එළිය/එළි හා පුළු එළි කුඹ එළිය/එළි අතර සිරස්ව පිහිටු විය හැක. කුඹ එළි අතර, මෙම එළි පිහිටුවිය හැක්කේ මෙම අමුණුමේ 3 (අ) කොටසට අනුකූලව පමණකි.

(උ) ජව ධාවන යාත්‍රාවක පැති එළි යාත්‍රා කඳට ඉහළින් සවි කිරීමේදී පුළු කුඹ එළියේ උසින් 3/4 කට වඩා ඉහළින් සවි නොකළ යුතු ය. යාත්‍රාවේ තට්ටුවේ එළි සමඟ මැදිහත්වන තරමින්, ඒවා පහත් නොවන ආකාරයට සවි කළ යුතු ය.

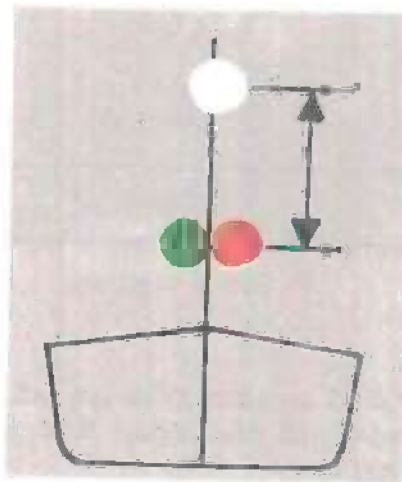
(ඌ) දිගින් මීටර් 20 ට (අඩි 65) ට අඩු ජව ධාවන යාත්‍රාවක පැති එළි දෙකම එක් උත්තාරමක සවිකොට ඇත්නම්, එය, කුඹ එළියට මීටර් 01 කට (අඩි 3, අඟල් 3) ට වඩා පහළින් සවි කළ යුතු ය.

පෙර තුළයෙහි ප්‍රධාන චලිය.

$\frac{3}{4} h$ වඩා වැඩි නොවිය යුතුය.

පෙර තුළයෙහි ප්‍රධාන චලිය

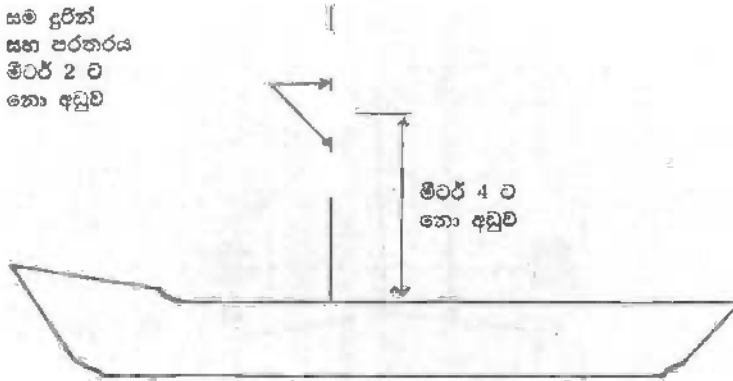
මීටර් 1 ට අඩු නොවිය යුතු ය.

පැති ඵලී සිරස්ව පිහිටුවීම.

(ඵ) සිරස් රේඛාවක ඵලී දෙකක් හෝ තුනක් පිහිටුවී විය යුතු යයි ඊතිවලින් නියම කරන අවස්ථාවල පහත සඳහන් අයුරින් ඵම ඵලී පිහිටුවී විය යුතු ය.

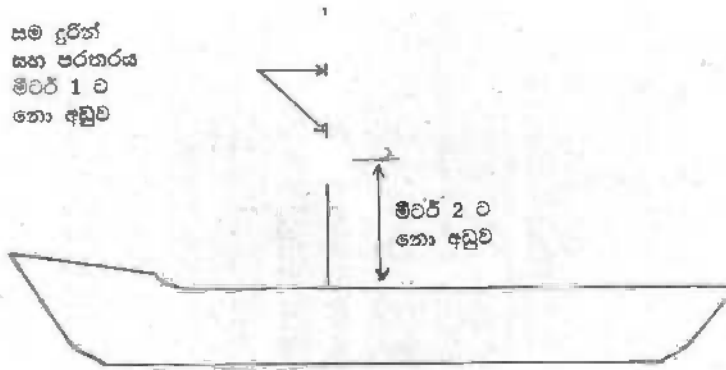
- (i) දිගින් මීටර් 20, (අඩි 65) හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවල ඵම ඵලී පිහිටුවීමේ දී, එකිනෙක අතර, පරතරය මීටර් 02 (අඩි 6.5) කට අඩු නොවිය යුතු ය. තවත් යාත්‍රාවක් ඇදගෙන යන විට, යොදා ගන්නා ඇල්මි ඵලිය හැර, පහතින්ම සවි කරනු ලබන ඵලිය, යාත්‍රා කඳට ඉහළින් මීටර් 04 (අඩි 13) කට වඩා අඩු නොවන සේ යෙදිය යුතු ය.
- (ii) දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවල ඵම ඵලී පිහිටුවීමේ දී, එකිනෙක අතර පරතරය මීටර් 01 කට (අඩි 3.25) කට අඩු නොවිය යුතු ය. තවත් යාත්‍රාවක් ඇදගෙන යන විට, යොදා ගන්නා ඇල්මි ඵලිය හැර, පහතින්ම සවි කරනු ලබන ඵලිය, යාත්‍රා කඳට ඉහළින් මීටර් 02 (අඩි 6.5) ට අඩු නොවන සේ යෙදිය යුතු ය.
- (iii) ඵලී තුනක් පිහිටුවන්නේ නම්, ඒවා එකිනෙක අතර පරතරය සමාන වන සේ තිබිය යුතු ය.

සම දුරින්
සහ පරතරය
මීටර් 2 ට
නො අඩුව

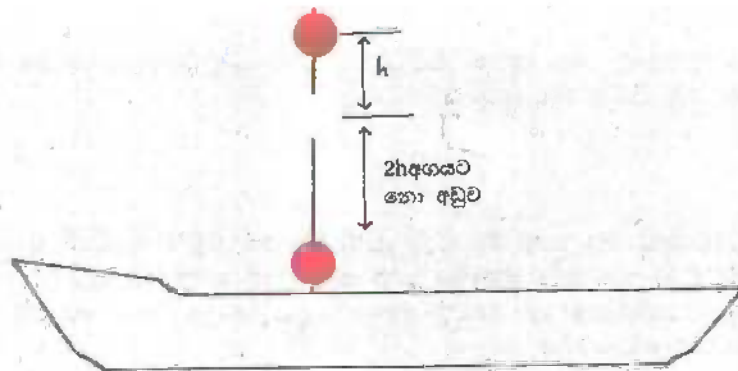
දිග මීටර් 20 හෝ ඊට වැඩි
යාත්‍රා

සම දුරින්
සහ පරතරය
මීටර් 1 ට
නො අඩුව

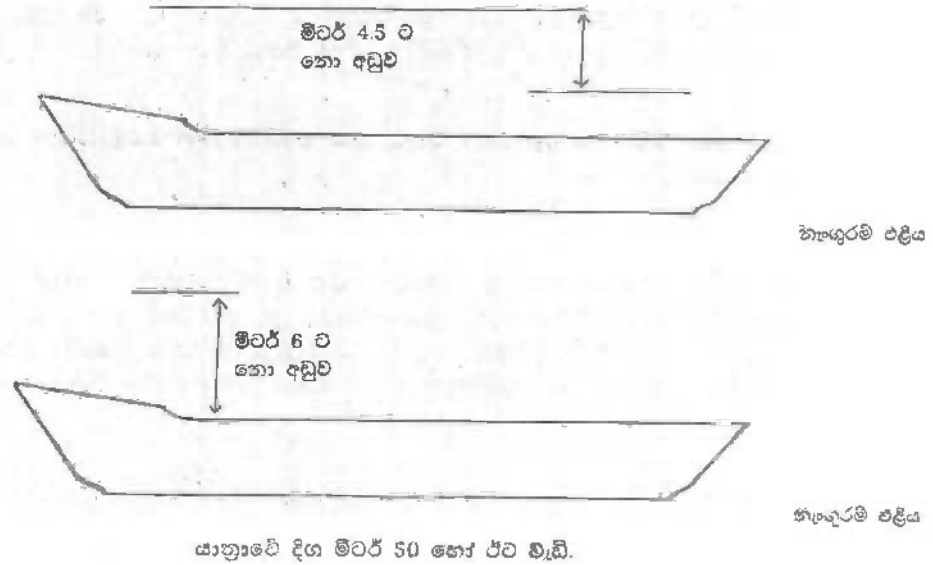

දිග මීටර් 20 ට අඩු යාත්‍රා

- (ඵ) මාළු අල්ලමින් සිටින අවස්ථාවක ධීවර යාත්‍රාවක නිබිය යුතු යයි නියමිත, සෑම පැත්තටම පෙනෙන සේ පිහිටුවන සිරස් එළි දෙකෙන්, පහළින් ඇති එළිය, එළිවල සිරස් පරතරයේ දෙගුණයට නොඅඩු උසකින් පැති එළිවලට ඉහළින් සවි කළ යුතු ය.

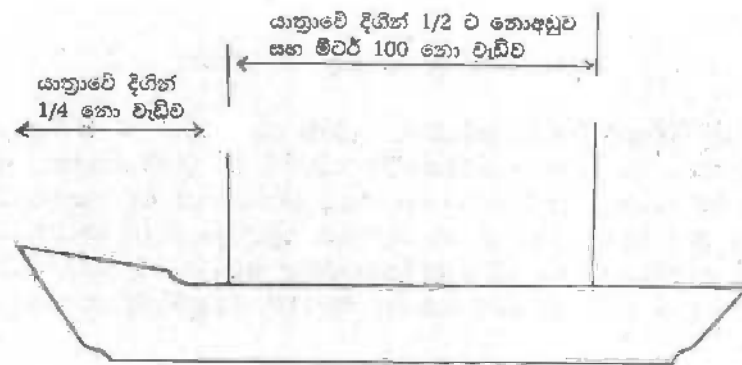

- (ඹ) 30 වන ඊනියේ (අ) (i) හි දක්වෙන පූර්ව නැගුරම් එළියට අදාළව එළි දෙකක් පිහිටුවන්නේ නම්, ඒවා අපර නැගුරම් එළියට වඩා මීටර් 4.5 (අඩි 14 අඟල් 9) කට නොඅඩුව පිහිටු විය යුතු ය. දිගින් මීටර් 50 ට (අඩි 165) හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවල මේ පූර්ව නැගුරම් එළිය, යාත්‍රා කඳට මීටර් 06 කට (අඩි 20) ට නොඅඩු උසකින් පිහිටුවිය යුතු ය.

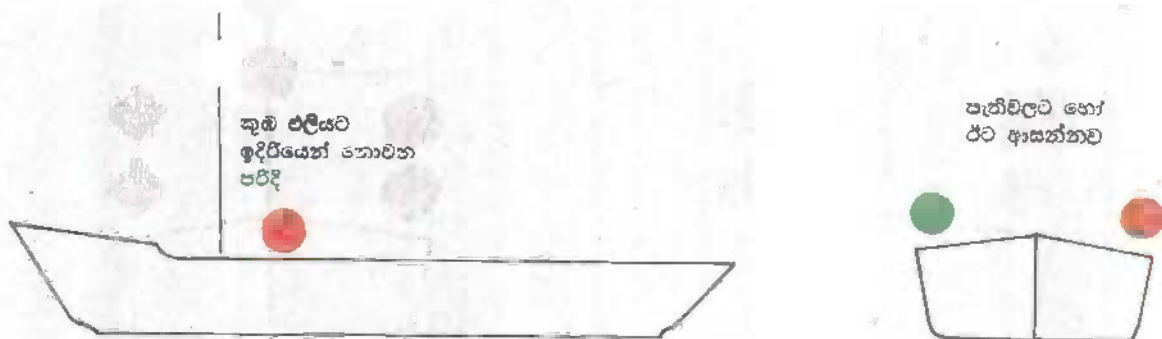

03. එළි තිරස්ව ස්ථානගත කිරීම හා එම එළි අතර නිඛිය යුතු පරතරය :

(අ) ජව ධාවන යාත්‍රාවකට කුඹ එළි දෙකක් නියම කොට ඇත්නම්, එම එළි යාත්‍රාවේ මුළු දිගින් භාගයකට අඩු නොවන සේ තිරස් දුරකින් පිහිටුවිය යුතු ය. එහෙත් එම එළි දෙක අතර පරතරය මීටර් 100 ට (අඩි 328) ට වඩා වැඩිවීම අනවශ්‍යය. ඇතියේ සිට යාත්‍රාවේ දිගින් 1/4 කට නොඅඩු දුරකින් පුළු කුඹ එළිය පිහිටුවිය යුතු ය.

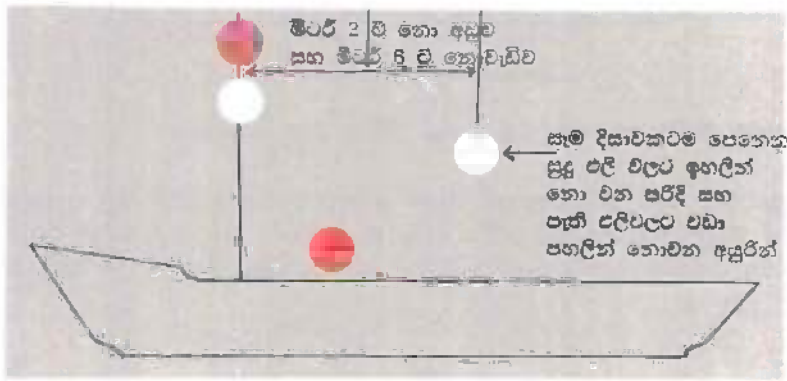
(ආ) දිගින් මීටර් 20 ට (අඩි 65) හෝ ඊට වැඩි ජවධාවන යාත්‍රාවල පැති එළි, පුළු කුඹ එළිවලට ඉදිරියෙන් නොපිහිටුවිය යුතු ය. ඒවා යාත්‍රාවේ පැතිවල හෝ ඊට ආසන්නව පිහිටුවිය යුතු ය.

(අ) 27 වන රීතියේ (ආ) (i) හෝ 28 වන රීතියේ නියමිත පරිදි සෑම දිශාවකටම පෙනෙන එළි, සුළු කුඹ එළිය/එළි හා අපර කුඹය එළිය/එළි අතර, පිහිටුවීමේ දී යාත්‍රාවේ පුළු හා අපර මධ්‍ය රේඛාවෙන් හරස් අතට මීටර් 02 ට (අඩි 6,1/2) නොඅඩු තිරස් දුරකින් පිහිටුවා විය යුතු ය.

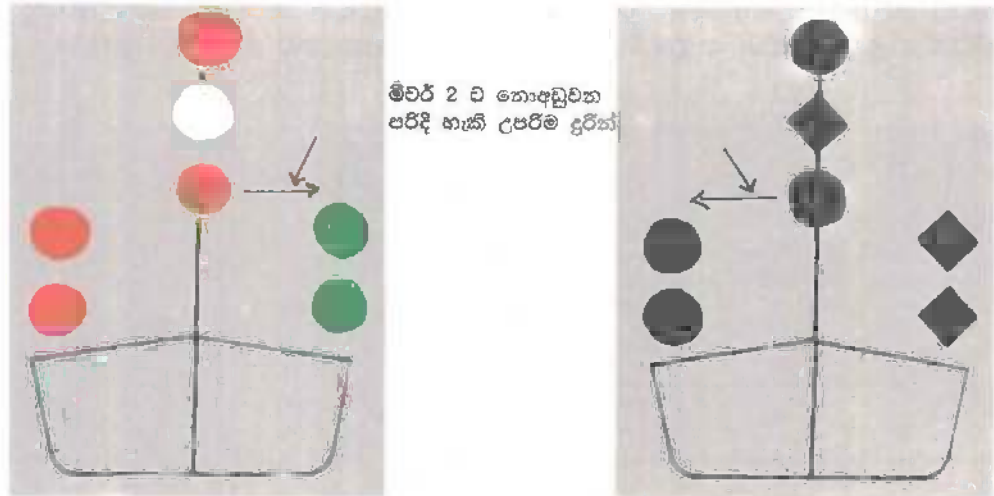
04. ධීවර යාත්‍රා, හැරීමේ යෙදී සිටින යාත්‍රා හෝ ජලය යට කායභීයන්හි යෙදී සිටින යාත්‍රාවල තිබිය යුතු දිශා දර්ශක එළි පිළිබඳ විස්තර.

(අ) 26 වන රීතියේ (අ) (ii) හි දැක්වෙන මාළු ඇල්ලීමේ කටයුතුවල යෙදෙන යාත්‍රාවලින් පිටතට දැමූ පන්තයේ දිශාව දැක්වෙන එළිය, සෑම පැත්තටම පෙනෙන සේ පිහිටුවා ඇති රතු සහ සුදු පැහැති එළි දෙකට මීටර් 02 කට (අඩි 06, අඟල් 06) ට නොඅඩුව ද, මීටර් 06 කට (අඩි 20) ට නොවැඩිව ද, තිරස් දුරකින් ඇත්ව පිහිටුවිය යුතු ය. 26 වන රීතියේ (අ) (i) හි දැක්වෙන සෑම දිශාවකටම පෙනෙන සුදු එළිවලට වඩා ඉහළින්ද පැති එළි වලට වඩා පහතින් ද මේ එළිය නො පිහිටුවා විය යුතු ය.

ධීවර යාත්‍රාවල එළි පිහිටුවීම

(ආ) 27 වන රීතියේ (අ) (i) සහ (ii) හි දැක්වෙන, හැරීමේ හෝ ජලය යට කටයුතුවල යෙදී සිටින යාත්‍රාවල බාධකය ඇති පැත්තට සහ/හෝ ආරක්‍ෂාකාරීව පසුකර යා හැකි පැත්තට යොදන දර්ශක එළි සහ හැඩරූප, 27 වන රීතියේ (ආ) (i) සහ (ii) හා නියම කොට ඇති එළි හෝ හැඩරූප වලට උපරිම තිරස් දුරකින් පිහිටුවා විය යුතු අතර, එම එළි හා හැඩරූප වලින් මීටර් 02 කට (අඩි 06, අඟල් 06) නොඅඩු විය යුතු ය. කිසිම අවස්ථාවක මේ එළි හෝ හැඩරූපවල ඉහළම එළි හෝ හැඩරූප, 27 වන රීතියේ (ආ) (i), (ii) හි නියම කොට ඇති එළි හෝ හැඩරූප තුනෙන් පහළම එළියට හෝ හැඩරූපයට වැඩි ඉහළින් නොපිහිටුවා විය යුතු ය.

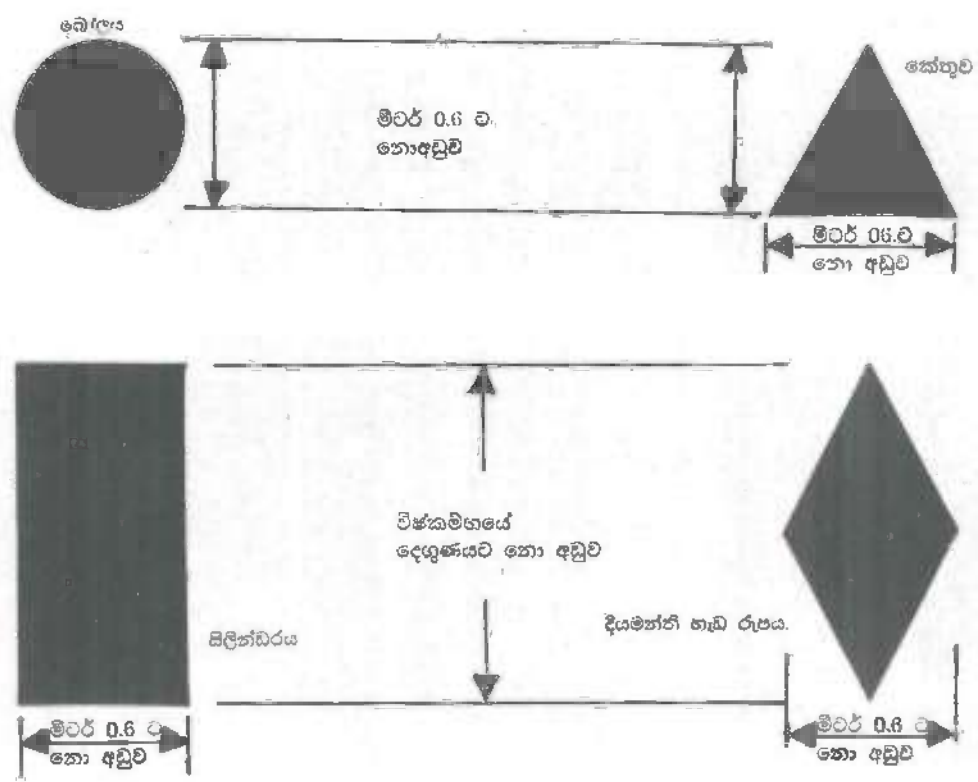

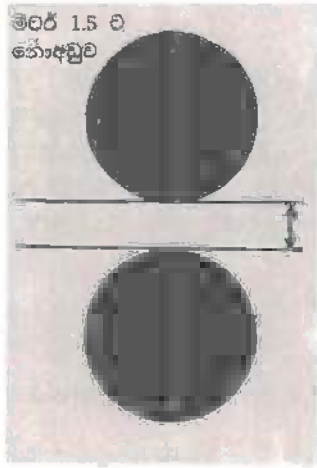
05. පැති එළිවලට ආවරණ :

දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) හෝ ඊට වැඩි යාත්‍රාවල පැති එළි සඳහා මේ අමුණුමේ 09 වෙනි කොටසේ අවශ්‍යතා සපුරාලන පරිදි නොදිලිසෙන කලු වර්ණයෙන් ආලේප කරන ලද ආවරණ, යාත්‍රාව තුළ සවි කළ යුතු ය. දිගින් මීටර් 20 (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රාවලට අවශ්‍ය නම් මේ අමුණුමේ 09 කොටසේ අවශ්‍යතා සපුරාලන පරිදි නොදිලිසෙන කලු වර්ණයෙන් ආලේප කරන ලද ආවරණ යාත්‍රාව තුළ සවි කළ හැක. සිරස් ඒක සූත්‍රික ලත්තැරුමක්, රතු හා කොළ වර්ණ අතර, පටු බෙදීමක් සහිතව භාවිතා කරන්නේ නම්, යාහිර ආවරණ සවි කිරීම අනවශ්‍යය.

06. හැඩරූප :

- (අ) හැඩරූප කලු පාට විය යුතු අතර, පහත සඳහන් ප්‍රමාණයෙන් තිබිය යුතු ය.
 - (i) බෝලයක විෂ්කම්භය මීටර් 0.6 කට (අඩි 02) කට අඩු නොවිය යුතු ය.
 - (ii) කේතුවක පතුලේ විෂ්කම්භය මීටර් 0.6 කට (අඩි 02) කට අඩු නොවිය යුතු අතර, එහි උස විෂ්කම්භයට සමාන විය යුතු ය.
 - (iii) සිලින්ඩරයක විෂ්කම්භය අවම වශයෙන් මීටර් 0.6 (අඩි 02) ක් තිබිය යුතු අතර, එහි උස විෂ්කම්භය මෙන් දෙගුණයක් විය යුතු ය.
 - (iv) දියමන්ති හැඩරූපය (ii) හි දක්වුණු කේතු දෙකකින් සෑදී තිබිය යුතු අතර, පොදු පතුලක් තිබිය යුතු ය.
- (ආ) හැඩරූප අතර සිරස් පරතරය අවම වශයෙන් මීටර් 1.5 (අඩි 05) විය යුතු ය.
- (ඇ) දිගින් මීටර් 20 ට (අඩි 65) ට අඩු යාත්‍රා සඳහා යොදා ගන්නා හැඩරූපවල මිමි කුඩා විය හැකි අතර, යාත්‍රාවේ දිගට අනුරූපව සවි කළ යුතු අතර, පරතරය එයට සමානුපාතිකව අඩු කර ගත හැක.

II වෙනි අමුණුම

එකිනෙකට ආසන්නව මාළු අල්ලනු ලබන ධීවර යාත්‍රා සඳහා අතිරේක සංඥා :

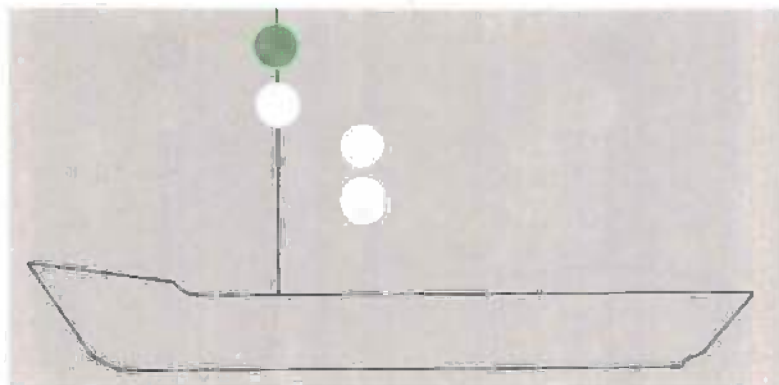
01. පොදු :

26 වන ඊතියේ (අ) ඡේදයට අනුකූලව මෙහි සඳහන් වන එළි යොදා ගන්නේ නම්, ඒවා හොඳින්ම පෙනෙන සේ පිහිටු විය යුතු ය. ඒවා අතර පරතරය අවම වශයෙන් මීටර් 0.9 ක් (අඩි 03) ක් තිබිය යුතු අතර, 26 වන ඊතියේ (ආ) (i) සහ (අ) (i) ඡේද වලින් නියම කරනු ලැබූ එළි වලට පහළින් පිහිටු විය යුතු ය. ක්ෂිතිජයේ සෑම පැත්තටම පෙනෙන ආකාරයෙන් අවම වශයෙන් සැ: 01 ක් ඇතට එළි පෙනෙන සේ ද, ධීවර යාත්‍රාවලට මේ ඊතීවලින් නියම කරනු ලබන එළි තරම් ඈත නොපෙනෙනසේද, පිහිටු විය යුතු ය.

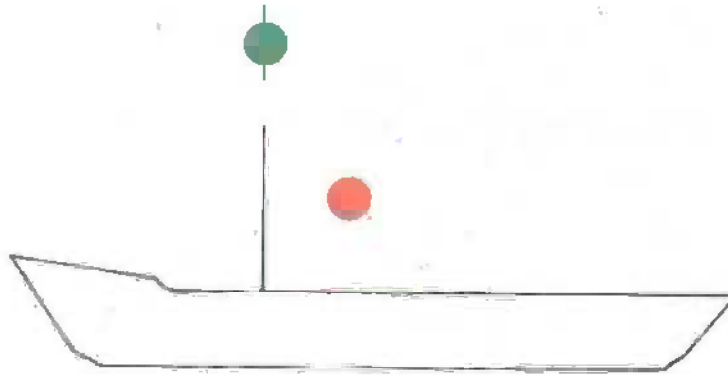
02. චෝල් දූල් යාත්‍රා සඳහා සංඥා :

(අ) පතුලේ හෝ ඊට උස් ස්ථරයක පත්ත කරන අවස්ථාවේදී යාත්‍රා විසින් ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.

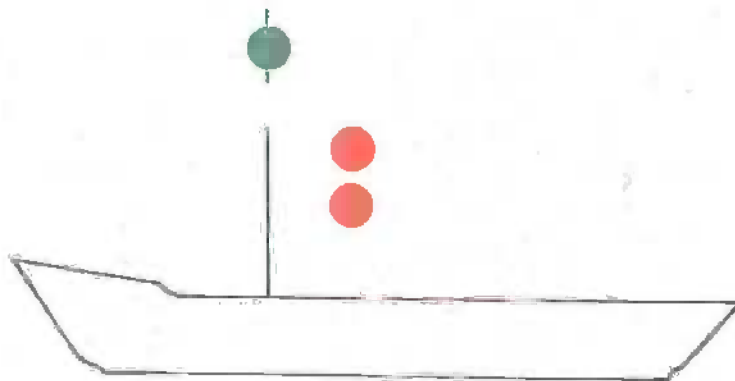
(i) දූල් දමන අවස්ථාවේදී,
සිරස්ව පිහිටි සුදු පැහැති එළි දෙකක් :

(II) දැල් අදින අවස්ථාවේදී සිරස්ව පිහිටි රතු පැහැති එළියකට ඉහළින් සුදු පැහැති එළියක්

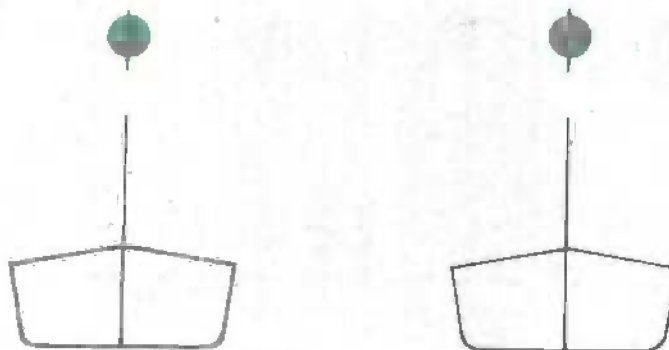
(iii) දැල් බාධකයක හිරවී ඇති අවස්ථාවේදී සිරස්ව පිහිටි රතු පැහැති එළි දෙකක්

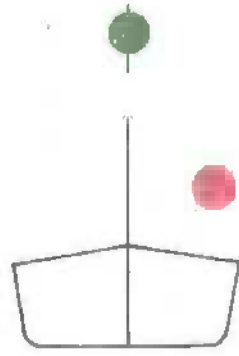
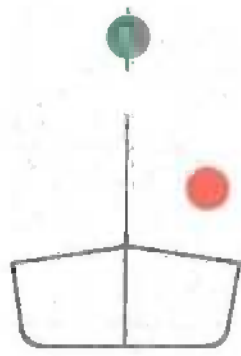
(ආ) යාත්‍රා දෙකකින් දැල අදින විටදී යාත්‍රා දෙකෙහිම ප්‍රදර්ශනය කළ හැක.

(i) රාත්‍රී කාලයේදී යාත්‍රාවේ ඉදිරිපස පැත්තේ අතික් යාත්‍රාව දෙසට යොමු කරන ලද සෙවුම් එළියක්.

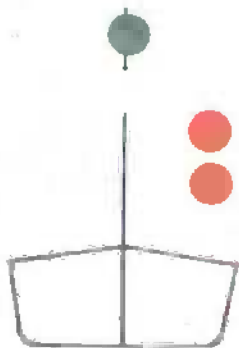
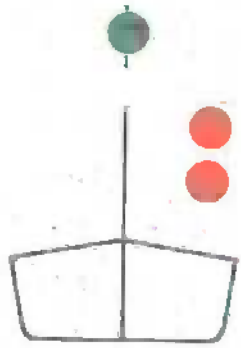
(ii) දැල් දම්මේදී, ඇදීමේදී හෝ හිරවීමේදී ඉහතින් දක්වූ 02 (අ) පරිදි

යාල යාත්‍රා දැල් දමන පිට

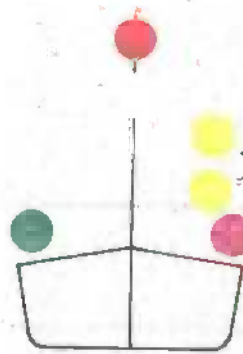
යුද්ධ යාත්‍රා දැල් අදින වීම

සාමාන්‍ය යාත්‍රා දැල් නිරවු වීම

03. පසුමිබි දැල් වලින් පත්ත කරන යාත්‍රා සඳහා සංඥා :

උක්ත යාත්‍රා මගින් පත්ත කිරීමේදී කහ පැහැති එළි දෙකක් සිරස්ව ප්‍රදර්ශනය කළ හැක. මෙම එළි විකල්ප වශයෙන් සෑම තත්පරයකටම වරක් නිවෙන්නට. දැල් වෙන්තට ඉඩ හැරිය යුතු ය. මෙම එළි ප්‍රදර්ශනය කළ හැක්කේ පත්තය යාත්‍රාවට බාධකයක් වන අවස්ථාවල පමණක් ය.

දැල් දමා යාත්‍රා කරන වීම

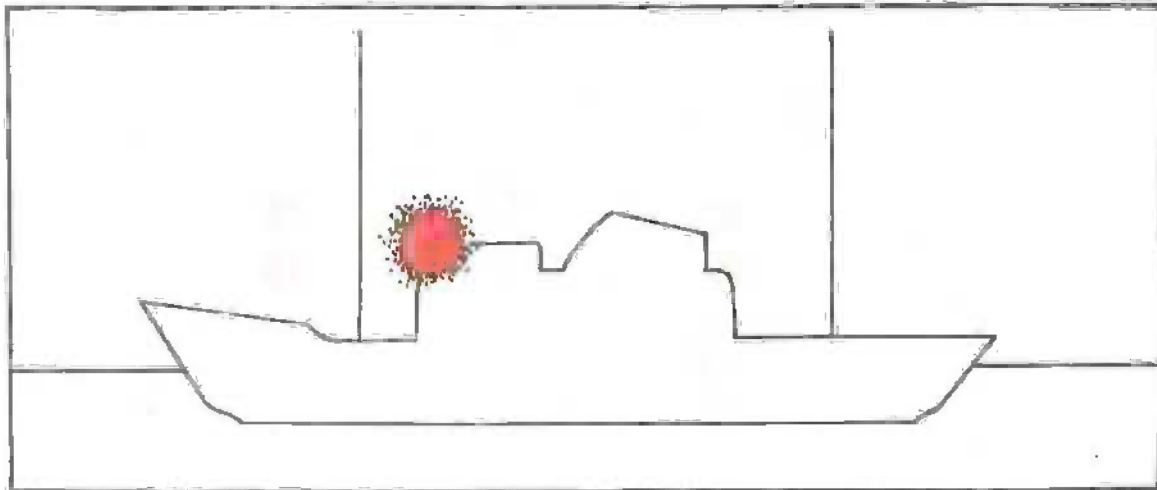
දැල් දමා නවහා ඇති වීම

ආපදා සංඥා

iv වෙනි අමුණුම

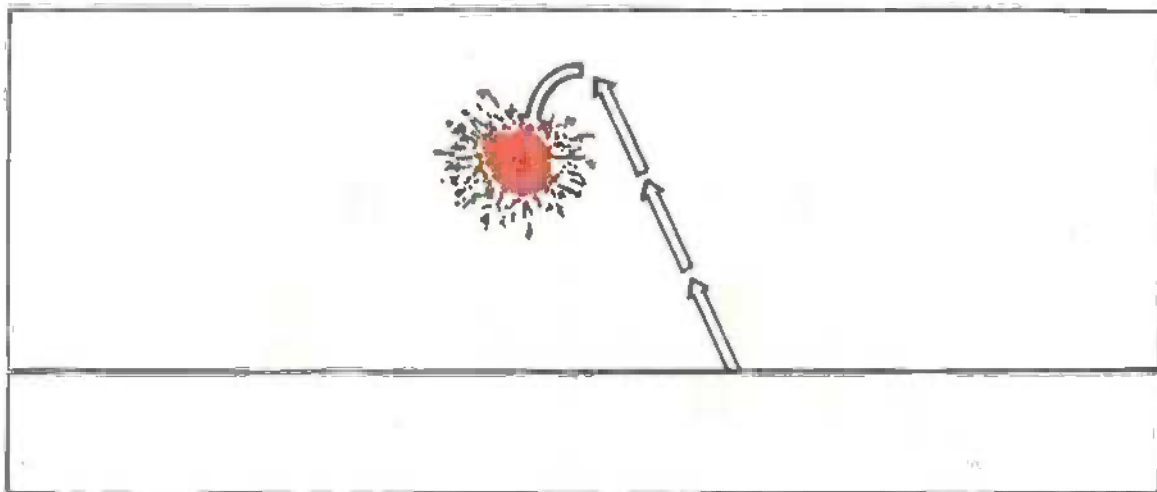
01. සහන සඳහා සංඥා එක්ව හෝ වෙන්ව පාවිච්චි කිරීමෙන් හෝ ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් ආවදායක සිදුවී ඇති බවත්, ආධාර අවශ්‍ය බවත්, පෙන්නුම් කෙරේ.

(අ) විනාඩියක පමණ විරාමයකට වරක් වෙඩි හඩක් හෝ වෙනත් පුපුරණ ශබ්දයක් නැවීමෙන්.

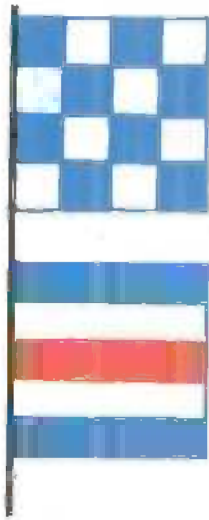
(ආ) මිදුම් සංඥා උපකරණය මගින් නොකඩවා කරනු ලබන ශබ්දය;

(ඇ) කෙටි විරාමයකට වරක් එකක් බැගින් රොකට් හෝ ජෙල් වෙඩි හෝ රතු තාරකා අභාසට යැවීමෙන්.

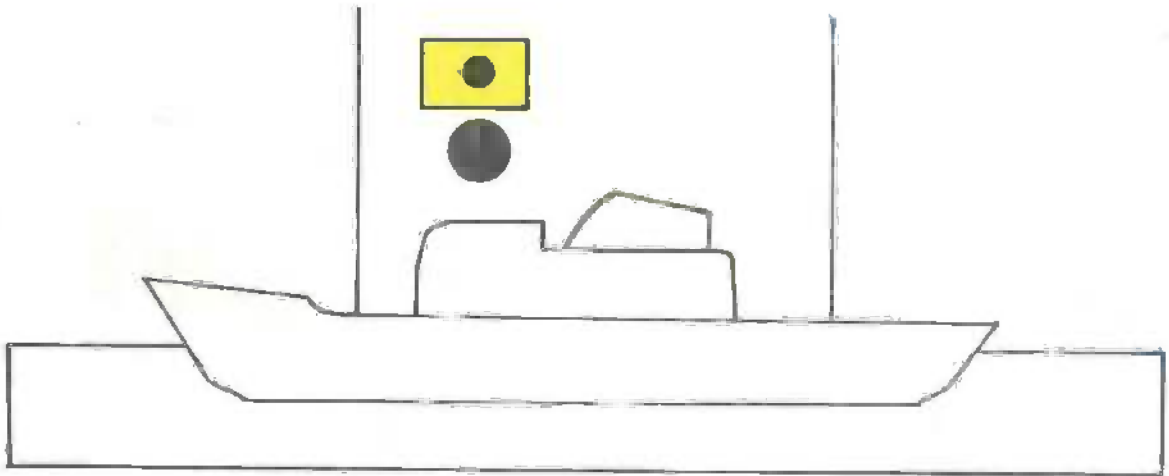

(ඈ) ගුවන් විදුලි පණිවුඩ හුවමාරු යන්ත්‍ර මගින් හෝ වෙනත් සංඥා මගින් මෝස් ක්‍රමයට එස්. ඕ. එස්. යන සංඥා පණිවුඩ ක්‍රමයට නිකුත් කිරීමෙන් . . . - - - . . .

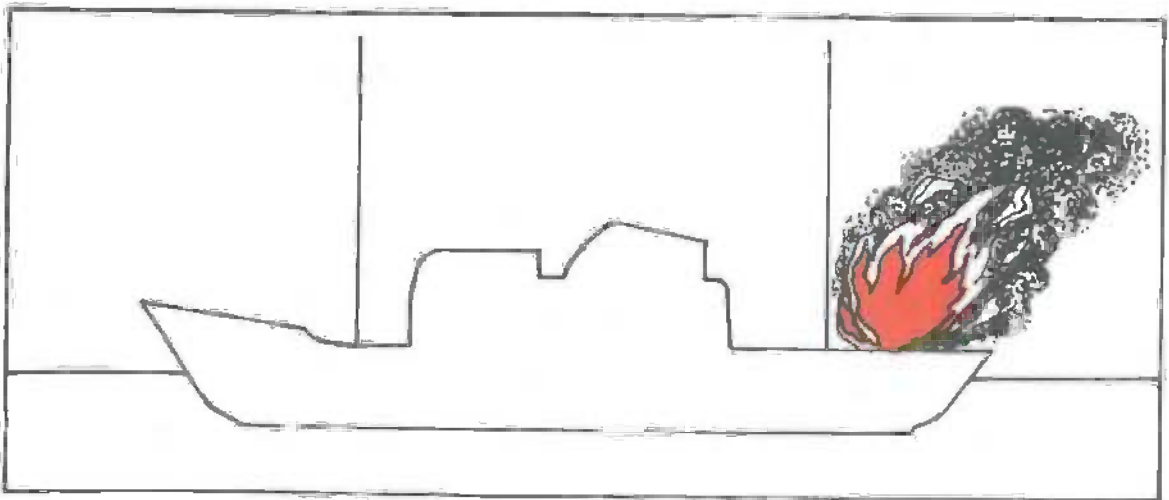
(ඉ) ගුවන් විදුලි පණිවුඩ හුවමාරු යන්ත්‍ර මගින් MAY DAY යන වාචික සංඥාව නිකුත් කිරීමෙන්.

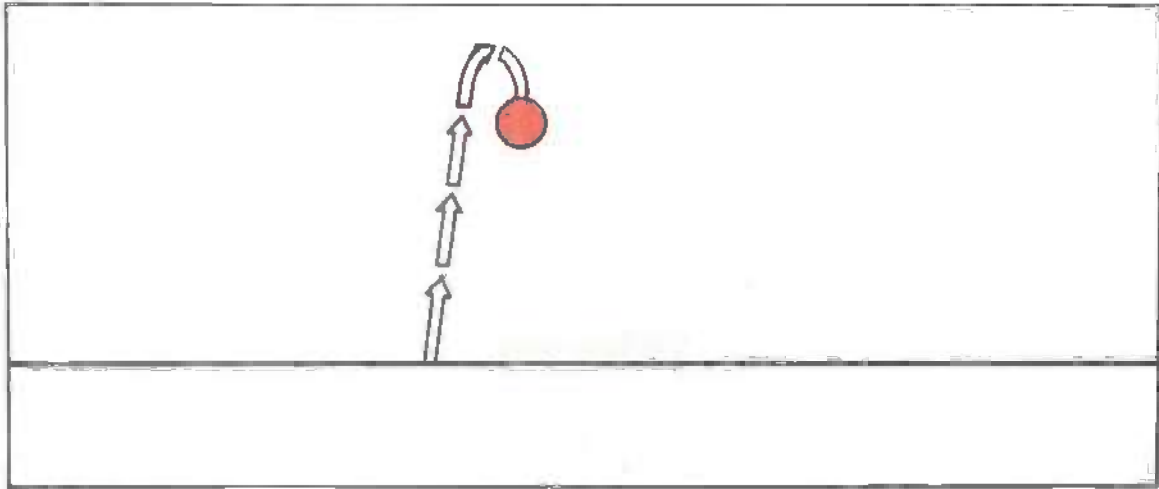
(ඊ) NCඅකුරු දෙකෙන් දැක්වෙන අන්තර් ජාතික ආපදා සංඥාවෙන්.

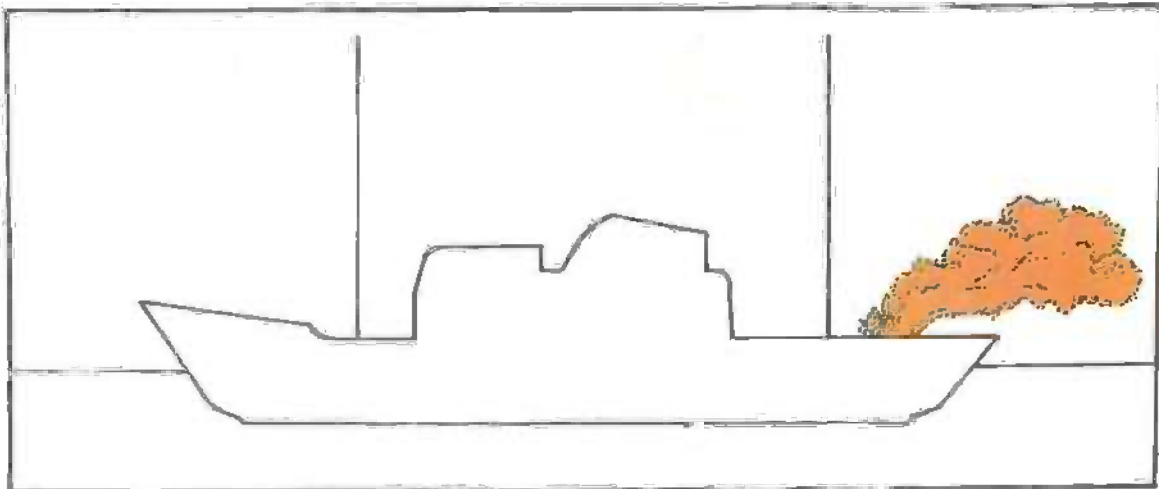
(උ) චතුර්ශ්‍රාකාර කොඩියකට යටින් හෝ උඩින් බෝලයක් හෝ බෝලයකට සමාන දෙයක් පිහිටු වීමෙන්.

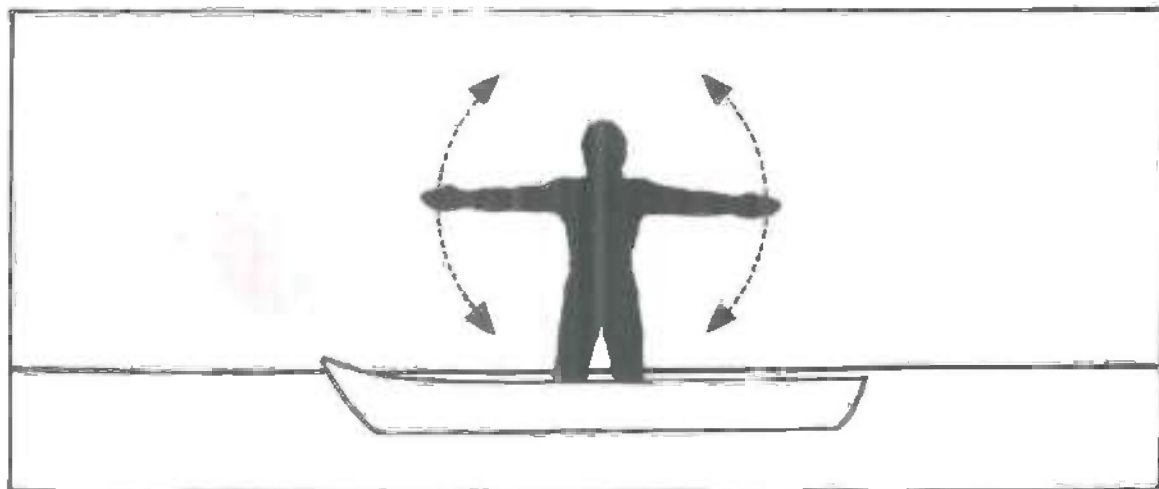
(ඌ) යාත්‍රාව තුළ ඇති කරන ගිනි දැල් මගින් (නාර හෝ තෙල් පිලිස්සීමෙන්)

(ඵ) රතු එලියක් පෙන්නුම් කරන සංඥාවක් හෝ රොකට් පැරවුටයක්

(ඵ) නැඹිලි පාට දුමක් සහිත සංඥාවක්.

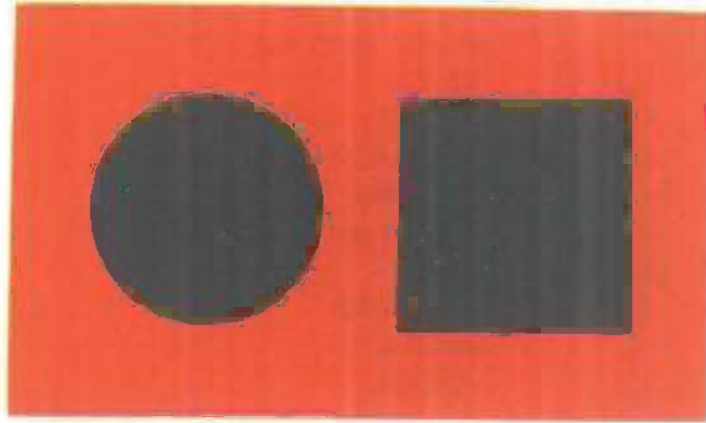
(ඹ) දෙපසට විහිද වූ අත් දෙක සෙමින් හා නොනවත්වා උස් පහත් කිරීම.

(ම) ගුවන් විදුලි හුවමාරු අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥාව.

(ක) ගුවන් විදුලි දුරකථන අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥාව.

(ග) ඉම - දර්ශක ගුවන් විදුලි බිකන් මඟින් නිකුත් කරන සංඥා.

02. ආපදාවක් දැනුම් දීමට හා ආධාර ඉල්ලීමට හැර වෙනත් කිසිම අවස්ථාවක ඉහත සඳහන් සංඥා පාවිච්චිය හෝ ප්‍රදර්ශණය කිරීම තහනම් වේ. එසේම මේ සංඥා යයි වරදවා තේරුම් ගැනීමට හැකි සංඥා පාවිච්චිය හෝ ප්‍රදර්ශණය කිරීම තහනම් වේ.

(අ) කළුපාට චතුරශ්‍රයක හෝ වෘත්තයක හැඩ රූපය සහිත තැඹිලි පාට කැන්වස් කැබලිලක් හෝ (අහසේ සිට හඳුනා ගැනීමට) උචිත සංඥාවක්.

(ආ) වර්ණක දර්ශකයක්.

පාරිභාෂික වචන මාලාව

1. Application	-	අදාලවීම
2. all round light	-	සෑම දෙසටම පෙනෙන එළිය
3. Collision	-	ගැටීම
4. crossing situation	-	හරහා යන අවස්ථාව
5. distress signal	-	ආපදා සංඥාව
6. draft	-	කිඳුම
7. engaged in a tow	-	අයුමක යෙදී සිටීම
8. fair way	-	නියමිත ගමන් මග
9. flash	-	එළි විට
10. grounded vessel	-	බිම් ගැටුණු යාත්‍රාව
11. Head on situation	-	ඇති එල්ල අවස්ථාව
12. height above the hull	-	යාත්‍රා කඳට ඉහලින් උස
13. immediate danger	-	ආසන්න අන්තරාය
14. interval	-	වීරාමය
15. long blast	-	දිගු හඬ විට
16. look out	-	සෝදිසිය
17. Manoeuvrability	-	හැසිරවීම
18. Navigational	-	යාත්‍රා චාරක
19. Narrow channel	-	පටු අඟු මග
20. power driven vessel	-	ඵව ධාවන යාත්‍රාව
21. provisions	-	විධි විධාන
22. responsibility	-	වගකීම
23. regulations	-	නියෝග
24. restricted visibility	-	සීමිත දෘශ්‍යතාවය
25. rules	-	රීති
26. Safe speed	-	සුරැකි වේගය
27. Sea plane	-	මුහුදු යාතාව
28. short blast	-	කෙටි හඬ විට
29. side lights	-	පැති එළි
30. stern light	-	අවර එළිය
31. Towing light	-	අයුම් එළිය
32. traffic density	-	යාත්‍රා ගහණය
33. under-way	-	නිදහස්ව පාවීම
34. vessel not under command	-	පාලනයට නතු නොවන යාත්‍රාව
35. vessel restricted in her ability to manoeuvre	-	හැසිරවීමේ හැකියාව සීමා වූ යාත්‍රාව

සෞම්‍ය පොත්

The Collision Regulations

1982 as amended 1981

by *C. H. Wright*

The James Laver Printing Co Ltd.

Liverpool 1983

International Light, Shape and Sound Signals

By *D. A. Moore*

1976

Stanford Maritime London

A Guide to the Collision Avoidance Rules

A. N. Cockcroft; J. N. F. Lameijer

Stanford Maritime

1965

Admiralty Manual of Navigation Vol. I

Ministry of Defence (Navy)

Her Majesty's Stationery Office

1964

Practical Navigation for Second Mates.

A. Frost

Brown, Son and Ferguson Ltd. Nautical Pub.

1973 First ed. 1955

Navigation for School and College

A. C. Gardner, W. G. Creelman

Brown, Son and Ferguson Ltd.

1961 First ed. 1965

Coastal Navigation; Reed's Yacht Master Series

Williams, T. J.

Thomas Reed Publications Ltd

First ed. 1970

